

године, и на 7. сједници Дома народа, одржаној 15. јула 2015. године, усвојила је

ЗАКОН
О ЦАРИНСКОЈ ПОЛИТИЦИ
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ
ГЛАВА I. ПРЕДМЕТ И ОСНОВНЕ ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређују се основни елементи царинске политике, те општа правила и поступци који се примјењују на робу која се уноси у и износи из царинског подручја Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Примјена закона)

- (1) Овај закон и прописи донесени на основу овог закона примјењују се једнообразно на цијелом царинском подручју Босне и Херцеговине, не доводећи у питање примјену међународног права и међународног споразума.
- (2) Одређене одредбе царинских прописа могу се примјењивати и изван царинског подручја Босне и Херцеговине у складу са прописима којима се регулишу одређене области или на основу међународног споразума.

Члан 3.

(Царинско подручје Босне и Херцеговине)

- (1) Царинско подручје Босне и Херцеговине је јединствено.
- (2) Царинско подручје Босне и Херцеговине обухвата територију Босне и Херцеговине укључујући територијалне воде, унутрашње воде и ваздушни простор Босне и Херцеговине.
- (3) Царинско подручје Босне и Херцеговине ограничено је царинском линијом која је идентична са границом Босне и Херцеговине.
- (4) Царински гранични појас на копну обухвата онај дио царинског подручја Босне и Херцеговине чија се ширина протеже пет километара од царинске линије у дубину подручја Босне и Херцеговине.
- (5) Одредба става (4) овог члана примјењује се и када се царинска линија протеже дуж граничних ријека.
- (6) Царински гранични појас на мору обухвата онај дио царинског подручја Босне и Херцеговине чија се ширина протеже три километра у дубину копна од обале и подручје од обале до спољних граница територијалних вода.

Члан 4.

(Дефиниције)

У смислу овог закона поједини појмови имају следеће значење:

- а) "лице" је:
 - 1) физичко лице,
 - 2) правно лице,
 - 3) удружење лица које нема законски статус правног лица, али му је према важећим прописима призната способност предузимања одређених правних радњи (у даљем тексту: удружење лица),
- б) "лице са пребивалиштем или сједиштем у Босни и Херцеговини" је:
 - 1) физичко лице које у Босни и Херцеговини има пребивалиште,

На основу члана IV4.а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 14. сједници Представничког дома, одржаној 30. јуна 2015.

- 2) правно лице или удруženje лица које у Босни и Херцеговини има регистровано сједиште, главну управу или сталну пословну јединицу,
- ц) "царински прописи" обухватају овај закон, прописе донесене на основу овог закона за његово спровођење и друге прописе донесене у оквиру царинско-тарифне политике на нивоу Босне и Херцеговине који се односе на унос у и износ робе из царинског подручја Босне и Херцеговине и међународни споразум који садржи одредбе о царини уколико се примјењује у Босни и Херцеговини,
- д) "пропис о спровођењу" је пропис којим се регулише спровођење одредаба овог закона, осим одредаба члана 32. став (3), члана 207, члана 269. став (3) и члана 271,
- е) "међународни споразум" је међународна конвенција коју је ратификовала или преузела Босна и Херцеговина, међународни споразум или уговор који је Босна и Херцеговина закључила са другим државама или територијама, који се примјењују и у Босни и Херцеговини,
- ф) "царински орган" је Управа за индиректно опорезивање, што укључује и њене организационе јединице,
- г) "царинска канцеларија" је свака канцеларија Управе за индиректно опорезивање у којој се могу обавити све или неке од царинских формалности прописаних царинским прописима,
- х) "улазна царинска канцеларија" је царинска канцеларија коју одређује Управа за индиректно опорезивање, којој се без одгађања, у складу са царинским прописима, мора предочити роба која се уноси у царинско подручје Босне и Херцеговине, и у којој се обављају одговарајуће улазне контроле које се заснивају на анализи ризика,
- и) "излазна царинска канцеларија" је царинска канцеларија коју одређује Управа за индиректно опорезивање, којој се, у складу са царинским прописима, мора предочити роба прије него што напусти царинско подручје Босне и Херцеговине, и у којој се обављају царинске контроле у погледу испуњавања извозних царинских формалности и одговарајуће контроле које се заснивају на анализи ризика,
- ј) "увозна царинска канцеларија" је царинска канцеларија коју одређује Управа за индиректно опорезивање, у којој се, у складу са царинским прописима, морају обавити царинске формалности, укључујући одговарајуће контроле које се заснивају на анализи ризика, за одобравање царински одобреног поступања или употребе за робу која је унесена у царинско подручје Босне и Херцеговине,
- к) "извозна царинска канцеларија" је царинска канцеларија коју одређује Управа за индиректно опорезивање, у којој се, у складу са царинским прописима, морају обавити царинске формалности, укључујући одговарајуће контроле које се заснивају на анализи ризика, за одобравање царински одобреног поступања или употребе за робу која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине,
- л) "одлука" је свака службена радња царинског органа која се односи на царинске прописе којом се одлучује о поједином случају те која има правно дејство на једно или више одређених или одредивих лица. Појам одлука подразумијева и обавезујућу информацију у смислу члана 16. овог закона,
- м) "царински статус" је одређење статуса робе у смислу царинских прописа као домаће или стране робе,
- н) "домаћа роба" је:
- 1) роба која је у потпуности добијена или произведена у царинском подручју Босне и Херцеговине под условима из члана 28. овог закона, а која не садржи робу увезену из других држава или територија. За робу добијену из робе која је стављена у царински поступак са одгођеним плаћањем не сматра се да има статус домаће робе,
 - 2) роба увезена из других држава или територија, а која је пуштена у слободан промет,
 - 3) роба добијена или произведена у царинском подручју Босне и Херцеговине, било искључиво од робе из алинеје 2) или од робе из алинеје 1) и 2) ове тачке,
- о) "страна роба" је сва роба која нема статус домаће робе, као и роба која је изгубила статус домаће робе. Не доводећи у питање примјену чл. 112. и 113. овог закона, домаћа роба губи тај статус када стварно иступи из царинског подручја Босне и Херцеговине,
- п) "царински дуг" је обавеза одређеног лица да за одређену робу плати према прописима утврђени износ увозних дажбина (увозни царински дуг) или извозних дажбина (извозни царински дуг),
- р) "увозне дажбине" су:
- 1) царина и друге дажбине са једнаким ефектом као и царина,
 - 2) увозне дажбине које су утврђене у оквиру мјера пољопривредне политике или посебних мјера које се примјењују на одређену робу добијену прерадом пољопривредних производа,
- с) "извозне дажбине" су:
- 1) царина и друге дажбине са једнаким ефектом као и царина,
 - 2) извозне дажбине које су утврђене у оквиру мјера пољопривредне политике или посебних мјера које се примјењују на одређену робу добијену прерадом пољопривредних производа,
- т) "дужник" је лице које је дужно да плати царински дуг,
- у) "царински надзор" су радње које предузима царински орган с циљем да обезбиједи правилну примјену царинских прописа и, по потреби, других прописа који се примјењују на робу која подлијеже царинском надзору,
- в) "царинска контрола" су посебне радње које царински орган предузима с циљем да обезбиједи правилну примјену царинских прописа и, по потреби, других прописа који се односе на унос, износ, провоз, пренос и посебну употребу робе која се налази у царинском подручју Босне и Херцеговине, као и робе која се креће између

- царинског подручја Босне и Херцеговине и другог царинског подручја, те на присуство робе која нема статус домаће робе. Такве радње укључују преглед робе, провјеру података у царинској декларацији, провјеру постојања и вјеродостојности докумената поднесених у електронској или писаној форми, преглед пословних књига, других докумената и евиденција о пословању, преглед превозних средстава, преглед пртљага и осталих ствари које путник носи са собом или на себи, те спровођење службених испитивања и других потребних радњи.
- з) "царински одобрено поступање или употреба робе" је:
- 1) стављање робе у царински поступак,
 - 2) унос робе у слободну зону,
 - 3) поновни извоз робе из царинског подручја Босне и Херцеговине,
 - 4) уништење робе,
 - 5) уступање робе у корист државе Босне и Херцеговине,
- аа) "царински поступак" је:
- 1) пуштање робе у слободан промет,
 - 2) провоз,
 - 3) царинско складиштење,
 - 4) унутрашња обрада,
 - 5) обрада под царинском контролом,
 - 6) привремени увоз,
 - 7) спољна обрада,
 - 8) извоз,
- аб) "царинске формалности" су радње које предузимају лица и царински орган с циљем примјене царинских прописа,
- ац) "царинска декларација" је захтјев или радња којом лице, у прописаној форми и на прописани начин, захтијева стављање робе у одређени царински поступак,
- ад) "декларација за привремени смјештај" значи радњу којом лице, у прописаној форми и на прописани начин наводи да је роба у привременом смјештају,
- ае) "улазна сажета декларација" је радња којом лице, у прописаној форми и на прописани начин, унутар одређеног рока, обавјештава царински орган да ће роба бити унесена у царинско подручје Босне и Херцеговине,
- аф) "излазна сажета декларација" је радња којом лице, у прописаној форми и на прописани начин, унутар одређеног рока, обавјештава царински орган да ће роба бити изнесена из царинског подручја Босне и Херцеговине,
- аг) "декларант" је лице које подноси царинску декларацију, декларацију за привремени смјештај, улазну сажету декларацију или излазну сажету декларацију у своје име или лице у чије име се подноси царинска декларација,
- ах) "предочење робе царини (у даљем тексту: предочење робе)" јесте на прописани начин обавјештавање царинског органа о приспјећу робе у царинску канцеларију или у било које друго мјесто које је одредио или одобрио царински орган,
- аи) "пуштање робе" је радња царинског органа којом робу ставља на располагање уз услове и у сврхе одређене царинским поступком у који је роба стављена,
- ај) "корисник поступка" је лице у чије име је поднесена царинска декларација или лице на које су пренесена права и обавезе тог лица у вези са царинским поступком,
- ак) "ималац одобрења" је лице којем је у складу са царинским прописима издато одговарајуће одобрење,
- ал) "ризик" је вјероватност неког догађаја који би могао настати у вези са уносом, износом, провозом, преносом и посебном употребом робе која се налази у царинском подручју Босне и Херцеговине, која се креће између царинског подручја Босне и Херцеговине и другог царинског подручја, као и у вези са присуством робе која нема статус домаће робе, и може за последицу имати спречавање правилне примјене царинских и других прописа, или угрожавање финансијских интереса Босне и Херцеговине или да представља пријетњу безбједности Босне и Херцеговине, јавном моралу, заштити здравља и живота људи, животиња и биљака, очувању животне средине, заштити природних ријеткости, културног наслеђа, умјетничке, историјске, археолошке или технолошке вриједности, заштити интелектуалне својине, заштити права потрошача и другог,
- ам) "управљање ризиком" је препознавање ризика и спровођење свих мјера неопходних за ограничавање изложености ризику. То обухвата и радње као што су прикупљање података и информација о ризику, анализа и оцјена ризика, прописивање и предузимање мјера и редовно праћење и ревизију тог процеса и његових резултата, на основу извора и стратегије царинског органа и других органа у Босни и Херцеговини, као и на основу међународног извора и стратегије,
- ан) "ималац робе" је лице које је власник робе или лице које има право да је користи или употребљава или лице у чијем се физичком посједу налази роба,
- ао) "унос робе" је радња уношења робе у царинско подручје Босне и Херцеговине, од било којег лица и на било који начин, независно у које ће царински одобрено поступање или употребу бити стављена након уноса,
- ап) "износ робе" је радња изношења робе из царинског подручја Босне и Херцеговине, од било којег лица и на било који начин, независно у које ће царински одобрено поступање или употребу бити стављена при изношењу,
- ар) "Управни одбор" је одбор успостављен Законом о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини.

ГЛАВА II. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЛИЦА У ОДНОСУ НА ЦАРИНСКЕ ПРОПИСЕ

ОДЈЕЉАК А. ЗАСТУПАЊЕ

Члан 5. (Заступање)

Лице о чијим се правима и обавезама рјешава може, под условима прописаним чланом 76. ст. (2) и (3) овог закона, именовати заступника за предузимање свих или само

неких царинских формалности у складу са царинским прописима у поступку пред царинским органом.

Члан 6.

(Врсте заступања)

- (1) Заступање може бити:
 - а) непосредно, када заступник поступа у име и за рачун другог лица, или
 - б) посредно, када заступник поступа у своје име, а за рачун другог лица.
- (2) Заступник мора бити регистрован у Босни и Херцеговини и уписан у регистар који води царински орган, осим у случају из члана 76. ст. (3) и (4) овог закона.
- (3) Заступник се мора изјаснити које лице заступа, да ли је заступање непосредно или посредно и да поседује овлашћење за заступање.
- (4) Од сваког лица које се изјасни да поступа у име или за рачун другог лица, царински орган може захтијевати да достави вјеродостојан доказ о овлашћењу за заступање пред царинским органом.
- (5) За лице које се не изјасни да поступа у име или за рачун другог лица или које се изјасни да поступа у име и за рачун другог лица, али не може царинском органу о томе поднијети вјеродостојан доказ, сматра се да поступа у своје име и за свој рачун.

ОДЈЕЉАК Б. ОВЛАШЋЕНИ ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКАТ

Члан 7.

(Овлашћени привредни субјекат)

- (1) Царински орган, у сарадњи са другим надлежним органима по потреби, према критеријумима из члана 8. овог закона, одобрава статус "овлашћеног привредног субјекта" привредном субјекту који има сједиште у царинском подручју Босне и Херцеговине.
- (2) Овлашћени привредни субјекат може користити олакшице у погледу царинских контрола које се односе на безбједносно релевантне провјере и/или од поједностављења која су предвиђена царинским прописима.
- (3) Овлашћени привредни субјекат дужан је да обавијести царински орган о свим статусним и другим промјенама које настану након што му је одобрен тај статус, а које могу утицати на даље постојање или садржај тог статуса.

Члан 8.

(Критеријуми за одобравање статуса овлашћеног привредног субјекта)

- (1) Критеријуми за одобравање статуса овлашћеног привредног субјекта укључују:
 - а) придржавање царинских и пореских прописа у претходном периоду,
 - б) задовољавајући систем вођења пословних евиденција и, по потреби, евиденције о превозу робе, који омогућава одговарајућу царинску контролу,
 - ц) по потреби, доказану финансијску ликвидност,
 - д) по потреби, одговарајуће стандарде заштите и безбједности.
- (2) Прописом о спровођењу, ради примјене критеријума из става (1) овог члана, прописују се:
 - а) услови за одобравање статуса овлашћеног привредног субјекта,
 - б) услови за учесталост преиспитивања статуса овлашћеног привредног субјекта,
 - ц) услови за издавање одобрења за коришћење поједностављених поступака,

- д) врста и обим олакшица које се могу одобрити у вези са царинским контролама које се односе на заштиту и безбједност, узимајући у обзир прописе за управљање ризиком, те
- е) услови и поступак према којима се статус овлашћеног привредног субјекта може укинути.

ОДЈЕЉАК Ц. ОДЛУКЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРИМЈЕНУ ЦАРИНСКИХ ПРОПИСА

Члан 9.

(Доношење одлуке)

- (1) На поступак пред царинским органом примјењују се одредбе прописа који уређују управни поступак, осим ако није другачије регулисано овим законом.
- (2) Лице које од царинског органа захтијева доношење одлуке која се односи на примјену царинских прописа мора навести све чињенице и околности, те поднијети документа и друге доказе потребне за доношење одлуке.
- (3) Одлука по усменом захтјеву доноси се и о њој се обавјештава подносилац захтјева у најкраћем могућем року.
- (4) Када се захтјев за доношење одлуке подноси у писаној форми, одлука се доноси и о њој се писмено обавјештава подносилац захтјева у року одређеном важећим прописима, који тече од дана пријема захтјева.
- (5) Рок из става (4) овог члана може се продужити ако га царински орган не може испоштовати. У том случају царински орган о томе обавјештава подносиоца захтјева прије истека тог рока, уз навођење разлога који оправдавају продужење и наредни временски период који сматра да је потребан за доношење одлуке по захтјеву.
- (6) Одлука коју доноси царински орган у писаној форми, а којом се одбија захтјев подносиоца или је неповољна по лице на које се односи мора садржавати разлоге на основу којих је донесена и поуку о праву на жалбу из члана 10. овог закона.

Члан 10.

(Жалба на одлуку)

- (1) Право жалбе на одлуку царинског органа која се односи на примјену царинских прописа има лице на које се та одлука односи.
- (2) Право жалбе има и лице које је царинском органу поднијело захтјев за доношење одлуке која се односи на примјену царинских прописа, а одлука по захтјеву није му достављена у року из члана 9. став (4) овог закона.

Члан 11.

(Извршење одлуке)

Подношење жалбе на одлуку царинског органа не одгађа извршење одлуке.

Члан 12.

(Одгађање извршења одлуке)

- (1) Изузетно од члана 11. овог закона, царински орган може, у цјелини или дјелимично, одгодити примјену оспорене одлуке ако има ваљане разлоге да вјерује да оспорена одлука није у складу са царинским прописима или да би за лице на које се односи могла настати непоправљива штета.
- (2) Када се оспорена одлука односи на плаћање увозних или извозних дажбина, одгађање извршења те одлуке може бити одобрено само ако се положи осигурање за њихово плаћање. Изузетно, полагање осигурања неће се захтијевати ако се, на основу докумената о процјени

ситуације у којој се налази дужник, утврди да би такво осигурање вјероватно довело дужника у озбиљне економске или социјалне потешкоће.

Члан 13.

(Поништење одлуке)

- (1) Одлука која је повољна за лице на које се односи поништава се ако је донесена на основу нетачних или непотпуних информација и ако:
 - а) је подносилац захтјева знао или је могао знати да су информације нетачне или непотпуне, и
 - б) таква одлука не би могла бити донесена на основу тачних и потпуних информација.
- (2) Одлука из става (1) овог члана доставља се без одгађања лицу на које се односи.
- (3) Поништење има правно дејство од дана доношења поништене одлуке.

Члан 14.

(Укидање или измјена одлуке)

- (1) Одлука која је повољна за лице на које се односи укида се или мијења у случајевима другачијим од оних из члана 13. овог закона, када један или више услова прописаних за њено доношење није био испуњен или више није испуњен.
- (2) Одлука која је повољна за лице на које се односи може се укинути ако лице не испуњава обавезу која му је одлуком одређена.
- (3) Одлука из ст. (1) и (2) овог члана доставља се без одгађања лицу на које се односи.
- (4) Одлука из ст. (1) и (2) овог члана има правно дејство од дана достављања лицу на које се односи. У изузетним случајевима, када то захтијевају оправдани интереси лица на које се одлука односи, царински орган може одгодити дан од када донесена одлука о укидању или измјени има правно дејство.

ОДЈЕЉАК Д. ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИМЈЕНИ ЦАРИНСКИХ ПРОПИСА

Члан 15.

(Информације о примјени царинских прописа)

- (1) Свако заинтересовано лице може од царинског органа затражити информације о примјени царинских прописа. Такав захтјев може се одбити ако се не односи на стварно намјераван увоз или извоз.
- (2) Информације из става (1) овог члана царински орган даје без накнаде. Накнада се може захтијевати за посебне трошкове који настану, нарочито због спровођења анализа и других испитивања или вјештачења о роби на коју се односи захтјев за давање информације, те за трошкове поврата робе подносиоцу захтјева.

Члан 16.

(Обавезујућа информација о тарифном сврставању робе и о преференцијалном поријеклу робе)

- (1) На писани захтјев заинтересованог лица, царински орган, у складу са прописом о спровођењу, издаје:
 - а) обавезујућу информацију о тарифном сврставању робе по Царинској тарифи Босне и Херцеговине,
 - б) обавезујућу информацију о преференцијалном поријеклу робе.
- (2) Обавезујућа информација о тарифном сврставању робе или обавезујућа информација о преференцијалном поријеклу робе обавезује царински орган у односу на лице којем је издата само у погледу тарифног сврставања робе, односно утврђивања преференцијалног поријекла робе.

- (3) Обавезујућа информација о тарифном сврставању робе или обавезујућа информација о преференцијалном поријеклу робе обавезује царински орган у односу на лице којем је издата само за робу за коју се царинске формалности спроводе након датума ступања на снагу обавезујуће информације. У стварима које се тичу преференцијалног поријекла робе те формалности односе се на примјену члана 33. овог закона.
- (4) Ради примјене обавезујуће информације у царинском поступку, лице којем је издата обавезујућа информација мора доказати да:
 - а) у случају обавезујуће информације о тарифном сврставању робе, предочена роба у потпуности одговара роби наведеној у информацији,
 - б) у случају обавезујуће информације о преференцијалном поријеклу робе, предочена роба и околности на основу којих се стиче преференцијално поријекло робе у потпуности одговарају роби и околностима наведеним у обавезујућој информацији.
- (5) Обавезујућа информација о тарифном сврставању робе и обавезујућа информација о преференцијалном поријеклу робе важи три године од дана њеног ступања на снагу.
- (6) Обавезујућа информација поништава се, у складу са чланом 13. овог закона, ако је заснована на нетачним или непотпуним информацијама које је дао подносилац захтјева.
- (7) Обавезујућа информација укида се у складу са чланом 14. овог закона.
- (8) Обавезујућа информација не може бити измијењена.
- (9) Обавезујућа информација о тарифном сврставању робе престаје да важи:
 - а) када због измјене прописа више није у складу са важећим прописима,
 - б) када више није у складу са тумачењем Царинске тарифе Босне и Херцеговине због измјена у коментарима Комбиноване номенклатуре и/или Хармонизованог система или због одлуке надлежног органа у Босни и Херцеговини,
 - ц) када је укинута у складу са чланом 14. овог закона, под условом да је одлука о њеном укидању достављена лицу којем је издата.
- (10) Обавезујућа информација о преференцијалном поријеклу робе престаје да важи:
 - а) када због измјене прописа или закључивања међународног споразума више није у складу са важећим прописима, односно међународним споразумом,
 - б) када више није у складу:
 - 1) са тумачењем у погледу преференцијалног поријекла робе због одлуке надлежног органа у Босни и Херцеговини,
 - 2) на међународном нивоу, са Споразумом о правилима преференцијалног поријекла Свјетске трговинске организације (СТО) или са мишљењем о преференцијалном поријеклу донесеним ради тумачења објашњења тог споразума од надлежног тијела СТО-а,
 - ц) када је укинута у складу са чланом 14. овог закона, под условом да је одлука о њеном укидању достављена лицу којем је издата.
- (11) У случајевима из става (9) тач. а) и б) и става (10) тач. а) и б) овог члана издата обавезујућа информација престаје да важи даном почетка примјене донесене

- мјере која је у питању, о чему се ималац информације обавјештава у писаној форми.
- (12) Лице којем је издата обавезујућа информација која је престала да важи у складу са ставом (9) тач. б) или ц), односно ставом (10) тач. б) или ц) овог члана може користити ту информацију још шест мјесеци од дана престанка њене важности, под условом ако је на основу те информације, а прије престанка њене важности, закључило обавезујући купопродајни уговор за предметну робу. У случају увоза или извоза робе за коју се приликом обављања царинских формалности подносе потврде које су биле издате на основу тих обавезујућих информација, обавезујуће информације важе у року важења потврде.
- (13) У случају из става (9) тачка а) и става (10) тачка а) овог члана, прописом Босне и Херцеговине или међународним споразумом, може се одредити рок у којем се може користити обавезујућа информација сходно ставу (12) овог члана.
- (14) Обавезујућа информација о тарифном сврставању робе, односно о преференцијалном поријеклу робе, може се, под условима предвиђеним у ст. (12) и (13) овог члана, користити искључиво с циљем:
- утврђивања износа увозних или извозних дажбина,
 - утврђивања извозних накнада, односно других давања за увоз или извоз у вези са спровођењем пољопривредне политике,
 - коришћења потврда за увоз или извоз које се подносе приликом обављања царинских формалности ради прихватања царинске декларације за предметну робу, под условом да су те потврде биле издате на основу тих информација.
- (15) Прописом о спровођењу прописују се услови за издавање обавезујуће информације.

ОДЈЕЉАК Е. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

(Царинска контрола, анализа ризика, сарадња органа)

- Царински орган, у складу са условима предвиђеним важећим прописима, предузима све радње царинске контроле које сматра потребним ради правилне примјене царинских и, по потреби, других прописа који се односе на унос, износ, провоз, пренос и посебну употребу робе која се креће између царинског подручја Босне и Херцеговине и другог царинског подручја, те на присуство робе која нема статус домаће робе. Царинска контрола, за потребе правилне примјене прописа, може се обавити и у другом царинском подручју, ако је то предвиђено међународним споразумом.
 - Царинска контрола, осим контроле на лицу мјеста, углавном се заснива на анализи ризика уз примјену електронске обраде података, с циљем утврђивања и процјене степена ризика и развоја неопходних мјера за процјену ризика на основу критеријума развијених у Босни и Херцеговини и, гдје је то могуће, на међународном нивоу.
 - Царински орган успоставља оквире за процјену ризика и приоритетне области контроле. За управљање ризиком може се успоставити електронски систем.
 - Када други орган, а не царински орган, спроводи контролу, таква контрола се, у сарадњи са царинским органом, обавља, гдје год је то могуће, истовремено и на истом мјесту.
- (5) У оквиру контроле из овог члана, царински орган и други надлежни орган могу међусобно размјенивати податке у вези са уносом, износом, провозом, преносом и посебном употребом робе која се налази у царинском подручју Босне и Херцеговине, робом која се креће између царинског подручја Босне и Херцеговине и другог царинског подручја, те присуства робе која нема статус домаће робе.
- (6) Повјерљиви подаци достављају се царинској управи и другим тијелима у другој држави према међународном споразуму и уз услове из члана 20. овог закона.

Члан 18.

(Ванредне ситуације)

- У случају ванредних ситуација због застоја промета преко граничног прелаза или застоја у обављању царинског поступка у унутрашњости царинског подручја Босне и Херцеговине, царински орган може привремено одредити поједностављење у спровођењу мјера царинског надзора и контроле, односно царинског поступка.
- Царински орган прописује критеријуме и поступак из става (1) овог члана.

Члан 19.

(Обавеза подношења докумената)

У сврху примјене царинских прописа, свако лице које је непосредно или посредно укључено у радње везане за трговину робом, дужно је царинском органу, на његов захтјев и у одређеном року, ставити на располагање сва потребна документа и податке, без обзира у којој су форми, и да пружи сваку другу помоћ.

Члан 20.

(Тајност података)

Царински орган са свим подацима до којих дође, а који су означени или их треба означити одређеним степеном тајности, дужан је да поступа и може их саопштавати на начин прописан посебним прописима.

Члан 21.

(Чување докумената и података)

- У сврху спровођења контроле од царинског органа, лице које учествује у промету робом дужно је да чува документа и податке из члана 19. овог закона, у року утврђеном прописима, а најмање пет календарских година, без обзира на носач података који се користи за њихово чување. Тај рок почиње тећи:
 - у случају робе која је пуштена у слободан промет, осим робе из тачке б) овог става, као и за робу за коју је поднесена извозна царинска декларација, од последњег дана календарске године у којој је прихваћена царинска декларација за пуштање робе у слободан промет или извозна царинска декларација,
 - у случају робе која је пуштена у слободан промет по смањеној или нултој стопи царине на рачун њене употребе у посебне сврхе, од последњег дана календарске године у којој је окончан царински надзор над том робом,
 - у случају робе која је стављена у други царински поступак, од последњег дана календарске године у којој је завршен тај царински поступак,
 - у случају робе која је смјештена у слободну зону, од последњег дана календарске године у којој роба напусти слободну зону.
- Не доводећи у питање примјену члана 246. став (4) друга реченица овог закона, када се при царинској контроли утврди да се одређени унос података о

царинском дугу у књиговодственој евиденцији мора исправити, рок из става (1) овог члана продужава се за вријеме које је потребно да се исправка унесе и поново провјери.

Члан 22.

(Период, датум и рок)

Када је царинским прописима утврђен период, датум или рок примјене, период и рок не могу се продужити, а датум промијенити, осим ако је тим прописима то изричито предвиђено.

Члан 23.

(Поједностављење примјене овог закона)

Прописом о спровођењу прописује се у којим случајевима и под којим условима се може поједноставити примјена овог закона.

Члан 24.

(Обавеза других органа у вези са страном робом)

- (1) Органи управе и правосудни органи морају најближо царинској канцеларији пријавити сву робу и превозна средства која су привремено задржали или коначно одузели, ако се ради о страниој роби над којом није спроведен царински поступак према одредбама овог закона.
- (2) Коначно одузета страна роба из става (1) овог члана може се предати другом лицу само ако је царински орган одобрио неко од царински одобрених поступања или употребе, односно ако је за ту робу плаћен потраживани царински дуг.

ДИО ДРУГИ - ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОБРАЧУН УВОЗНИХ И ИЗВОЗНИХ ДАЖБИНА И ПРИМЈЕНУ ДРУГИХ МЈЕРА ПРОПИСАНИХ У ТРГОВИНИ РОБОМ ГЛАВА I. ЦАРИНСКА ТАРИФА И ТАРИФНО СврСТАВАЊЕ РОБЕ

Члан 25.

(Царинска тарифа и тарифно сврставање робе)

- (1) Дажбине које се законски потражују приликом настанка царинског дуга заснивају се на Царинској тарифи Босне и Херцеговине, у складу са Законом о царинској тарифи.
- (2) Царинска тарифа Босне и Херцеговине обухвата:
 - а) номенклатуру робе која је у складу са Хармонизованим системом и са Комбинованом номенклатуром коју користи Европска унија, ознаке за посебне захтјеве државе Босне и Херцеговине и додатне шифарске ознаке,
 - б) конвенционалне царинске стопе (најповлашћенија нација - МФН) које се примјењују на робу обухваћену номенклатуром,
 - ц) преференцијалне царинске стопе у складу са међународним споразумима које је Босна и Херцеговина закључила са одређеним државама или групама држава,
 - д) привремене суспензије и привремена смањења стопа, мјере заптите домаће производње од прекомјерног увоза, антидампиншке и компензаторне мјере и привремене тарифне квоте,
 - е) остале мјере предвиђене прописима Босне и Херцеговине,
 - ф) Општа правила од 1. до 6. о сврставању робе у Царинску тарифу,
 - г) правила о јединственој царинској стопи.
- (3) Мјере из става (2) тач. ц) и д) овог члана примјењују се, на захтјев декларанта, умјесто мјере из тачке б) истог става, ако предметна роба испуњава услове предвиђене

тим мјерама. Захтјев за примјену тих мјера може се поднијети и накнадно, под условом да се поштују прописани рокови и услови.

- (4) Савјет министара Босне и Херцеговине, прописује услове, поступак и начин примјене мјера из става (2) тачка д) овог члана. За мјере које се односе на привремене суспензије, привремена смањења стопа и привремене тарифне квоте потребно је прибавити мишљење Управног одбора.
- (5) Када је примјена мјера из става (2) тач. ц), д) и е) овог члана ограничена на одређени обим увоза, њена примјена престаје:
 - а) у случају тарифних квота, чим се достигне предвиђени обим увоза,
 - б) у случају горњег тарифног лимита, у складу са прописом Савјета министара Босне и Херцеговине којим је тај лимит утврђен.
- (6) Тарифно сврставање робе у Царинску тарифу Босне и Херцеговине подразумијева утврђивање подброја Царинске тарифе Босне и Херцеговине у који се роба сврстава на основу општих правила за тумачење Хармонизованог система и у складу са ознакама за посебне државне захтјеве или у посебним случајевима за примјену посебних мјера.

Члан 26.

(Повољно тарифно поступање)

- (1) Прописом о спровођењу прописују се услови према којима се одобрава повољно тарифно поступање које одређена роба може имати због своје врсте или употребе у посебне сврхе. Када је потребно одобрење, примјењује се чл. 100. и 101. овог закона.
- (2) "Повољно тарифно поступање" у смислу става (1) овог члана значи смањењу или нулту стопу царине, па и у оквиру тарифних квота.

ГЛАВА II. ПОРИЈЕКЛО РОБЕ ОДЈЕЉАК А. НЕПРЕФЕРЕНЦИЈАЛНО ПОРИЈЕКЛО РОБЕ

Члан 27.

(Непреференцијално поријекло робе)

- Одредбе чл. 28. до 32. овог закона прописују непреференцијално поријекло робе у сврху:
- а) примјене Царинске тарифе Босне и Херцеговине, са изузетком мјера наведених у члану 25. став (2) тачка ц) овог закона,
 - б) примјене нетарифних мјера утврђених прописима Босне и Херцеговине којима се регулишу одређене области у оквиру трговине робом,
 - ц) издавања документа о поријеклу робе.

Члан 28.

(Роба у потпуности добијена или произведена)

- (1) Роба поријеклом из једне државе је роба која је у потпуности добијена или произведена у тој држави.
- (2) "Роба у потпуности добијена у једној држави" обухвата:
 - а) минералне производе извађене у тој држави,
 - б) биљне производе добијене у тој држави (убрани, пожњевени, извађени и друго),
 - ц) живе животиње окоћене, излежене и узгојене у тој држави,
 - д) производе добијене од живих животиња узгојених у тој држави,
 - е) производе добијене ловом или риболовом у тој држави,
 - ф) производе морског риболова и друге производе извађене из мора изван територијалних вода неке државе шловилом које је регистровано или

- уписано у регистар у тој држави и које плови под заставом те државе,
- г) производе добијене или произведене на броду фабрици од производа из тачке ф) овог става поријеклом из те државе, под условом да је брод фабрика регистрован или уписан у регистар у тој држави и плови под заставом те државе,
- х) производе извађене са морског дна или из слоја земље испод тог морског дна, изван територијалних вода, ако та држава има искључива права на експлоатацију тог морског дна или из слоја земље испод тог морског дна,
- и) отпатке и остатке производа добијених као резултат производних процеса у тој држави или од већ употребљаваних предмета ако су у њој сакупљени и ако се могу користити само за поновно добијање сировина,
- ј) робу произведену на територији те државе искључиво од производа наведених у тач. од а) до и) овог става или од њихових деривата (секундарних производа) у било којој фази производње.
- (3) Појам "држава", у сврху примјене става (2) овог члана, обухвата и територијалне воде те државе.

Члан 29.

(Посљедња битна прерада или обрада)

Роба, у чијој су производњи учествовале двије или више државе, сматра се да је поријеклом из оне државе у којој је обављена посљедња битна, економски оправдана прерада или обрада у предузећу опремљеном за ту прераду или обраду која је довела до новог производа или која представља битну фазу производње.

Члан 30.

(Недовољна прерада или обрада)

Свака прерада или обрада робе за коју се утврди или за коју се основано сумња да јој је једини циљ био избјегавање примјене прописа који се у Босни и Херцеговини примјењују на робу из одређених држава, не може се ни у ком случају сматрати довољном прерадом или обрадом на основу које би добијени производ, у смислу члана 29. овог закона, стекао статус производа поријеклом из државе у којој је та прерада или обрада обављена.

Члан 31.

(Доказ о непреференцијалном поријеклу робе и додатни докази)

- (1) Прописом из члана 32. став (3) овог закона може се предвидјети обавеза подношења документа којим се доказује непреференцијално поријекло робе.
- (2) Царински орган може, у случају оправдане сумње, иако је доказ о непреференцијалном поријеклу робе поднесен, захтијевати додатне доказе да би се на недвосмислен начин потврдило да је наведено поријекло робе у складу са правилима утврђеним прописом из става (1) овог члана.

Члан 32.

(Услови и издавање доказа о непреференцијалном поријеклу)

- (1) Доказ о непреференцијалном поријеклу робе издаје Спољнотрговинска комора Босне и Херцеговине.
- (2) Прописом који доноси Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, прописују се услови за стицање непреференцијалног поријекла робе, поступак за издавање доказа о непреференцијалном поријеклу робе, начин доказивања

и документација којом се поткрепљује, методе административне сарадње, као и поступак контроле и надзора.

- (3) Контролу и надзор свих радњи прописаних прописом из става (2) овог члана врши Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

ОДЈЕЉАК Б. ПРЕФЕРЕНЦИЈАЛНО ПОРИЈЕКЛО РОБЕ

Члан 33.

(Преференцијално поријекло робе према међународном споразуму)

- (1) Правилима о преференцијалном поријеклу робе утврђују се услови за стицање поријекла које роба мора испунити ради остваривања погодности из члана 25. став (2) тачка ц) овог закона.
- (2) Правила из става (1) овог члана су правила утврђена у међународном споразуму из члана 25. став (2) тачка ц) овог закона за робу која је обухваћена тим споразумом.

Члан 34.

(Правила о поријеклу робе на основу једностране одлуке Босне и Херцеговине)

Правила о поријеклу за робу из држава на коју Босна и Херцеговина, на основу своје једностране одлуке, примјењује преференцијалне тарифне мјере прописује се прописом о спровођењу.

Члан 35.

(Правила о поријеклу робе на основу једностране одлуке друге државе)

- (1) Доказ о преференцијалном поријеклу робе на основу једностране одлуке друге државе издаје Спољнотрговинска комора Босне и Херцеговине.
- (2) Контролу и надзор свих радњи прописаних одлуком из става (1) овог члана врши Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине. Поступак контроле и надзора прописује се прописом из члана 32. став (2) овог закона.

ГЛАВА III. ЦАРИНСКА ВРИЈЕДНОСТ РОБЕ

Члан 36.

(Сврха одређивања царинске вриједности)

Одредбе ове главе уређују начин утврђивања царинске вриједности робе ради примјене царинских прописа, укључујући и Царинску тарифу Босне и Херцеговине, као и нетарифних мјера утврђених прописима Босне и Херцеговине којима се уређује трговина робом.

Члан 37.

(Трансакцијска вриједност)

- (1) Царинска вриједност увезене робе је њена трансакцијска вриједност, односно стварно плаћена цијена или цијена коју треба платити за робу продату за извоз у Босну и Херцеговину, а по потреби, усклађена према одредбама чл. 40. и 41. овог закона, под условом да:
- а) нема ограничења за купца у погледу располагања робом или њеном употребом, осим ограничења:
- 1) која су уведена или се захтијевају на основу закона или која захтијевају државни органи Босне и Херцеговине,
 - 2) којима се ограничавају географско подручје на којем се роба може поново продати, или
 - 3) која битно не утичу на вриједност робе,
- б) продаја или цијена не подлијежу неком услову или ограничењу чија се вриједност не може утврдити у односу на вриједност робе која се вреднује,

- ц) никакав приход од накнадне препродаје, другог располагања или њене употребе од стране купца неће припасти непосредно или посредно продавцу, осим ако се може извршити одговарајуће прилагођавање у складу са чланом 40. овог закона,
- д) купац и продавац нису повезани или, ако су повезани, да је трансакцијска вриједност прихватљива за царинске сврхе у смислу става (2) овог члана.
- (2) Ради процјене услова из става (1) тачка д) овог члана, примјењују се одредбе ст. од (3) до (6) овог члана.
- (3) Приликом утврђивања да ли се трансакцијска вриједност може прихватити према ставу (1) овог члана, чињеница да су купац и продавац повезани сама по себи не представља довољан разлог да се трансакцијска вриједност сматра неприхватљивом. У таквом случају треба испитати околности под којима је извршена продаја, а трансакцијска вриједност прихвата се под условом да та повезаност није утицала на цијену. Ако на основу података добијених од декларанта или на основу других података царински орган има разлоге да сматра да је та повезаност утицала на цијену, о тим разлозима обавјештава декларанта и даје му разуман рок за одговор. На захтјев декларанта, царински орган о разлозима и о року за одговор обавјештава декларанта и у писаној форми.
- (4) Приликом купопродаје између повезаних лица прихвата се трансакцијска вриједност и вриједност робе утврђује се у складу са ставом (1) овог члана увијек када декларант докаже да је та вриједност приближно једнака једној од сљедећих вриједности у исто или приближно исто вријеме:
- а) трансакцијској вриједности истовјетне или сличне робе ради извоза у Босну и Херцеговину, приликом продаје између купца и продавца који нису повезани,
 - б) царинској вриједности истовјетне или сличне робе утврђене према члану 38. став (2) тачка ц) овог закона,
 - ц) царинској вриједности истовјетне или сличне робе утврђене према члану 38. став (2) тачка д) овог закона.
- (5) Приликом примјене провјера из става (4) овог члана, дужна пажња посвећује се приказаним разликама на комерцијалном и количинском нивоу, елементима наведеним у члану 40. овог закона и трошковима које сноси продавац у купопродаји у којој продавац и купац нису повезани, а када такве трошкове не сноси продавац приликом купопродаје у којој су он и купац повезани.
- (6) Провјере наведене у ставу (4) овог члана примјењују се на захтјев декларанта и то само ради поређења. Замјенске вриједности не могу се утврђивати према ставу (4) овог члана.
- (7) Под стварно плаћеном цијеном или цијеном коју треба платити подразумевају се сва плаћања која је извршио или треба да изврши купац продавцу или у корист продавца за увезену робу и обухвата сва плаћања која је купац извршио или која треба да изврши, као услов за продају увезене робе, продавцу или трећем лицу како би се испунила обавеза продавца. Није неопходно да облик плаћања буде пренос новчаних средстава. Плаћање се може вршити и акредитивима и хартијама од вриједности или другим инструментима плаћања и може бити непосредно или посредно.
- (8) Радње које предузима купац за свој рачун, укључујући и тржишне радње, осим оних прописаних у члану 40. овог закона за које је потребно ускладити вриједност, не сматрају се посредним плаћањем продавцу, чак и ако се могу сматрати да су у корист продавца или да су предузете у договору са продавцем, и њихова цијена неће се додати стварно плаћеној цијени или цијени коју треба платити приликом утврђивања царинске вриједности увезене робе.

Члан 38.

(Истовјетна или слична роба, јединична цијена и обрачуната вриједност)

- (1) Ако се царинска вриједност не може утврдити у складу са чланом 37. овог закона, она се утврђује другим методама из става (2) овог члана и то по сљедећем редослиједу, тач. а), б), ц) и д) из става (2) овог члана све док се не дође до прве тачке (методе) према којој се она може утврдити, с тим да се редослијед примјене тач. ц) и д) може замијенити на захтјев декларанта. Само онда када се царинска вриједност робе не може утврдити према методи из одређене тачке става (2) овог члана, могу се примијенити методе из сљедеће тачке, и то по редослиједу утврђеном у ставу (2) овог члана.
- (2) Царинска вриједност утврђена у складу са ставом (1) овог члана је:
- а) трансакцијска вриједност истовјетне робе продате за извоз у Босну и Херцеговину и увезене у исто или у приближно исто вријеме када и роба чија се вриједност утврђује,
 - б) трансакцијска вриједност сличне робе продате за извоз у Босну и Херцеговину и увезене у исто или у приближно исто вријеме када и роба чија се вриједност утврђује,
 - ц) вриједност заснована на јединичној цијени по којој се увезена роба или истовјетна или слична увезена роба продаје у Босни и Херцеговини у највећој укупној количини лицима која нису повезана са продавцима,
 - д) обрачуната вриједност, која се састоји од збира:
 - 1) трошкова или вриједности материјала и производње или друге врсте прераде примјењене у производњи увезене робе,
 - 2) износа добити и општих трошкова који је једнак оном који обично одговара износу који се остварује при продаји робе исте врсте или квалитета као што је роба чија се вриједност утврђује и коју је произвео произвођач у држави извоза за извоз у Босну и Херцеговину,
 - 3) вриједности свих трошкова из члана 40. став (1) тач. е) и ф) овог закона.
- (3) Додатни услови и појединости за примјену става (2) овог члана прописују се прописом о спровођењу.

Члан 39.

(Утврђивање царинске вриједности на други одговарајући начин)

- (1) Ако се царинска вриједност увезене робе не може утврдити у складу са чл. 37. или 38. овог закона, царинска вриједност утврђује се на основу расположивих података у Босни и Херцеговини, уз примјену прихватљивих метода које су у складу са принципима и општим одредбама:

- a) Споразума о примјени члана VII Општег споразума о царинама и трговини из 1994. године,
 - б) члана VII Општег споразума о царинама и трговини из 1994. године (GATT) и
 - ц) одредбама ове главе.
- (2) Никаква царинска вриједност у смислу става 1. овог члана не утврђује се према:
- а) продајној цијени у Босни и Херцеговини робе произведене у Босни и Херцеговини,
 - б) систему који омогућава да се у царинске сврхе прихвати виша од двије могуће вриједности,
 - ц) цијени робе на домаћем тржишту државе извознице,
 - д) трошковима производње, осим обрачунате вриједности која се утврђује за истовјетну или сличну робу у складу са чланом 38. став (2) тачка д) овог закона,
 - е) цијени робе намијењене извозу у другу државу, а не у Босну и Херцеговину,
 - ф) минималним царинским вриједностима,
 - г) произвољним или непостојећим вриједностима.

Члан 40.

(Трошкови и издаци који улазе у царинску вриједност)

- (1) Приликом утврђивања царинске вриједности у складу са чланом 37. овог закона, цијени која је стварно плаћена или коју треба платити за увезену робу, додају се:
- а) следеће ставке, до износа који сноси купац, а које нису укључене у стварно плаћену цијену или цијену коју треба платити за робу:
 - 1) провизије и накнаде посредовања, осим провизије при куповини,
 - 2) трошкови амбалаже која се, за царинске сврхе, сматра јединственим дијелом предметне робе,
 - 3) трошкови паковања, било за рад или за материјале,
 - б) одговарајући дио вриједности следећих врста робе и услуга које је купац испоручио непосредно или посредно, без наплате или по сниженој цијени, а ради употребе у производњи и продаји за извоз увезене робе, у мјери до које та вриједност није обухваћена стварно плаћеном цијеном или цијеном коју треба платити:
 - 1) материјала, компоненти, дијелова и сличних елемената садржаних у увезеној роби,
 - 2) алата, матрица, калупа и сличних предмета коришћених у производњи увезене робе,
 - 3) материјала утрошених у производњи увезене робе,
 - 4) услуга пројектовања, развоја, умјетничког или обликовног рада, те планова и цртежа урађених изван Босне и Херцеговине, а који су неопходни за производњу увезене робе,
 - ц) накнаде за коришћење ауторских права и лиценце за увезену робу чија се вриједност утврђује, а које купац мора платити, непосредно или посредно, као услов за продају робе чија се вриједност утврђује, ако те накнаде нису укључене у стварно плаћену цијену или цијену коју треба платити,
 - д) дио износа остварен даљом продајом, располагањем или коришћењем увезене робе, који се непосредно или посредно плаћа продавцу,
 - е) трошкови превоза и осигурања увезене робе до мјеста уласка у царинско подручје Босне и Херцеговине, и

- ф) трошкови утовара, истовара и трошкови руковања повезани са превозом увезене робе до мјеста уласка у царинско подручје Босне и Херцеговине.
- (2) Додавање на стварно плаћену цијену или цијену коју треба платити врше се у складу са одредбама овог члана, искључиво на основу објективних и мјерљивих података.
- (3) Приликом утврђивања царинске вриједности, у цијену која је стварно плаћена или коју треба платити не урачунавају се никакви додаци, осим оних који су прописани овим чланом.
- (4) У смислу ове главе, појам "провизија при куповини" значи накнаду коју увозник плаћа свом заступнику за услуге његовог заступања у другој држави приликом куповине робе чија се вриједност утврђује.
- (5) Изузетно од става (1) тачка ц) овог члана, у стварно плаћену цијену или цијену коју треба платити за увезену робу приликом утврђивања царинске вриједности не урачунавају се:
- а) трошкови за добијање права репродукције (умножавања) робе увезене у Босну и Херцеговину,
 - б) плаћања која је извршио купац на име права дистрибуције или даље продаје увезене робе, ако та плаћања нису услов продаје робе за извоз у Босну и Херцеговину.

Члан 41.

(Трошкови и издаци који не улазе у царинску вриједност)

- (1) Под условом да су исказани одвојено од стварно плаћене цијене или цијене коју треба платити, у царинску вриједност не урачунавају се:
- а) трошкови превоза робе након њеног уласка у царинско подручје Босне и Херцеговине,
 - б) трошкови изградње, монтаже, склапања, одржавања и техничке помоћи, настали након увоза индустријског постројења, машине или опреме,
 - ц) трошкови на име камате проистекле из финансијског аранжмана који је закључио купац у вези са куповином увезене робе, без обзира да ли је финансирање обезбиједио продавац или неко друго лице, ако је такав финансијски аранжман сачињен у писаној форми и ако купац може, ако се захтијева, доказати:
 - 1) да је роба стварно продата по цијени која је пријављена као стварно плаћена цијена или цијена коју треба платити,
 - 2) да каматна стопа не прелази уобичајену висину за такве трансакције у тренутку и у држави у којој је обезбијеђено финансирање,
 - д) трошкови за добијање права репродукције робе увезене у Босну и Херцеговину,
 - е) провизије при куповини,
 - ф) увозне дажбине и друге накнаде које се плаћају у Босни и Херцеговини при увозу или продаји робе.
- (2) Приликом утврђивања царинске вриједности увезене робе прихватају се уговорена умањена цијене, као и готовински попусти уобичајени за истовјетну или сличну увезену робу.

Члан 42.

(Царинска вриједност носача података)

Прописом о спровођењу могу се прописати посебна правила за утврђивање царинске вриједности носача података који се користе у опреми за обраду података и садрже податке или путства.

Члан 43.

(Прерачунавање стране валуте)

Када је за утврђивање царинске вриједности неопходно да се износ у инострану валуту прерачуна у валуту Босне и Херцеговине, страна валута се прерачунава у валуту Босне и Херцеговине према важећем средњем и дневном курсу који објављује Централна банка Босне и Херцеговине.

Члан 44.

(Посебна правила)

Одредбе чл. од 37. до 43. овог закона неће се примјенити на утврђивање царинске вриједности робе која је прије пуштања у слободан промет била предмет другог царински одобреног поступања или употребе, ако је одредбама овог закона и прописа о спровођењу којима се уређује односни поступак прописан другачији начин утврђивања царинске вриједности робе која се пушта у слободан промет.

ДИО ТРЕЋИ - ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЊУЈУ НА РОБУ УНЕСЕНУ У ЦАРИНСКО ПОДРУЧЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ДОК ЈОЈ СЕ НЕ ОДРЕДИ ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНО ПОСТУПАЊЕ ИЛИ УПОТРЕБА

ГЛАВА I. УЛАЗНА САЖЕТА ДЕКЛАРАЦИЈА

Члан 45.

(Подношење улазне сажете декларације)

- (1) За робу која се уноси у царинско подручје Босне и Херцеговине подноси се улазна сажета декларација.
- (2) Одредба става (1) овог члана не примјењује се на робу која се превози превозним средством које само пролази кроз територијалне воде или ваздушни простор царинског подручја Босне и Херцеговине, без заустављања на том подручју.
- (3) Улазна сажета декларација подноси се улазној царинској канцеларији. Уз одобрење царинског органа, улазна сажета декларација може се поднијети другој царинској канцеларији, која податке садржане у тој декларацији електронском размјеном података (у даљем тексту: електронским путем) одмах доставља или ставља на располагање улазној царинској канцеларији.
- (4) Под условом да је надлежној царинској канцеларији омогућен приступ подацима из улазне сажете декларације у компјутерском систему привредног субјекта, та канцеларија умјесто обавезе подношења увозне претходне декларације може прихватити подношење обавјештења.
- (5) Улазна сажета декларација подноси се прије уношења робе у царинско подручје Босне и Херцеговине.
- (6) Уз уважавање посебних околности, за одређене врсте промета робе, врсте превоза или за одређене привредне субјекте, или ако међународни споразум предвиђа посебне безбједносне поступке, прописом о спровођењу прописују се:
 - а) рокови у којима се, прије уношења робе у царинско подручје Босне и Херцеговине, подноси улазна сажета декларација,
 - б) услови под којима се може примјенити изузеће од прописаних рокова из тачке а) овог става,
 - ц) услови под којима се може примјенити изузеће од обавезе подношења улазне сажете декларације.

Члан 46.

(Садржај и облик улазне сажете декларације, подносилац, измјене и допуне)

- (1) Улазна сажета декларација подноси се електронским путем. Подаци из трговинских, лучких и транспортних

докумената могу се користити у сврху подношења улазне сажете декларације под условом да садрже све неопходне појединости.

- (2) Царински орган може, изузетно, прихватити улазну сажету декларацију у писаној форми, ако може примјенити исти ниво царинске контроле која се заснива на анализи ризика као и у случају улазне сажете декларације поднесене електронским путем и ако се такви подаци могу размјенивати са другим царинским канцеларијама.
- (3) Улазну сажету декларацију подноси лице које уноси робу у царинско подручје Босне и Херцеговине или лице које преузме одговорност за превоз робе у то подручје.
- (4) Без обзира на обавезе лица из става (3) овог члана, умјесто тог лица, улазну сажету декларацију може поднијети једно од следећих лица:
 - а) лице у чије име поступа лице из става (3) овог члана,
 - б) свако лице које надлежној царинској канцеларији може предочити или обезбједити предочење робе,
 - ц) заступник једног од лица наведеног у ставу (3) овог члана или лица из тач. а) и б) овог става.
- (5) Лицу које подноси улазну сажету декларацију, на његов захтјев, царинска канцеларија може одобрити измјену или допуну једног или више података у улазној сажетој декларацији, након њеног подношења. Измјена односно допуна неће бити одобрена након што царинска канцеларија:
 - а) обавјести лице које је поднијело улазну сажету декларацију да намјерава да прегледа робу, или
 - б) утврди да су подаци наведени у улазној сажетој декларацији нетачни, или
 - ц) одобри даље кретање робе.
- (6) Прописом о спровођењу прописују се услови под којима се примјењују одредбе о подношењу улазне сажете декларације, форма и садржај улазне сажете декларације која обухвата податке неопходне за анализу ризика и правилно спровођење царинске контроле, прије свега у сврху заштите и безбједности, узимајући у обзир, гдје је то могуће, примјениве међународне стандарде и трговинску праксу.

Члан 47.

(Царинска декларација са статусом улазне сажете декларације)

- (1) Улазна царинска канцеларија може одустати од захтјева за подношење улазне сажете декларације за робу за коју је, прије истека рока из члана 45. ст. (5) и (6) овог закона, поднесена царинска декларација која садржи најмање оне податке који су потребни за претходну декларацију. У том случају, царинска декларација све док не буде прихваћена у складу са чланом 75. овог закона има статус улазне сажете декларације.
- (2) Уз одобрење царинског органа, царинска декларација из става (1) овог члана може се поднијети увозној царинској канцеларији различитој од улазне царинске канцеларије. У том случају, увозна царинска канцеларија дужна је да све потребне податке садржане у царинској декларацији одмах електронским путем достави или стави на располагање улазној царинској канцеларији.
- (3) Ако се царинска декларација из става (1) овог члана подноси на неки други начин осим електронским путем, надлежна царинска канцеларија примјењује исти

ниво царинске контроле која се заснива на анализи ризика као и у случају царинске декларације поднесене електронским путем.

ГЛАВА II. УЛАЗАК РОБЕ У ЦАРИНСКО ПОДРУЧЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 48.

(Царински надзор и контрола)

- (1) Роба која се уноси у царинско подручје Босне и Херцеговине подлијеже царинском надзору од тренутка њеног уношења и царински орган може обавити њену контролу у складу са важећим прописима.
- (2) Роба остаје под царинским надзором све док је то потребно ради утврђивања њеног царинског статуса. У случају стране робе и не доводећи у питање примјену члана 96. став (1) овог закона, роба остаје под царинским надзором све док се њен царински статус не промијени, односно све док се не унесе у слободну зону, поновно изведе или уништи у складу са чл. 200. и 201. овог закона.

Члан 49.

(Превоз робе од царинске линије до мјеста предочења)

- (1) Лице које је унијело робу у царинско подручје Босне и Херцеговине дужно је да унесу робу одмах превезе, путем и на начин који одреди царински орган:
 - а) до царинске канцеларије коју одреди царински орган или до било којег другог мјеста које тај орган одреди или одобри, или
 - б) у слободну зону, ако се роба уноси у слободну зону непосредно:
 - 1) пловним или ваздушним путем,
 - 2) копном без проласка кроз неки други дио царинског подручја Босне и Херцеговине, ако се слободна зона налази уз копнену границу између Босне и Херцеговине и друге државе.
- (2) Лице које преузме одговорност за превоз робе након њеног уноса у царинско подручје Босне и Херцеговине, између осталог, и због претовара робе, одговорно је за испуњење обавеза из става (1) овог члана.
- (3) Роба која се још увијек налази изван царинског подручја Босне и Херцеговине може се подвргнути царинској контроли у складу са важећим прописима, као резултат, између осталог, споразума закљученог између Босне и Херцеговине и друге државе, и с њом се поступа на исти начин као са робом унесеном у царинско подручје Босне и Херцеговине.
- (4) Одредба става (1) тачка а) овог члана не искључује примјену прописа из подручја путничког, пограничног, поштанског или саобраћаја од незнатног економског значаја, ако се примјеном тих прописа не угрожава могућност царинског надзора и контроле.
- (5) Одредбе ст. од (1) до (4) овог члана, одредбе чл. од 45. до 47. и чл. од 50. до 64. овог закона не примјењују се на робу која је привремено напустила царинско подручје Босне и Херцеговине крећући се пловним или ваздушним путем између двије тачке тог подручја под условом да се превоз обавља директно у редовном линијском ваздушном или бродском саобраћају без заустављања изван царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (6) Одредбе става (1) овог члана не примјењују се на робу која се налази на пловном објекту или у ваздухоплову који прелази територијалне воде или ваздушни простор Босне и Херцеговине, а којем као одредишно мјесто

није предвиђена бродска или ваздушна лука у Босни и Херцеговини.

Члан 50.

(Непредвиђене околности или виша сила)

- (1) Када се, због непредвиђених околности или више силе, обавезе прописане чланом 49. став (1) овог закона не могу испунити, лице које је те обавезе дужно да испуни или друго лице које је преузело одговорност за испуњење тих обавеза, дужно је да, без одгађања, обавијести најближу царинску канцеларију о насталој ситуацији. Ако због непредвиђених околности или више силе није дошло до потпуног губитка робе, царински орган, такође, мора бити обавијештен о мјесту гдје се роба налази.
- (2) Када је, због непредвиђених околности или више силе, пловни објекат или ваздухоплов из члана 49. став (6) овог закона, принуђен да привремено пристане или слети у царинском подручју Босне и Херцеговине, а да при томе није могуће испунити обавезе предвиђене чланом 49. став (1) овог закона, лице које је увело пловни објекат или ваздухоплов у царинско подручје Босне и Херцеговине или лице које је преузело његове обавезе дужно је о томе одмах обавијестити царински орган.
- (3) Царински орган одређује које мјере треба предузети како би се омогућио царински надзор над робом из става (1) овог члана, као и над робом која се налази на пловном објекту или у ваздухоплову под условима наведеним у ставу (2) овог члана, и да би се обезбиједило, ако је то потребно, да роба буде накнадно допремљена царинском органу или превезена на неко друго мјесто које одреди или одобри царински орган.

ГЛАВА III. ПРЕДОЧЕЊЕ РОБЕ

Члан 51.

(Предочење робе)

- (1) Робу која, у складу са чланом 49. став (1) тачка а) овог закона, стигне до царинске канцеларије или до другог мјеста које је царински орган одредио или одобрио, царинској канцеларији одмах предочава лице које је унијело робу у царинско подручје Босне и Херцеговине или лице које је преузело одговорност за превоз робе након њеног уношења.
- (2) Када се примјењују одредбе чл. 45. до 47. овог закона, робу која је, у складу са чланом 49. став (1) тачка а) овог закона, стигла до царинске канцеларије или до другог мјеста које је царински орган одредио или одобрио, осим робе која се налази на превозном средству које само пролази територијалним морем или ваздушним простором Босне и Херцеговине без заустављања у царинском подручју Босне и Херцеговине, царинској канцеларији предочава лице које је робу унијело у царинско подручје Босне и Херцеговине или лице које је преузело одговорност за превоз робе након њеног уношења.
- (3) Приликом предочавања робе царинској канцеларији, лице које предочава робу позива се на улазну сажету декларацију или царинску декларацију која је за ту робу претходно поднесена прије њеног уношења.

Члан 52.

(Примјена прописа)

Одредбе члана 51. овог закона не искључују примјену прописа који се односе на робу:

- а) коју уносе путници,
- б) која је стављена у царински поступак без обавезе предочавања царинској канцеларији.

Члан 53.

(Претходни преглед робе)

Роба се, након предочавања царинском органу, на захтјев лица које је овлашћено да роби одреди царински одобрено поступање или употребу, а уз одобрење и под надзором царинског органа, може прегледати или се могу узети узорци с циљем одређивања роби царински одобреног поступања или употребе.

ГЛАВА IV. ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ПРИВРЕМЕНИ СМЈЕШТАЈ И ИСТОВАР ПРЕДОЧЕНЕ РОБЕ

Члан 54.

(Подношење декларације за привремени смјештај)

- (1) За сву робу предочену царинском органу у складу са чланом 51. овог закона, осим робе из члана 56. овог закона, подноси се декларација за привремени смјештај. Декларација за привремени смјештај не подноси се ако је роби одмах по предочењу одређено царински одобрено поступање или употреба.
- (2) Декларација за привремени смјештај подноси се царинском органу приликом предочавања робе. Царински орган може продужити рок за подношење декларације за привремени смјештај, а најдуже до истека првог радног дана послје предочења робе.

Члан 55.

(Облик и садржај декларације за привремени смјештај и подносилац)

- (1) Декларација за привремени смјештај садржи податке неопходне за идентификацију робе и подноси се на прописаном обрасцу. Царински орган може одобрити да се као декларација за привремени смјештај употреби трговински или службени документ који садржи податке неопходне за идентификацију робе.
- (2) Декларацију за привремени смјештај подноси:
 - а) лице које је робу унијело у царинско подручје Босне и Херцеговине или лице које је преузело одговорност за превоз те робе након уноса, или
 - б) лице у чије име поступа лице из тачке а) овог става.

Члан 56.

(Поштански и путнички саобраћај)

Узимајући у обзир прописе који се односе на поштански и путнички саобраћај, декларација за привремени смјештај не подноси се за робу коју уносе путници и за робу у поштанском саобраћају, ако се тиме не спречава спровођење мјера царинске контроле или ако је роби одређено царински одобрено поступање или употреба прије истека рока из члана 54. овог закона.

Члан 57.

(Истовар или претовар робе)

- (1) Роба се може истоварити или претоварити из превозног средства којим се превози само на основу одобрења царинског органа, и то на мјесту које одреди или одобри царински орган.
- (2) Одобрење из става (1) овог члана није потребно у случају непосредне опасности због које је потребан хитан истовар све или дијела робе. У таквом случају царински орган мора бити обавијештен без одгађања.
- (3) Царински орган може, ради прегледа робе или превозног средства којим се роба превози, у сваком тренутку захтијевати да се роба истовари и распакује.

Члан 58.

(Премјештање робе)

Без одобрења царинског органа, роба се не смије премјештати са мјеста гдје је првобитно била смјештена.

ГЛАВА V. ОБАВЕЗА ДА СЕ ПРЕДОЧЕНОЈ РОБИ ОДРЕДИ ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНО ПОСТУПАЊЕ ИЛИ УПОТРЕБА

Члан 59.

(Одређивање царински одобреног поступања или употребе)

За страну робу предочену царинском органу мора се одредити царински одобрено поступање или употреба, допуштено за такву робу.

Члан 60.

(Рокови за одређивање царински одобреног поступања или употребе)

- (1) Ако је за робу предочену царинском органу поднесена декларација за привремени смјештај, царинске формалности које су потребне да се тој роби одреди царински одобрено поступање или употреба морају се спровести у року од 20 дана од дана подношења декларације за привремени смјештај.
- (2) Када то околности захтијевају, царински орган може одредити краћи рок или одобрити продужење рока из става (1) овог члана, који не може бити дужи од стварно потребног времена, у складу са тим околностима.

ГЛАВА VI. ПРИВРЕМЕНИ СМЈЕШТАЈ РОБЕ

Члан 61.

(Привремени смјештај предочене робе)

Роба предочена царинском органу, без обзира да ли је за њу поднесена или не декларација за привремени смјештај, од тренутка предочења па све док јој се не одреди царински одобрено поступање или употреба, има статус робе у привременом смјештају (у даљем тексту: роба у привременом смјештају).

Члан 62.

(Услови привременог смјештаја)

- (1) Роба у привременом смјештају може бити смјештена само на мјесту и под условима које одобри царински орган.
- (2) Царински орган може захтијевати да имаца робе положи обезбјеђење за наплату царинског дуга који би могао настати у складу са чл. 227. и 228. овог закона.

Члан 63.

(Поступање са робом у привременом смјештају)

Не доводећи у питање примјену члана 53. овог закона, роба у привременом смјештају може бити предмет само оних облика поступања који су потребни да би се она очувала у непромијењеном стању, без мијењања њеног изгледа или техничких карактеристика.

Члан 64.

(Поступање са робом у привременом смјештају у случају прекорачења рока)

- (1) Ако у року одређеном у складу са чланом 60. овог закона нису предузете царинске формалности потребне за одређивање царински одобреног поступања или употребе робе у привременом смјештају, царински орган, без одгађања, ради регулисања ситуације у вези с том робом, предузима све потребне мјере, укључујући заплъну и продају робе.
- (2) Робу из става (1) овог члана царински орган може, на ризик и о трошку имаоца робе, премјестити на друго мјесто које је под његовим надзором, до окончања поступка са робом.

ГЛАВА VII. ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЉУЈУ НА СТРАНУ РОБУ КОЈА СЕ ПРЕВОЗИ У ПОСТУПКУ ПРОВОЗА

Члан 65.

(Изузећа за страну робу у поступку провоза)

Одредбе члана 49, осим става (1) тачка а), као ни одредбе чл. 50. до 64. овог закона не примјењују се на страну робу која се при уношењу у царинско подручје Босне и Херцеговине већ налази у поступку провоза.

Члан 66.

(Одредбе које се примјењују на страну робу по завршетку поступка провоза)

Када страна роба, која се превози уз примјену провозног поступка, стигне на одредиште у царинском подручју Босне и Херцеговине и буде предочена одредишној царинској канцеларији у складу са прописима о поступку провоза, примјењују се одредбе чл. од 53. до 64. овог закона.

ГЛАВА VIII. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67.

(Уништење предочене робе)

Царински орган може, када то околности захтијевају, одредити да се предочена роба уништи. Царински орган о томе обавјештава имаоца робе, који сноси трошкове уништења.

Члан 68.

(Поступање приликом незаконитог уношења робе)

- (1) Када царински орган утврди да је роба незаконито унесена у царинско подручје Босне и Херцеговине или да је над њом онемогућен царински надзор и контрола, предузима неопходне мјере ради регулисања ситуације у вези с том робом, укључујући зашлену и продају робе.
- (2) Трошкове предузетих мјера, укључујући и трошкове уништења робе, сноси ималац робе.

ДИО ЧЕТВРТИ - ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНО ПОСТУПАЊЕ ИЛИ УПОТРЕБА РОБЕ

ГЛАВА I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 69.

(Одређивање царински одобреног поступања или употребе)

Ако овим законом није другачије прописано, роба се може, без обзира на њену врсту, количину, поријекло, начин отпреме или одредиште, у сваком тренутку одредити било које царински одобрено поступање или употреба према прописаним условима.

Члан 70.

(Изузеће од одређивања царински одобреног поступања или употребе)

Члан 69. овог закона не примјењује се ако је то у супротности са мјерама утврђеним ради заштите јавне безбједности и морала, заштите здравља и живота људи, животиња и биљака, очувања животне средине, заштите природних ријеткости, културног наслеђа, умјетничке, историјске, археолошке или технолошке вриједности, заштите интелектуалне својине и другог.

ГЛАВА II. ЦАРИНСКИ ПОСТУПЦИ ОДЈЕЉАК А. СТАВЉАЊЕ РОБЕ У ЦАРИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 71.

(Обавеза подношења царинске декларације и царински надзор)

- (1) За робу која се намјерава ставити у неки царински поступак мора бити поднесена царинска декларација за тај царински поступак.

- (2) Домаћа роба пријављена за поступак извоза, спољну обраду, провоз или царинско складиштење, под царинским је надзором од тренутка прихватања царинске декларације до тренутка напуштања царинског подручја Босне и Херцеговине, уништења робе или поништења царинске декларације.

Члан 72.

(Овлашћење царинског органа за одређивање надлежности)

Узимајући у обзир врсту робе и царински поступак у који ће роба бити стављена, у случајевима гдје је то могуће, царински орган може одредити надлежност појединих царинских канцеларија.

Члан 73.

(Подношење царинске декларације)

Царинска декларација подноси се:

- а) у писаној форми, или
- б) електронском размјеном података (у даљем тексту: електронским путем), ако то допуштају техничке могућности и ако употребу електронских средстава одобри царински орган, или
- ц) усмено или другом радњом којом ималац робе захтијева стављање робе у царински поступак, ако је таква могућност предвиђена прописом о спровођењу.

1. Царинска декларација у писаној форми

1.1. Редовни поступак

Члан 74.

(Попуњавање царинске декларације)

- (1) Царинска декларација у писаној форми подноси се на образцу прописаном прописом о спровођењу. Декларација мора садржавати све податке неопходне за примјену прописа којима је уређен царински поступак за који се роба пријављује и мора бити потписана од њеног подносиоца.
- (2) Декларант је дужан да уз царинску декларацију приложи сва документа која су потребна ради примјене прописа којима је уређен царински поступак за који се роба пријављује.

Члан 75.

(Прихватање царинске декларације)

Царински орган одмах прихвата царинску декларацију која је поднесена у складу са одредбама члана 74. овог закона, под условом да је роба за коју се подноси декларација предочена царинској канцеларији.

Члан 76.

(Декларант)

- (1) Царинску декларацију може поднијети свако лице које је у могућности да царинској канцеларији предочи робу и сва документа која су потребна ради примјене прописа којима је уређен царински поступак за који је роба пријављена или лице које он овласти у складу са чл. 5. и 6. овог закона.
- (2) Када прихватање царинске декларације намеће посебне обавезе за одређено лице, декларацију мора поднијети то лице или друго лице за његов рачун.
- (3) Декларант мора имати сједиште или пребивалиште у Босни и Херцеговини, осим лица које:
 - а) пријављује робу за провоз или привремени увоз,
 - б) само повремено пријављује робу, ако царински орган то сматра оправданим.
- (4) Одредбе става (3) овог члана не искључују примјену билатералног споразума којег је Босна и Херцеговина закључила са другом државом, односно уобичајене праксе са сличним дејством, према којима држављанин

те државе може поднијети царинску декларацију на подручју Босне и Херцеговине на основу реципроцитета.

Члан 77.

(Измјена и допуна царинске декларације)

- (1) Декларанту, на његов захтјев, царински орган може одобрити измјену или допуну једног или више података у царинској декларацији коју је већ прихватио. Измјена и допуна у царинској декларацији не смије имати за последицу да се декларација односи на неку другу робу, а не на робу која је том декларацијом била првобитно пријављена.
- (2) Царински орган неће одобрити измјену или допуну царинске декларације ако је захтјев за измјену, односно допуну поднесен након што царински орган:
 - а) обавијести декларанта да намјерава прегледати робу, или
 - б) утврди да су подаци чија се измјена тражи нетачни, или
 - ц) пусти робу декларанту.

Члан 78.

(Поништење царинске декларације)

- (1) Царински орган, на захтјев декларанта, поништава већ прихваћену царинску декларацију ако декларант достави доказ да је роба грешком пријављена за царински поступак обухваћен том декларацијом, или да, услед посебних околности, стављање робе у царински поступак за који је била пријављена више није оправдано, с тим да робу одмах пријави за неко друго царински одобрено поступање или употребу, ако је то потребно.
- (2) Када је царински орган већ обавијестио декларанта о својој намјери да изврши преглед робе, захтјев за поништење царинске декларације неће се прихватити док се не изврши преглед робе.
- (3) Царинска декларација не може се поништити послије пуштања робе декларанту, осим у случајевима утврђеним прописом о спровођењу.
- (4) Поништење царинске декларације не искључује примјену важећих казних одредаба.

Члан 79.

(Дан примјене прописа)

У спровођењу царинског поступка за који је роба пријављена примјењују се прописи који важе на дан прихватања царинске декларације, ако није другачије прописано.

Члан 80.

(Провјера царинске декларације)

Царинска канцеларија може, ради провјере прихваћене царинске декларације:

- а) прегледати декларацију и документа обухваћена декларацијом, као и документа која су приложена уз декларацију и од декларанта захтијевати да достави и друга документа како би утврдио тачност података у декларацији,
- б) прегледати робу и узети узорке ради анализе или другог одговарајућег испитивања.

Члан 81.

(Преглед робе и узимање узорака)

- (1) Превоз робе до мјеста прегледа или узимања узорака, као и свако руковање са робом неопходно да се изврши преглед или узимање узорака, обавља декларант или се обавља на његову одговорност. Трошкове који из тога настану сноси декларант.

- (2) Декларант има право да присуствује прегледу робе и узимању узорака. Царински орган може, ако то сматра потребним, захтијевати да декларант или његов заступник присуствује прегледу робе или узимању узорака ради пружања неопходне помоћи с циљем олакшања таквог прегледа или узимања узорака.
- (3) Када су узорци узети у складу са прописима, царински орган није дужан да плати било какву накнаду за узете узорке, али сноси трошкове анализе или испитивања.
- (4) Прописом о спровођењу прописују се услови и начин узимања узорака.

Члан 82.

(Дјелимични преглед робе)

- (1) Када је прегледан само дио робе која је обухваћена царинском декларацијом, резултати тог дјелимичног прегледа примјењују се на сву робу обухваћену том декларацијом.
- (2) Декларант може затражити да се настави са прегледом робе ако сматра да резултати дјелимичног прегледа не одговарају преосталој роби обухваћеној царинском декларацијом.
- (3) Ради примјене става (1) овог члана, ако царинска декларација обухвата два или више наименовања, сматра се да подаци који се односе на свако поједино наименовање представљају посебну царинску декларацију.

Члан 83.

(Резултати провјере царинске декларације)

- (1) Резултати провјере царинске декларације користе се у сврху примјене прописа којима је уређен царински поступак у који је роба стављена.
- (2) Ако царинска декларација није провјерavana, ради примјене прописа из става (1) овог члана, прихватају се подаци које је декларант навео у декларацији.

Члан 84.

(Мјере за обезбјеђивање идентификације робе)

- (1) Царински орган дужан је да предузме потребне мјере како би се обезбједила идентификација робе, ако је идентификација робе неопходна да би се испунили услови за царински поступак за који је предметна роба пријављена.
- (2) Царинска обиљежја стављена на робу или превозно средство може уклонити или уништити само царински орган, а друго лице само уз одобрење царинског органа, осим када је услед непредвиђених околности или дејства више силе њихово уклањање или уништење неопходно да би се заштитила роба или превозно средство.

Члан 85.

(Пуштање робе)

- (1) Не доводећи у питање примјену члана 86. овог закона, ако су испуњени услови за стављање робе у захтијевани царински поступак и под условом да роба не подијеже никаквим мјерама забране или ограничења, царински орган пушта робу декларанту чим податке у царинској декларацији провјери и прихвати, или их прихвати без провјере. На исти начин поступа се и у случају када се царинска декларација не може провјерити у примјереном року, а више није неопходно присуство робе ради провјере декларације.
- (2) Сва роба обухваћена једном царинском декларацијом пушта се у исто вријеме.
- (3) У сврху примјене става (2) овог члана, ако царинска декларација обухвата два или више наименовања, сматра се да подаци који се односе на свако поједино

наименовање представљају посебну царинску декларацију.

Члан 86.

(Осигурање царинског дуга прије пуштања робе)

- (1) Када прихватањем царинске декларације настаје царински дуг, роба обухваћена том декларацијом не пушта се декларанту све док се царински дуг не плати или не положи осигурање за његово плаћање.
- (2) У поступку привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, роба обухваћена царинском декларацијом не пушта се декларанту док се не положи осигурање за плаћање царинског дуга.
- (3) Када царински орган, у складу са прописима којима је уређен царински поступак за који је роба пријављена, захтијева полагање осигурања за плаћање царинског дуга који би могао настати, предметна роба не пушта се у царински поступак док се не положи то осигурање.

Члан 87.

(Посебне мјере)

Царински орган предузима све потребне мјере, укључујући и зашћену робе и њену продају:

- а) ако роба не може бити пуштена декларанту зато што:
 - 1) није било могуће почети преглед робе или наставити са прегледом робе у року који је одредио царински орган, из разлога које је проузроковао декларант,
 - 2) нису била поднесена документа која су потребна да би се роба ставила у захтијевани царински поступак,
 - 3) царински дуг није плаћен или није положено осигурање за плаћање тог дуга у прописаном року,
 - 4) роба подлијеже забранама или ограничењима,
- б) ако роба није преузета у одговарајућем року након што је пуштена декларанту.

1.2. Поједностављени поступци

Члан 88.

(Поједностављене царинске декларације)

- (1) Ради поједностављења царинских формалности и поступка, а да се истовремено обезбиједи правилно спровођење поступка, царински орган може, у случајевима и на начин прописан прописом о спровођењу, одобрити:
 - а) да царинска декларација не садржи неке од података или да декларацији нису приложена нека од докумената како је то прописано чланом 74. овог закона,
 - б) да неки од трговинских или службених докумената приложених уз захтјев за стављање робе у царински поступак замијени царинску декларацију из члана 74. овог закона,
 - ц) да се роба стави у захтијевани царински поступак на основу књиговодственог уписа; у том случају царински орган може декларанта ослободити обавезе предочења робе.
- (2) Поједностављена царинска декларација из става (1) овог члана мора садржавати податке неопходне за идентификацију робе, а књиговодствени упис и датум књижења.
- (3) Осим у случају утврђеном прописом о спровођењу, декларант је дужан да, у одобреном року, поднесе

допунску царинску декларацију која може бити општа, периодична или збирна.

- (4) Допунска декларација и поједностављена царинска декларација из става (1) тач. а), б) и ц) овог члана чине јединствену и недјеливну правну цјелину на коју се примјењују прописи који важе на дан прихватања поједностављене декларације. Прихватање књиговодственог уписа из става (1) тачка ц) овог члана има исто правно дејство као и прихватање царинске декларације из члана 74. овог закона.

Члан 89.

(Поједностављени поступак провоза)

Посебни поједностављени поступци провоза прописују се прописом о спровођењу.

2. Друге царинске декларације

Члан 90.

(Примјена одредаба код других царинских декларација)

Када се царинска декларација подноси електронским путем у смислу члана 73. тачка б) овог закона, усмено или неком другом радњом у смислу члана 73. тачка ц) овог закона, одредбе чл. од 74. до 89. овог закона примјењују се на одговарајући начин.

Члан 91.

(Обавеза чувања докумената)

Када се царинска декларација подноси електронским путем, царински орган може одобрити да се уз декларацију не подносе документа из члана 74. став (2) овог закона. У том случају документа се морају чувати и бити на располагању царинском органу, у року из члана 21. овог закона.

3. Накнадна провјера царинске декларације

Члан 92.

(Накнадна провјера царинске декларације)

- (1) Царински орган може, по службеној дужности или на захтјев декларанта, измијенити или допунити царинску декларацију након што је роба пуштена декларанту.
- (2) Царински орган последије пуштања робе, а ради контроле исправности података садржаних у царинској декларацији, може накнадно провјерити књиговодствене, трговинске и друге документе и податке који се односе на увозне или извозне радње у вези с том робом или на накнадне трговинске радње у које је та роба укључена. Та провјера може се обавити у просторијама декларанта, у просторијама било ког другог лица које је непосредно или посредно пословно укључено у наведене радње или у просторијама било ког другог лица које посједује наведена документа и податке. Царински орган може, такође, обавити преглед робе и узети узорке робе ако је она још увијек доступна.
- (3) Када се накнадном провјером царинске декларације или прегледом након царинења утврди да су прописи којима је уређен односни царински поступак били примјењени на основу нетачних или непотпуних података, царински орган, у складу са важећим прописима, предузима мјере неопходне за регулисање настале ситуације, узимајући у обзир нове информације које су му на располагању.

ОДЈЕЉАК Б. ПУШТАЊЕ РОБЕ У СЛОБОДАН ПРОМЕТ

Члан 93.

(Пуштање робе у слободан промет)

- (1) Пуштање робе у слободан промет подразумијева примјену мјера трговинске политике, испуњавање

осталих царинских формалности у вези са увозом робе и плаћање свих прописаних увозних дажбина, пореза, акциза и других дажбина у складу са царинским и другим прописима.

- (2) Пуштањем робе у слободан промет страна роба стиче царински статус домаће робе.

Члан 94.

(Нижа стопа царине)

- (1) Изузетно од члана 79. овог закона, декларант може захтијевати примјену ниже стопе царине ако након датума прихватања царинске декларације којом се роба пушта у слободан промет, али прије пуштања робе декларанту, дође до смањења дажбина из члана 4. тачка р) алинеја 1) овог закона.
- (2) Став (1) овог члана не примјењује се ако се роба није могла пустити из разлога које је проузроковао декларант.

Члан 95.

(Заједничка стопа царине)

Када пошиљка садржи робу која се сврстава у различите тарифне ознаке, при чему би сврставање сваке робе појединачно, ради сачињавања царинске декларације, изискивало рад и трошкове несразмјерне обрачунатој царини, царински орган може, на захтјев декларанта, одобрити да се царина за цијелу пошиљку обрачуна на основу сврставања у тарифну ознаку оне робе која подлијеже плаћању највише стопе царине.

Члан 96.

(Царински надзор над робом пуштеном уз смањену или нулту стопу царине ради употребе у посебне сврхе)

- (1) Роба која је пуштена у слободан промет по смањеној или нултој стопи царине ради њене употребе у посебне сврхе, остаје под царинским надзором. Царински надзор над том робом престаје када се престану примјењивати услови утврђени за одобравање смањене или нулте стопе царине, када се роба извезе или уништи или када се дозволи употреба робе у другачије сврхе од оних које су прописане за примјену смањене или нулте стопе царине, уз услов да је плаћен потраживани царински дуг.
- (2) На робу из става (1) овог члана одредбе чл. 102. и 104. овог закона примјењују се на одговарајући начин.

Члан 97.

(Губитак царинског статуса домаће робе)

Роба пуштена у слободан промет губи царински статус домаће робе:

- а) када је царинска декларација за пуштање робе у слободан промет поништена након пуштања робе декларанту,
- б) када је износ увозних дажбина који се за робу плаћа враћен или је опуштен:
- 1) у поступку унутрашње обраде по систему поврата,
 - 2) зато што роба има недостатке, или не одговара условима из уговора, под условима из члана 264. овог закона, или
 - 3) у случајевима наведеним у члану 265. овог закона, када је поврат или отпуст дажбина условљен извозом или поновним извозом или стављањем робе у неко друго еквивалентно царински одобрено поступање или употребу.

ОДЈЕЉАК Ц. ЦАРИНСКИ ПОСТУПЦИ С ОДГОЂЕНИМ ПЛАЋАЊЕМ И ЦАРИНСКИ ПОСТУПЦИ С ЕКОНОМСКИМ ДЕЈСТВОМ

1. Заједничке одредбе за неколико поступака

Члан 98.

(Царински поступци с одгођеним плаћањем и царински поступци с економским дејством)

- (1) Изрази употребљени у чл. од 99. до 104. овог закона, у случају стране робе, односе се:
- а) при "царинском поступку с одгођеним плаћањем", на поступке:
- 1) спољни провоз,
 - 2) царинско складиштење,
 - 3) унутрашњу обраду по систему одгођеног плаћања,
 - 4) обраду под царинском контролом,
 - 5) привремени увоз,
- б) при "царинском поступку с економским дејством", на поступке:
- 1) царинско складиштење,
 - 2) унутрашњу обраду,
 - 3) обраду под царинском контролом,
 - 4) привремени увоз,
 - 5) спољну обраду.
- (2) "Увозна роба" је роба стављена у царински поступак с одгођеним плаћањем, те роба над којом је, поступком унутрашње обраде по систему поврата, спроведен поступак пуштања у слободан промет, уз испуњење царинских формалности предвиђених чланом 144. овог закона.
- (3) "Роба у непромијењеном стању" је назив за увозну робу која у поступку унутрашње обраде или у поступку обраде под царинском контролом није била предмет ниједног облика обраде или прераде.

Члан 99.

(Одобрење)

Царински поступак с економским дејством може се користити само на основу одобрења које издаје царински орган.

Члан 100.

(Услови)

Не доводећи у питање додатне посебне услове којима се регулише одређени царински поступак, одобрење из чл. 99. и 117. став (1) овог закона издаје се само:

- а) лицу које пружи све потребне гаранције да ће правилно спроводити поступак,
- б) ако царински орган има могућност надзора и контроле над одобреним поступком, без потребе за увођењем административних мјера несразмјерних економским потребама које су у питању.

Члан 101.

(Садржај одобрења, обавеза имаоца одобрења)

- (1) У одобрењу за царински поступак с економским дејством морају бити наведени услови под којима се спроводи тај поступак.
- (2) Ималац одобрења обавјештава царински орган о свим чињеницама које настану послје издавања одобрења и утичу на његову даљу примјену или садржај.
- (3) За све производе и робу добијену од робе стављене у царински поступак са одгођеним плаћањем сматра се да су стављени у исти поступак.

Члан 102.

(Полагање осигурања)

- (1) Царински орган може захтијевати да имацац одобрења положи одговарајуће осигурање за плаћање царинског дуга који би могао настати у вези са робом стављеном у царински поступак с одгођеним плаћањем.
- (2) Управни одбор може прописати начин полагања и висину осигурања, односно ослобађање од обавезе полагања осигурања за поједине царинске поступке с одгођеним плаћањем.

Члан 103.

(Завршетак царинског поступка с економским дејством)

- (1) Царински поступак с економским дејством завршава се када се за робу која је била стављена у тај поступак, или за добијене или обрађене производе одреди ново царински одобрено поступање или употреба.
- (2) Царински орган предузима све неопходне мјере ради регулисања ситуације у вези с робом над којом поступак није завршен у складу са прописаним условима.

Члан 104.

(Пренос права и обавеза)

Права и обавезе корисника царинског поступка са економским дејством могу се, под условима које одреди царински орган, пренијети на друго лице које испуњава све услове за тај поступак.

2. Провоз**2.1. Спољни провоз - опште одредбе**

Члан 105.

(Спољни провоз)

- (1) Поступак спољног провоза омогућава кретање робе од једног до другог мјеста унутар царинског подручја Босне и Херцеговине, и то:
 - а) стране робе, а да та роба не подлијеже наплати увозних и других дажбина и примјени мјера трговинске политике,
 - б) домаће робе у случају и под условима утврђеним прописом о спровођењу, како би се спријечило да се, у погледу производа који су обухваћени извозним мјерама или који од њих имају погодности, врши избјегавање или неоправдано стицање користи од таквих мјера.
- (2) Кретање робе из става (1) овог члана одвија се:
 - а) у оквиру поступка спољног провоза у Босни и Херцеговини,
 - б) на основу ТИР карнета (у складу са Конвенцијом ТИР) под условом да то кретање:
 - 1) почиње или се завршава изван царинског подручја Босне и Херцеговине, или
 - 2) односи се на пошљике робе која мора бити истоварена у царинском подручју Босне и Херцеговине, а која се транспортује са робом коју треба истоварити у другој држави, или
 - 3) обавља се између два мјеста у царинском подручју Босне и Херцеговине преко територије друге државе,
 - ц) на основу АТА карнета (у складу са Конвенцијом о привременом увозу) који се користи као провозни документ,
 - д) на основу сваког другог документа предвиђеног међународним споразумом који је прихватила Босна и Херцеговина,
 - е) у оквиру поштанског саобраћаја (укључујући пакете).

- (3) Поступак спољног провоза примјењује се и на кретање робе стављене у царински поступак са економским дејством, не доводећи у питање посебне одредбе које се примјењују на тај поступак.

Члан 106.

(Завршетак и закључење поступка спољног провоза)

- (1) Поступак спољног провоза завршава се и обавезе корисника су испуњене када се роба стављена у поступак и потребна документа предоче одредишној царинској канцеларији у складу са прописима којима је уређен тај поступак.
- (2) Одредишна царинска канцеларија закључује поступак провоза када, на основу поређења података којима располаже и података доступних полазној царинској канцеларији, утврди да је поступак завршен на прописан начин.

2.2. Спољни провоз - Посебне одредбе

Члан 107.

(Поступак спољног провоза на подручју друге државе)

- (1) Поступак спољног провоза примјењује се на робу која пролази кроз подручје друге државе само ако:
 - а) је таква могућност предвиђена међународним споразумом, или
 - б) се превоз кроз ту државу врши на основу јединственог превозног документа издатог у царинском подручју Босне и Херцеговине.
- (2) У случају из става (1) тачка б) овог члана поступак провоза сматра се прекинутим док се роба налази на територији друге државе.

Члан 108.

(Полагање осигурања у поступку провоза)

- (1) Главни обвезник дужан је да положи осигурање за плаћање царинског дуга и других дажбина из члана 213. став (1) овог закона које би могле настати у вези са робом, осим ако, овим законом и прописима донесеним на основу овог закона, није другачије прописано.
- (2) Осигурање може бити:
 - а) појединачно осигурање за један провозни поступак, или
 - б) свеобухватно осигурање за више провозних поступака, уз одобрење царинског органа за коришћење таквог осигурања.
- (3) Одобрење из става (2) тачка б) овог члана даје се само лицу које:
 - а) је регистровано у Босни и Херцеговини,
 - б) редовно користи поступак провоза и које царинском органу докаже да је несумњиво поуздано лице и да је у могућности да испуни своје обавезе у вези са поступком провоза и
 - ц) није теже кршило или није понављало кршење царинских или пореских прописа.
- (4) Лицу које испуњава додатне критеријуме поузданости може се одобрити коришћење свеобухватног осигурања у умањеном износу или ослобађање од обавезе полагања осигурања. Додатни критеријуми за добијање овог одобрења укључују:
 - а) правилно коришћење поступка провоза у претходном периоду,
 - б) сарадњу са царинским органом, и
 - ц) у случају ослобађања од обавезе полагања осигурања, добро финансијско стање које је довољно за испуњење обавеза наведеног лица.
- (5) Додатни услови и поступак за издавање одобрења из ст. (3) и (4) овог члана прописују се прописом о спровођењу.

- (6) Ослобађање од полагања обезбјеђења, одобрено у складу са ставом (4) овог члана, не може се користити за провоз робе која се, у случају утврђеном прописом о спровођењу, сматра робом високог ризика.
- (7) У случају настанка околности које су супротне са условима или додатним критеријумима за издавање одобрења из става (4) овог члана, дато одобрење може се привремено укинути на начин утврђен прописом о спровођењу, као изузетна мјера у посебним околностима.
- (8) У случају настанка околности које су супротне са условима за издавање одобрења из става (3) овог члана, дато одобрење може се привремено укинути, на начин утврђен прописом о спровођењу, за робу за коју се утврди да је била предмет велике преваре.

Члан 109.

(Случајеви у којима се не полаже осигурање)

- (1) Осигурање за плаћање царинског дуга, осим у случајевима које, по потреби, утврди Управни одбор, не полаже се за:
- превоз ваздушним саобраћајем,
 - пренос цјевоводом или далеководом,
 - превоз који врше жељезничка предузећа у Босни и Херцеговини,
 - превоз ријеком.
- (2) У случајевима из става (1) овог члана превозник је главни обвезник.

Члан 110.

(Одговорност главног обвезника)

- (1) Главни обвезник је корисник поступка провоза и одговоран је за:
- предочење робе одредишној царинској канцеларији у непромијењеном стању, у прописаном року и уз придржавање мјера које је одредио царински орган ради обезбјеђења истовјетности робе,
 - придржавање одредаба које се односе на поступак провоза.
- (2) Без обзира на обавезе главног обвезника из става (1) овог члана, превозник или лице које прими робу знајући да је роба у поступку провоза такође је одговорно за предочење робе одредишној царинској канцеларији у непромијењеном стању, у прописаном року и уз придржавање мјера које је одредио царински орган ради обезбјеђења истовјетности робе.

Члан 111.

(Пропис о спровођењу)

Спровођење поступка спољног провоза утврђује се прописом о спровођењу.

2.3. Унутрашњи провоз

Члан 112.

(Унутрашњи провоз)

- (1) Поступак унутрашњег провоза према условима утврђеним у ст. (2) до (4) овог члана је кретање домаће робе од једног до другог мјеста унутар царинског подручја Босне и Херцеговине без промјене њеног царинског статуса при пролазу преко територије друге државе. Ова одредба не утиче на примјену члана 105. став (1) тачка б) овог закона.
- (2) Кретање робе из става (1) овог члана може бити:
- у оквиру поступка унутрашњег провоза у Босни и Херцеговини, под условом да је таква могућност предвиђена међународним споразумом,

- под покрићем TIR карнета (у складу са Конвенцијом TIR),
 - на основу АТА карнета (у складу са Конвенцијом о привременом увозу) који се користи као провозни документ,
 - на основу сваког другог документа предвиђеног међународним споразумом којим је прихватила Босна и Херцеговина,
 - у оквиру поштанског саобраћаја (укључујући пакете).
- (3) У случају из става (2) тачка а) овог члана, одредбе члана 106. и чл. 108. до 111. овог закона примјењују се на одговарајући начин.
- (4) У случају из става (2) тач. б) до е) овог члана, роба задржава свој царински статус само ако је тај статус утврђен под условима и на начин прописан прописом о спровођењу.

Члан 113.

(Прописивање услова под којима се може кретати домаћа роба)

Услови за провоз домаће робе, без спровођења царинског поступка, из једног у друго мјесто у царинском подручју Босне и Херцеговине са преласком преко територије друге државе, без промјене њеног царинског статуса, прописују се прописом о спровођењу.

Члан 114.

(Примјена поступка унутрашњег провоза)

Поступак унутрашњег провоза примјењује се када је царинским прописима изричито предвиђена његова примјена.

3. Поступак царинског складиштења

Члан 115.

(Роба која се смјешта у царинско складиште)

- (1) Поступак царинског складиштења подразумијева смјештај у царинско складиште:
- стране робе, која у том случају не подлијеже плаћању увозних дажбина и мјерама трговинске политике,
 - домаће робе намијењене извозу, која смјештајем у царинско складиште подлијеже примјени мјера које се, у складу са посебним прописима, примјењују за извоз такве робе.
- (2) Царинско складиште је свако мјесто гдје се роба може смјестити у складу са прописаним условима, које одобри царински орган и које је под царинским надзором.
- (3) Бесцаринска продавница може се отворити у дијелу међународног аеродрома који је одређен за транзит или одлазак путника у међународном саобраћају. Отварање бесцаринске продавнице одобрава се као царинско складиште из става (2) овог члана.
- (4) Случајеви у којима се роба из става (1) овог члана може ставити у поступак царинског складиштења, без смјештања у царинско складиште, прописују се прописом о спровођењу.

Члан 116.

(Врсте царинских складишта, држалац и корисник складишта)

- Царинско складиште може бити јавно складиште или властито складиште.
- Јавно складиште је царинско складиште у којем свако лице може складиштити робу.
- Властито складиште је царинско складиште намијењено складиштењу робе држаоца складишта.

- (4) Држалац царинског складишта је лице којем је царински орган одобрио вођење царинског складишта. Царинско складиште може држати и царински орган.
- (5) Корисник царинског складишта је лице које је према царинској декларацији обавезно да стави робу у поступак царинског складиштења или лице на које су пренесена права и обавезе тог лица.

Члан 117.
(Одобрење)

- (1) За држање царинског складишта потребно је одобрење царинског органа, осим у случају када царински орган држи царинско складиште.
- (2) Лице које намјерава да држи царинско складиште мора царинском органу поднијети писани захтјев који садржи податке потребе за добијање одобрења, а нарочито оне који показују да постоји економска потреба за складиштењем робе. Одобрење садржи услове за држање царинског складишта у складу са прописима.
- (3) Одобрење за држање царинског складишта може се издати само лицу регистрованоу у Босни и Херцеговини.

Члан 118.

(Одговорност држаоца царинског складишта)

Држалац царинског складишта одговоран је:

- а) да се роба смјештена у царинском складишту не изузима испод царинског надзора док се налази у царинском складишту,
- б) за испуњење обавеза које произлазе из складиштења робе која је обухваћена поступком царинског складиштења, и
- ц) за испуњење посебних услова садржаних у одобрењу за држање царинског складишта.

Члан 119.

(Обавезе корисника царинског складишта)

- (1) Изузетно од члана 118. овог закона, у одобрењу за држање јавног царинског складишта, може се одредити да је за обавезе из члана 118. тачка а) и/или тачка б) овог закона одговоран искључиво корисник царинског складишта.
- (2) Корисник царинског складишта је у сваком тренутку одговоран за испуњење обавеза које произлазе из стављања робе у поступак царинског складиштења.

Члан 120.

(Пренос права и обавеза држаоца царинског складишта)

Права и обавезе држаоца царинског складишта могу се, уз сагласност царинског органа, пренијети на друго лице.

Члан 121.

(Полагање осигурања)

Не доводећи у питање примјену члана 102. овог закона, царински орган може захтијевати да држалац царинског складишта положи осигурање у вези с обавезама из члана 118. овог закона.

Члан 122.

(Вођење евиденције)

- (1) Држалац царинског складишта дужан је да води евиденцију о роби која се налази у поступку царинског складиштења на начин који одобрите царински орган.
- (2) Роба стављена у поступак царинског складиштења мора се уписати у евиденцију из става (1) овог члана чим се унесе у царинско складиште.
- (3) Уз примјену члана 100. овог закона, царински орган може ослободити држаоца царинског складишта обавезе вођења евиденције из става (1) овог члана када

је за испуњење обавеза из члана 118. тачка а) и, или тачка б) овог закона искључиво одговоран корисник царинског складишта, а роба је смјештена у царинско складиште на основу писане царинске декларације у редовном поступку или поједностављене царинске декларације из члана 88. став (1) тачка б) овог закона.

Члан 123.

(Смјештај у царинско складиште робе која није предмет поступка царинског складиштења)

- (1) Кад постоји економска потреба, а нема сметњи за спровођење царинског надзора, царински орган може одобрити:
- а) да се у простору царинског складишта, осим робе наведене у члану 115. став (1) тачка б) овог закона, смјести домаћа роба,
- б) прераду стране робе у простору царинског складишта у оквиру поступка унутрашње обраде, у складу са условима за спровођење тог поступка. Царинске формалности и поступци од којих се може одустати у царинском складишту прописују се прописом о спровођењу,
- ц) прераду стране робе у простору царинског складишта у оквиру поступка обраде под царинском контролом, у складу са условима за спровођење тог поступка. Царинске формалности и поступци од којих се може одустати у царинском складишту прописују се прописом о спровођењу.
- (2) У случајевима из става (1) овог члана роба не подлијеже поступку царинског складиштења.
- (3) Царински орган може захтијевати да се о роби из става (1) овог члана води евиденција у складу са чланом 122. овог закона.

Члан 124.

(Рок држања робе у царинском складишту)

- (1) Држање робе у поступку царинског складиштења није временски ограничено.
- (2) У изузетним случајевима, царински орган може одредити рок у којем корисник царинског складишта мора роби одредити ново царински одобрено поступање или употребу.
- (3) Савјет министара Босне и Херцеговине може прописати рок држања у поступку царинског складиштења за домаћу робу из члана 115. став (1) тачка б) овог закона на коју се примјењују мјере пољопривредне политике.

Члан 125.

(Уобичајени облици поступања)

- (1) Увозна роба може бити предмет уобичајених облика поступања који се обављају ради очувања робе, побољшања њеног изгледа или тржишног квалитета или припреме за тржиште или даљу продају.
- (2) Домаћа роба из члана 115. став (1) тачка б) овог закона стављена у поступак царинског складиштења на коју се примјењују мјере пољопривредне политике може бити предмет само оних облика поступања који су изричито предвиђени за ту робу.
- (3) Уобичајене облике поступања из става (1) и (2) овог члана мора претходно одобрити царински орган који утврђује услове под којима се ти облици могу обављати.
- (4) Листа уобичајених облика поступања из става (1) овог члана прописује се прописом о спровођењу.

Члан 126.

(Привремено изношење робе)

- (1) Када то околности појединог случаја захтијевају, роба стављена у поступак царинског складиштења може се привремено изнијети из царинског складишта, уз претходно одобрење царинског органа и под условима које тај орган одреди.
- (2) За вријеме док није у царинском складишту, роба може бити предмет уобичајених облика поступања из члана 125. овог закона под условима који су у њему наведени.

Члан 127.

(Премјештање робе)

Царински орган може одобрити премјештање робе стављене у поступак царинског складиштења из једног царинског складишта у друго царинско складиште.

Члан 128.

(Царинска вриједност ускладиштене робе)

- (1) Када је за увозну робу у поступку царинског складиштења настао царински дуг, а царинска вриједност те робе заснива се на стварно плаћеној цијени или цијени коју треба платити која укључује тропшкове складиштења и одржавања робе док се она налази у царинском складишту, ти тропкови се не урачунавају у царинску вриједност робе под условом да су приказани одвојено од стварно плаћене цијене, односно цијене коју треба платити за ту робу.
- (2) Ако је увозна роба била предмет уобичајених облика поступања у смислу члана 125. овог закона, приликом утврђивања износа увозних дажбина, на захтјев декларанта, прихватиће се врста, царинска вриједност и количина робе каква је била у тренутку из члана 239. овог закона, као да роба није била предмет уобичајених облика поступања.
- (3) Одступање од става (2) овог члана може се прописати прописом о спровођењу.

Члан 129.

(Царинска вриједност ускладиштене робе у другим ситуацијама)

- (1) Када се увозна роба пушта у слободан промет у складу са чланом 88. став (1) тачка ц) овог закона, за примјену члана 239. овог закона, прихватиће се врста, царинска вриједност и количина робе каква је била у тренутку стављања у поступак царинског складиштења.
- (2) Став (1) овог члана примјењује се ако је као царинска вриједност прихваћена вриједност робе у тренутку стављања робе у поступак царинског складиштења, осим ако декларант захтијева да се прихвати царинска вриједност утврђена у тренутку настанка царинског дуга.
- (3) Став (1) овог члана примјењује се не доводећи у питање накнадну провјеру царинске декларације у смислу члана 92. овог закона.

Члан 130.

(Домаћа роба заштићена мјерама пољопривредне политике)

Домаћа роба из члана 115. став (1) тачка б) овог закона на коју се примјењују мјере пољопривредне политике, а стављена је у поступак царинског складиштења, мора се извести или се за њу мора одредити неки други поступак или употреба која је за ту робу предвиђена посебним прописом.

4. Поступак унутрашње обраде

4.1. Опште одредбе

Члан 131.

(Поступак унутрашње обраде)

- (1) Поступак унутрашње обраде у царинском подручју Босне и Херцеговине, уз примјену једне или више фаза процеса обраде, не доводећи у питање примјену члана 132. овог закона, може се одобрити за:
 - а) страну робу намијењену за поновни извоз из царинског подручја Босне и Херцеговине у облику добијених производа, а да та роба не подлијеже плаћању увозних дажбина нити мјерама трговинске политике (систем одгођеног плаћања),
 - б) робу која је пуштена у слободан промет уз плаћање увозних дажбина, за коју се може одобрити поврат или отпуст увозних дажбина, ако се роба извезе из царинског подручја Босне и Херцеговине у облику добијених производа (систем поврата).
- (2) Појмови који се користе у чл. од 131. до 147. овог закона имају сљедеће значење:
 - а) процес обраде:
 - 1) обрада робе, укључујући њену монтажу или склапање или уградњу у другу робу,
 - 2) прерада и дорада робе,
 - 3) поправак робе, укључујући њено обнављање и довођење у исправно стање,
 - 4) употреба одређене робе која је прописана прописом о спровођењу, која није садржана у добијеним производима, али која омогућава или олакшава производњу тих производа, чак и ако се у потпуности или дјелимично утроши у производњи,
 - б) добијени производи: сви производи настали из процеса обраде,
 - ц) еквивалентна роба: домаћа роба која се користи уместо увозне робе у производњи добијених производа,
 - д) норматив: количина или проценат добијених производа који се добију обрадом одређене количине увозне робе.

Члан 132.

(Употреба еквивалентне робе)

- (1) Када су испуњени услови из става (2) овог члана, царински орган, у складу са ставом (4) овог члана, може одобрити:
 - а) да се добијени производи произведу из еквивалентне робе,
 - б) да се добијени производи произведени из еквивалентне робе могу извести из Босне и Херцеговине прије увоза увозне робе.
- (2) Еквивалентна роба мора бити истог квалитета и истих својстава и исте осмоцифрене тарифне ознаке као и увозна роба. Прописом о спровођењу могу се одредити случајеви у којима царински орган може одобрити да еквивалентна роба буде на вишем степену обраде него увозна роба.
- (3) У случају из става (1) овог члана, увозна роба се, за царинске сврхе, сматра еквивалентном робом, а еквивалентна роба увозном робом.
- (4) Прописом о спровођењу могу се прописати мјере којима се забрањују, одређују додатни услови или се олакшава примјена става (1) овог члана.
- (5) Ако се добијени производи произведени од еквивалентне робе извозе из Босне и Херцеговине прије

увоза увозне робе према ставу (1) тачка б) овог члана, а такви производи би подлијегали плаћању извозних дажбина ако не би били извезени или поново извезени у оквиру поступка унутрашње обраде, ималац одобрења дужан је да положи осигурање за плаћање извозних дажбина ако се увозна роба не увезе у прописаном року.

Члан 133.

(Примјена поступка унутрашње обраде)

Поступак унутрашње обраде по систему одгођеног плаћања такође се примјењује како би добијени производи могли испунити услове за ослобађање од плаћања извозних дажбина којима би подлијегали истовјетни производи добијени од домаће робе умјесто од стране робе.

4.2. Издавање одобрења

Члан 134.

(Одобрење)

Поступак унутрашње обраде царински орган може одобрити на писани захтјев лица које обавља процесе обраде или лица које организује њихово обављање.

Члан 135.

(Услови за издавање одобрења)

Одобрење из члана 134. овог закона може се дати само:

- а) лицу регистрованоу у Босни и Херцеговини, а лицу које је регистровано изван Босне и Херцеговине ако увози некомерцијалну робу,
- б) ако се увозна роба може препознати у добијеним производима, осим у случају употребе одређене робе из члана 131. став (2) тачка а) алинеја 4) овог закона, или у случају употребе еквивалентне робе у складу са условима из члана 132. овог закона,
- ц) ако се поступком унутрашње обраде постижу повољнији услови за извоз или поновни извоз добијених производа, под условом да нису угрожени основни интереси произвођача у Босни и Херцеговини (економски услови). Случајеви у којима се економски услови сматрају испуњеним могу се прописати прописом о спровођењу.

4.3. Спровођење поступка

Члан 136.

(Рок за извоз или поновни извоз, обједињавање рокова, посебни рокови)

- (1) Царински орган одређује рок у којем се добијени производи морају извести или поново извести или у којем им се мора одредити друго царински одобрено поступање или употреба. При одређивању тог рока, мора се узети у обзир вријеме потребно за процес обраде и отпремања добијених производа.
- (2) Рок из става (1) овог члана почиње тећи од дана стављања стране робе у поступак унутрашње обраде. Царински орган може одобрити продужење тог рока на основу благовременог и оправданог захтјева имаоца одобрења. Ради поједностављења, царински орган може одобрити да се рок који почиње у току календарског мјесеца или квартала завршава последњег дана наредног календарског мјесеца или квартала.
- (3) Када се примјењује члан 132. став (1) тачка б) овог закона, царински орган одређује рок у којем страна роба мора бити пријављена за поступак. Тај рок тече од дана прихватања извозне царинске декларације за добијене производе који су добијени из одговарајуће еквивалентне робе.

- (4) Прописом о спровођењу могу се прописати посебни рокови за одређене процесе обраде или за одређену увозну робу.

Члан 137.

(Норматив)

- (1) Царински орган одређује или прихвата норматив производње корисника поступка или, по потреби, метод одређивања норматива. Норматив се одређује на основу стварних околности у којима се процес обраде обавља или треба да се обави.
- (2) Када то околности дозвољавају, а посебно када се процес обраде уобичајено обавља под јасно одређеним техничким условима са робом истих својстава, а добијени производи су уједначеног квалитета, царински орган може прихватити стандардне нормативе утврђене на основу претходно утврђених стварних података.

Члан 138.

(Пропис о спровођењу)

Прописом о спровођењу могу се прописати случајеви у којима и услови под којима се сматра да су роба у непромијењеном стању или добијени производи пуштени у слободан промет.

Члан 139.

(Опште правило обрачуна царинског дуга)

- (1) Уз поштовање члана 140. овог закона, ако за робу за коју је одобрен поступак унутрашње обраде настане царински дуг износ тог дуга одређује се на основу елемената за одређивање висине увозних дажбина који су важиви за увозну робу у вријеме прихватања царинске декларације за стављање те робе у поступак унутрашње обраде.
- (2) Ако је увозна роба у вријеме наведено у ставу (1) овог члана испуњавала услове за примјену преференцијалне царинске стопе у оквиру тарифних квота или горњег тарифног лимита, та роба испуњава услове за сваку преференцијалну царинску стопу која важи за истовјетну робу у вријеме прихватања царинске декларације за пуштање те робе у слободан промет.

Члан 140.

(Посебно правило обрачуна царинског дуга)

Изузетно од члана 139. овог закона, добијени производи:

- а) подлијежу плаћању увозних дажбина које се на њих примјењују када:
 - 1) се пуштају у слободан промет и налазе се на листи робе утврђене прописом о спровођењу, и то сразмјерно извезеном дијелу добијених производа који нису обухваћени том листом. Изузетно, ималац одобрења може захтијевати да се износ увозних дажбина за те производе утврди на начин из члана 139. овог закона,
 - 2) подлијежу дажбинама утврђеним у оквиру пољопривредне политике у складу са посебним прописом,
- б) подлијежу плаћању увозних дажбина које се обрачунавају у складу са правилима која су прописана за односни царински поступак или слободну зону, ако су ти производи били стављени у поступак са одгођеним плаћањем или смјештени у слободну зону. Изузетно:
 - 1) ималац одобрења може захтијевати да се дажбине утврде у складу са чланом 139. овог закона,

- 2) у случајевима када је за добијене производе одређен неки од напријед наведених царински одобрених поступања или употребе, осим обраде под царинском контролом, обрачунати износ увозних дажбина мора бити најмање једнак износу који је обрачунат у складу са чланом 139. овог закона,
- ц) могу подлијегати правилима о обрачуну дажбина која су прописана за поступак обраде под царинском контролом, ако је увозна роба могла бити стављена у тај поступак,
- д) подлијежу повољном тарифном поступању због употребе у посебне сврхе, ако је такво поступање предвиђено за истовјетну увозну робу,
- е) не подлијежу плаћању увозних дажбина, ако је такво ослобађање од плаћања увозних дажбина, у складу са чланом 207. овог закона, предвиђено за увоз истовјетне робе.

4.4. Поступак обраде изван царинског подручја Босне и Херцеговине

Члан 141.

(Роба у поступку спољне обраде изван царинског подручја)

Добијени производи или роба у непромијењеном стању, дјелимично или у цјелини, могу се привремено извести ради даље обраде изван царинског подручја Босне и Херцеговине, уз одобрење царинског органа у складу са условима прописаним за поступак спољне обраде.

Члан 142.

(Обрачун царинског дуга)

Када у вези са поново увезеним производима настане царински дуг, наплатиће се:

- увозне дажбине за добијене производе или робу у непромијењеном стању из члана 141. овог закона, обрачунате у складу са одредбама чл. 139. и 140. овог закона, те
- увозне дажбине за производе поновно увезене након обраде изван царинског подручја Босне и Херцеговине, чији се износ обрачунава у складу са одредбама које уређују поступак спољне обраде, под истим условима који би били примјењени да су производи извезени у складу са тим поступком били пуштени у слободан промет прије тог извоза.

4.5. Посебне одредбе за систем поврата

Члан 143.

(Систем поврата)

- Систем поврата дажбина може се примјенити на сву робу, осим ако је у тренутку прихватања царинске декларације за пуштање у слободан промет:
 - увозна роба предмет количинских увозних ограничења,
 - увозна роба предмет тарифних квота,
 - за увозну робу у оквиру мјера пољопривредне политике прописано подношење увозне или извозне дозволе или сертификата,
 - за добијене производе одређена извозна накнада или друга накнада при извозу.
- Поврат увозних дажбина у оквиру система поврата није могућ ако у тренутку прихватања извозне царинске декларације за добијене производе ти производи подлијежу подношењу увозне или извозне дозволе или потврде у складу са мјерама пољопривредне политике или је за њих одређена извозна накнада или друга накнада.

- Прописом о спровођењу и прописима за примјену одредаба које се односе на мјере трговинске или пољопривредне политике може се одредити роба на коју се не примјењује ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 144.

(Попуњавање царинске декларације)

- У царинској декларацији за пуштање робе у слободан промет уноси се напомена да се примјењује систем поврата и подаци о одобрењу.
- Царински орган може захтијевати да одобрење буде приложено уз царинску декларацију за пуштање у слободан промет.

Члан 145.

(Одредбе које се не примјењују)

У оквиру система поврата дажбина не примјењује се члан 132. став (1) тачка б), ст. (3) и (5), члан 133, члан 136. став (3), чл. 138. и 139. и члан 140. тачка а) алинеја 2) и тачка ц) овог закона.

Члан 146.

(Привремени извоз који се не сматра извозом)

Привремени извоз добијених производа који је обављен у складу са чланом 141. овог закона не сматра се извозом у смислу члана 147. овог закона, осим ако у року који је одредио царински орган ти производи не буду поново увезени у Босну и Херцеговину.

Члан 147.

(Услови и начин поврата или отпуста увозних дажбина)

- Под условом да су испуњени сви остали услови за употребу поступка, ималац одобрења може захтијевати поврат или отпуст увозних дажбина ако царинском органу докаже да је увозна роба, која је била пуштена у слободан промет по систему поврата, у облику добијених производа или робе у непромијењеном стању:
 - извезена, или
 - стављена, у намјери да се накнадно поновно извезе, у поступак провоза, поступак царинског складиштења, поступак привременог увоза или поступак унутрашње обраде по систему одгођеног плаћања, или смјештена у слободну зону.
- Ради одређивања царински одобреног поступања или употребе из става (1) тачка б) овог члана, добијени производи или роба у непромијењеном стању сматрају се страном робом.
- Проведеним прописом прописује се рок у којем се може поднијети захтјев за поврат увозних дажбина.
- Не доводећи у питање примјену члана 140. тачка б) овог закона, ако се добијени производи или роба у непромијењеном стању, који су били стављени у царински поступак или смјештени у слободну зону у складу са ставом (1) овог члана пуштају у слободан промет, износ увозних дажбина који је враћен или отпуштен сматра се износом царинског дуга.
- Приликом утврђивања износа увозних дажбина које подлијежу враћању или отпусту, члан 140. тачка а) алинеја 1) овог закона примјењује се на одговарајући начин.

5. Поступак обраде под царинском контролом

Члан 148.

(Поступак обраде под царинском контролом)

У поступку обраде под царинском контролом одобрава се употреба стране робе у царинском подручју Босне и Херцеговине ради обраде којом се мијења њена врста или стање, без њеног подлијегања плаћању увозних дажбина или

примјени мјера трговинске политике, а производи добијени у том поступку се пуштају у слободан промет уз обрачун увозних дажбина по стопи која је за њих прописана. Такви производи називају се обрађени производи.

Члан 149.

(Прописи о спровођењу)

Случајеви и услови под којима се може одобрити поступак обраде под царинском контролом прописују се прописом о спровођењу.

Члан 150.

(Одобрење)

Поступак обраде под царинском контролом царински орган може одобрити на писани захтјев лица које обавља обраду или је организује.

Члан 151.

(Услови за издавање одобрења)

Одобрење за поступак обраде под царинском контролом издаје се само:

- а) лицу регистрованом у Босни и Херцеговини,
- б) ако се увозна роба може препознати у обрађеним производима,
- ц) ако није економски оправдано да се обрађени производи врате у првобитно стање,
- д) ако се употребом тог поступка не избјегава примјена правила о поријеклу робе и количинска ограничења која се односе на увозну робу и
- е) ако употреба тог поступка помаже стварању или одржавању производне дјелатности у Босни и Херцеговини, а не нарушава суштинске интересе произвођача сличне или исте робе у Босни и Херцеговини (економски услови). Прописом о спровођењу могу се утврдити случајеви у којима се економски услови сматрају испуњеним.

Члан 152.

(Примјена других одредаба)

Одредбе члана 136. ст. (1), (2) и (4) и члана 137. овог закона примјењују се на одговарајући начин у поступку обраде под царинском контролом.

Члан 153.

(Утврђивање царинског дуга)

Када у поступку обраде под царинском контролом настане царински дуг у вези са робом у непромијењеном стању или у вези са производима чија обрада није достигла степен обраде предвиђен у одобрењу, износ тог дуга утврђује се на основу прописа за одређивање увозних дажбина који су важили за увозну робу у вријеме прихватања царинске декларације којом је роба стављена у поступак обраде под царинском контролом.

Члан 154.

(Преференцијална царинска стопа)

- (1) Ако је, у вријеме када је стављена у поступак обраде под царинском контролом, увозна роба испуњавала услове за преференцијалну царинску стопу, а таква преференцијална царинска стопа се може примјенити и за производе идентичне обрађеним производима пуштеним у слободан промет, увозне дажбине којима подлијежу обрађени производи обрачунавају се по стопи царине која важи у оквиру таквог преференцијалног третмана.
- (2) Ако преференцијална царинска стопа из става (1) овог члана у вези са увозном робом подлијеже примјени тарифних квота или горњег тарифног лимита, примјена стопе царине из става (1) овог члана у вези са обрађеним производима такође подлијеже услову да се

наведена преференцијална стопа царине примјењује на увозну робу у вријеме прихватања царинске декларације за пуштање у слободан промет. У том случају, количина увозне робе која је стварно употребљена у производњи обрађених производа пуштених у слободан промет отписује се од тарифних квота или горњег тарифног лимита који су на снази у вријеме прихватања царинске декларације за пуштање у слободан промет, а не отписују се количине од тарифних квота или горњег тарифног лимита отворених за производе који су идентични обрађеним производима.

6. Поступак привременог увоза

Члан 155.

(Поступак привременог увоза)

Поступком привременог увоза одобрава се употреба у царинском подручју Босне и Херцеговине стране робе, уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина и без примјене мјера трговинске политике, која је намијењена поновном извозу у непромијењеном стању, осим уобичајеног смањења вриједности због употребе.

Члан 156.

(Одобрење)

Поступак привременог увоза царински орган одобрава на захтјев лица које употребљава робу или лица које организује њену употребу.

Члан 157.

(Идентификација робе)

- (1) Царински орган не одобрава поступак привременог увоза ако није могуће обезбиједити идентификацију увозне робе.
- (2) Царински орган може одобрити поступак привременог увоза и у случају да није могуће обезбиједити идентификацију увозне робе ако с обзиром на врсту робе или њену предвиђену употребу нису могуће злоупотребе поступка.

Члан 158.

(Рок)

- (1) Царински орган одређује рок у којем се привремено увезена роба мора поново извести или одредити ново царински одобрено поступање или употреба те робе. Рок мора бити довољан за постизање сврхе привременог увоза.
- (2) Не доводећи у питање посебне рокове утврђене у складу са чланом 159. овог закона, роба може остати у поступку привременог увоза најдуже 24 мјесеца. Царински орган може, у складу са околностима и у договору са имаоцем одобрења, одредити и краћи рок.
- (3) У изузетном случају, царински орган може, на захтјев имаоца одобрења, ради постизања сврхе привременог увоза, у разумним границама, продужити рок из ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 159.

(Потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина)

Случајеви и посебни услови и рокови за примјену поступка привременог увоза уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина прописују се прописом о спровођењу.

Члан 160.

(Дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина)

- (1) Поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина одобрава се за робу која није обухваћена одредбама прописа о спровођењу или је обухваћена тим одредбама, али та роба не испуњава

све у њима прописане услове за одобравање привременог увоза уз потпуно ослобађање.

- (2) Прописом о спровођењу прописују се услови за спровођење поступка из става (1) овог члана, као и роба за коју се не може одобрити поступак привременог увоза.

Члан 161.

(Обрачун увозних дажбина у случају дјелимичног ослобађања)

- (1) Износ увозних дажбина које се плаћају за робу стављену у поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина одређује се, за сваки мјесец или за дио мјесеца у којем се роба налазила у том поступку, у висини од 3% од износа увозних дажбина које би требало платити за робу да је била пуштена у слободан промет на дан прихватања царинске декларације за стављање те робе у поступак привременог увоза.
- (2) Износ увозних дажбина које се наплаћају не може бити већи од износа који би требало платити да је роба била пуштена у слободан промет на дан када је стављена у поступак привременог увоза, с тим да у тај износ не улазе припадајуће камате.
- (3) Пренос права и обавеза које проистичу из поступка привременог увоза према члану 104. овог закона не значи да се исто ослобађање мора примјенити за сваки период употребе привремено увезене робе.
- (4) Ако је пренос права и обавеза из става (3) овог члана извршен уз дјелимично ослобађање за оба лица која имају одобрење за коришћење поступка током истог мјесеца, први ималац одобрења мора платити износ доспјелих увозних дажбина за цијели тај мјесец.

Члан 162.

(Правила за обрачун царинског дуга)

- (1) Када настане царински дуг за робу стављену у поступак привременог увоза, износ дуга утврђује се на основу елемената за обрачун који се примјењују на ту робу на дан прихватања царинске декларације за стављање робе у поступак привременог увоза, осим ако је прописом о спровођењу донесеним на основу члана 159. овог закона предвиђено да се износ дуга за робу утврђује на основу елемената за обрачун који се примјењују на дан одређен у складу са чланом 239. овог закона.
- (2) Ако царински дуг за робу стављену у поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина настане из неких других разлога а не због стављања робе у тај поступак, износ дуга једнак је разлици између износа увозних дажбина обрачунатог у складу са ставом (1) овог члана и износа који се плаћа у складу са чланом 161. овог закона.

7. Спољна обрада

7.1. Опште одредбе

Члан 163.

(Поступак спољне обраде)

- (1) Не доводећи у питање примјену чл. 141. и 142. и чл. од 172. до 177. овог закона, поступак спољне обраде може се одобрити за домаћу робу која се привремено извози из царинског подручја Босне и Херцеговине ради процеса обраде. Производи који се добију у поступку спољне обраде могу се пустити у слободан промет уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина.
- (2) На привремени извоз домаће робе примјењују се извозне дажбине, мјера трговинске политике и друге

царинске формалности предвиђене за извоз домаће робе из царинског подручја Босне и Херцеговине.

- (3) Изрази употребљени у чл. од 163. до 177. овог закона имају сљедеће значење:
- а) привремено извезена роба: је роба стављена у поступак спољне обраде,
- б) процес обраде: је процес из члана 131. став (2) тачка а) алинеја од 1) до 3) овог закона,
- ц) добијени производи: су сви производи настали у таквим процесима обраде,
- д) норматив производње: количина или проценат добијених производа који се добију обрадом одређене количине привремено извезене робе.

Члан 164.

(Ограничења)

- (1) Поступак спољне обраде није дозвољен за домаћу робу:
- а) чијим извозом се стиче право на поврат или отпуст увозних дажбина,
- б) која је прије извоза била пуштена у слободан промет уз смањену или нулту стопу царине због своје употребе у посебне сврхе, све док се примјењују услови за примјену смањене или нулте стопе царина, осим ако се процес обраде односи на поправку,
- ц) чији извоз даје право на одобравање извозне накнаде или за коју се због извоза, осим накнаде, одобрава нека друга финансијска погодност у оквиру мјера пољопривредне политике.
- (2) Прописом о спровођењу могу се прописати случајеви у којима се не примјењује став (1) тачка б) овог члана.

7.2. Издавање одобрења

Члан 165.

(Одобрење)

- (1) Одобрење за поступак спољне обраде издаје царински орган на захтјев лица које организује спољну обраду.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, одобрење за поступак спољне обраде може се издати и лицу које не организује извођење процеса обраде ако се ради о роби бх. поријекла у смислу правила о непреференцијалном поријеклу робе из чл. од 27. до 32. овог закона и ако се процес обраде састоји од уграђивања те робе у страну робу која ће у Босну и Херцеговину бити увезена као добијени производи, под условом да спољна обрада доприноси бољој продаји робе за извоз и да увоз добијених производа не угрожава основне интересе произвођача из Босне и Херцеговине таквих производа или производа сличних увезеним добијеним производима.
- (3) Прописом о спровођењу прописују се случајеви и поступак у којима се примјењује став (2) овог члана.

Члан 166.

(Услови за издавање одобрења)

- (1) Одобрење се може издати само:
- а) лицу регистрованом у Босни и Херцеговини,
- б) ако је могуће утврдити да су добијени производи произведени од привремено извезене робе, и
- ц) ако издавање одобрења за поступак спољне обраде не угрожава основне интересе произвођача из Босне и Херцеговине (економски услови).
- (2) Прописом о спровођењу може се прописати у којим случајевима се може одступити од услова из става (1) тачка б) овог члана.

7.3. Спровођење поступка**Члан 167.**

(Рок и норматив)

- (1) Царински орган одређује рок у којем се добијени производи морају поново увести у царинско подручје Босне и Херцеговине. Тај рок може се продужити на основу благовременог и оправданог захтјева имаоца одобрења.
- (2) Царински орган одређује или прихвата норматив производње корисника поступка или, по потреби, метод одређивања норматива, за извоз и увоз робе у поступку спољне обраде.

Члан 168.

(Услови за одобравање потпуног или дјелимичног ослобађања од плаћања увозних дажбина)

- (1) Потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, у складу са чланом 169. став (1) овог закона, одобрава се само када се добијени производи пријављују за пуштање у слободан промет у име или за рачун:
 - а) имаоца одобрења, или
 - б) другог лица регистрованог у Босни и Херцеговини, под условом да то лице има сагласност имаоца одобрења и да су испуњени услови из одобрења.
- (2) Потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина из члана 169. овог закона неће се одобрити ако није испуњен неки од услова или нека од обавеза у вези са поступком спољне обраде, осим ако се утврди да ти пропусти битно не утичу на правилно спровођење наведеног поступка.

Члан 169.

(Начин утврђивања потпуног или дјелимичног ослобађања од плаћања увозних дажбина)

- (1) Потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина прописано чланом 163. став (1) овог закона утврђује се тако што се од износа увозних дажбина обрачунатих за добијене производе који се пуштају у слободан промет одбије износ увозних дажбина које би биле обрачунате на исти дан за привремено извезену робу ако би се она увозила у царинско подручје Босне и Херцеговине из државе у којој је била предмет процеса обраде или из државе у којој је била у последњој фази обраде.
- (2) Износ који се одбија у складу са ставом (1) овог члана израчунава се на основу количине и врсте предметне робе на дан прихватања царинске декларације за њено стављање у поступак спољне обраде и на основу осталих елемената за обрачун који важе за ту робу на дан прихватања царинске декларације за пуштање добијених производа у слободан промет.
- (3) Вриједност привремено извезене робе је вриједност која се прихвати за ту робу приликом утврђивања царинске вриједности добијених производа у складу са чланом 40. став (1) тачка б) алинеја 1) овог закона или, ако се вриједност не може утврдити на тај начин, вриједност која одговара разлици између царинске вриједности добијених производа и производних трошкова утврђених на објективан начин.
- (4) Изузетно од ст. (2) и (3) овог члана:
 - а) одређени трошкови не узимају се у обзир приликом утврђивања износа који се одбија, ако је то предвиђено прописом о спровођењу,
 - б) ако је привремено извезена роба прије стављања у поступак спољне обраде била пуштена у слободан

промет уз смањену или нулту стопу царине због њеног коришћења у посебне сврхе, све док важе услови за примјену смањене или нулте стопе царине, износ који се одбија једнак је износу увозних дажбина који је стварно наплаћен кад је роба пуштена у слободан промет.

- (5) Ако би привремено извезена роба приликом пуштања у слободан промет испуњавала услове за смањену или нулту стопу царине због њене употребе у посебне сврхе, та стопа ће се примјенити за добијене производе, под условом да је роба у држави у којој се одвијао процес обраде или последња фаза обраде била предмет радњи које су у складу са таквом посебном употребом.
- (6) Ако добијени производи испуњавају услове за примјену преференцијалне царинске стопе из члана 25. став (2) тачка ц) овог закона и ако је та стопа предвиђена и за робу чија је тарифна ознака иста као и тарифна ознака за привремено извезену робу, стопа увозне царине која се узима у обзир при утврђивању износа који се одбија у складу са ставом (1) овог члана је стопа која би била примијењена на привремено извезену робу ако би та роба испуњавала услове за примјену преференцијалне царинске стопе.
- (7) Ако је међународним споразумом који обавезује Босну и Херцеговину прописано ослобађање од плаћања увозних дажбина за одређене добијене производе, одредбе овог члана неће се примјенити.

Члан 170.

(Поправка без плаћања)

- (1) Ако је поступак спољне обраде одобрен ради поправке привремено извезене робе, та роба се пушта у слободан промет уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина ако се царинском органу на прихватљив начин докаже да је роба поправљена бесплатно због уговорене или због законом прописане гарантне обавезе или због производне грешке.
- (2) Став (1) овог члана не примјењује се ако је производна грешка узета у обзир у вријеме првог пуштања предметне робе у слободан промет.

Члан 171.

(Поправка уз плаћање)

- (1) Ако је поступак спољне обраде одобрен ради поправке привремено извезене робе уз плаћање поправке, роба се може дјелимично ослободити од плаћања увозних дажбина у смислу члана 163. овог закона. Износ увозних дажбина утврђује се на основу елемената за обрачун који важе за добијене производе на дан прихватања царинске декларације за њихово пуштање у слободан промет, при чему се као царинска вриједност узима износ који је једнак висини трошкова поправке, под условом да ти трошкови представљају једину накнаду коју плаћа имаоца одобрења и да на то плаћање не утиче било који облик повезаности имаоца одобрења и лица које је извршило поправку.
- (2) Изузетно од члана 169. овог закона, прописом о спровођењу могу се прописати случајеви и посебни услови под којима се трошкови процеса обраде примјењују као основица за обрачун царинског дуга при пуштању робе у слободан промет након поступка спољне обраде.

7.4. Спољна обрада уз коришћење система стандардне замјене

Члан 172.

(Систем стандардне замјене)

- (1) У поступку спољне обраде, у складу са претходним одредбама о спољној обради и одредбама чл. од 172. до 177. овог закона, систем стандардне замјене омогућава да добијени производ буде замијењен увозним производом (у даљем тексту: замјенски производ).
- (2) Царински орган може одобрити примјену система стандардне замјене ако се процес обраде односи на поправку домаће робе која није предмет посебних прописа донесених у оквиру пољопривредне политике или посебних прописа који важе за одређену робу добијену прерадом пољопривредних производа.
- (3) Одредбе које се примјењују на добијене производе примјењују се и на замјенски производ, не доводећи у питање примјену члана 177. овог закона.
- (4) Царински орган може одобрити да се под прописаним условима замјенски производ увезе прије извоза робе за коју је одобрен поступак (претходни увоз). У том случају мора се положити обезбјеђење у висини износа увозних дажбина за замјенски производ.

Члан 173.

(Замјенски производ)

- (1) Замјенски производ мора имати исту осмоцифрену тарифну ознаку, исти комерцијални квалитет и исте техничке карактеристике као привремено извезена роба када би на њој била обављена поправка.
- (2) Ако је привремено извезена роба била коришћена прије извоза, замјенски производ мора бити коришћен, а не нови производ.
- (3) Царински орган може дозволити изузетак од примјене става (2) овог члана ако се замјенски производ испоручује бесплатно на основу уговорене или због законом прописане гарантне обавезе или због производне грешке.

Члан 174.

(Одобравање система стандардне замјене)

Систем стандардне замјене може се одобрити само када је могуће провјерити да ли замјенски производ испуњава услове из члана 173. овог закона.

Члан 175.

(Рок за извоз у случају претходног увоза)

- (1) У случају претходног увоза, роба за привремени извоз мора се извести у року од два мјесеца од дана када је царински орган прихватио царинску декларацију за пуштање замјенског производа у слободан промет.
- (2) Ако то налажу изузетне околности, царински орган може, на основу благовременог захтјева имаоца одобрења, продужити рок из става (1) овог члана у разумним границама.

Члан 176.

(Износ који се одбија у случају претходног увоза)

У случају претходног увоза и уз примјену члана 169. овог закона, износ који се одбија утврђује се на основу елемената за обрачун који за робу за привремени извоз важе на дан прихватања царинске декларације којом се роба ставља у поступак спољне обраде.

Члан 177.

(Одредбе које се не примјењују)

Одредбе члана 165. ст. (2) и (3) и члана 166. став (1) тачка б) и став (2) овог закона не примјењују се у оквиру система стандардне замјене.

7.5. Остале одредбе

Члан 178.

(Мјере трговинске политике)

У поступцима предвиђеним у оквиру спољне обраде примјењују се мјере трговинске политике.

ОДЈЕЉАК Д. ПОСТУПАК ИЗВОЗА

Члан 179.

(Поступак извоза)

- (1) Поступком извоза одобрава се изношење домаће робе из царинског подручја Босне и Херцеговине. У поступку извоза примјењују се извозне царинске формалности, укључујући примјену трговинских мјера и обрачунава се извозна царина ако је прописана.
- (2) Домаћа роба намијењена за изношење из царинског подручја Босне и Херцеговине ставља се у извозни поступак, осим у случају робе стављене у поступак спољне обраде или у унутрашњи провозни поступак у складу са чланом 112. овог закона.
- (3) Извозна царинска декларација подноси се царинској канцеларији надлежној према сједишту или пребивалишту извозника или према мјесту у којем се роба пакује односно утовара за извоз. Изузеци од овога могу се прописати прописом о спровођењу.
- (4) Случајеви и услови под којима се не подноси извозна царинска декларација за робу која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине прописују се прописом о спровођењу.

Члан 180.

(Услови приликом извоза робе)

Пуштање робе за извоз одобрава се под условом да се роба извезе из царинског подручја Босне и Херцеговине у истом стању у каквом је била у тренутку прихватања извозне царинске декларације.

Члан 181.

(Привремени извоз)

- (1) Када се домаћа роба привремено извози са намјером да се поново увезе у непромијењеном стању, одредбе чл. 179. и 180. овог закона примјењују се на одговарајући начин.
- (2) Одредбе чл. 209. и 210. овог закона примјењују се на одговарајући начин приликом поновног увоза робе из става (1) овог члана.

ГЛАВА III. ДРУГИ ОБЛИЦИ ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНОГ ПОСТУПАЊА ИЛИ УПОТРЕБЕ РОБЕ**ОДЈЕЉАК А. СЛОБОДНЕ ЗОНЕ****1. Опште одредбе**

Члан 182.

(Оснивање, управљање и рад слободних зона)

Услови за оснивање слободних зона, поступак за одређивање слободних зона, рад и управљање слободним зонама, те услови за обављање дјелатности у слободним зонама и престанак рада слободних зона прописују се посебним законом.

Члан 183.

(Слободне зоне)

Слободне зоне су дијелови царинског подручја Босне и Херцеговине или простори који се налазе у том подручју и одвојени су од осталог дијела царинског подручја, а у којима се:

- a) у сврху наплате увозних дажбина и примјене увозних мјера трговинске политике, за страну робу сматра да се не налази у царинском подручју Босне и Херцеговине, под условом да није пуштена у слободан промет или да није стављена

у други царински поступак или употребу или да није коришћена или трошена у слободној зони под другачијим условима од услова утврђених царинским прописима,

- б) на домаћу робу намијењену извозу, која смјештајем у слободну зону испуњава услове предвиђене посебним прописима, примјењују мјере које би се примјениле при извозу такве робе.

Члан 184.

(Царински надзор над изградњом објекта у слободној зони)

- (1) Слободне зоне морају бити посебно ограђене и означене, са изузетком оних које су одређене у складу са чланом 186. овог закона. Царински орган одређује мјесто улаза и излаза за сваку слободну зону.
- (2) За изградњу објекта у слободној зони потребно је претходно одобрење царинског органа ради царинског надзора.

Члан 185.

(Царински надзор)

- (1) Подручје, мјесто улаза у слободну зону и излаза из слободне зоне, са изузетком слободних зона одређених у складу са чланом 186. овог закона, под царинским је надзором.
- (2) Лица и превозна средства која улазе у слободну зону или излазе из слободне зоне могу бити подвргнути царинској контроли.
- (3) Улазак у слободну зону може се забранити лицима за које постоји сумња да се неће придржавати одредаба овог закона и других прописа.
- (4) Царински орган може обавити провјеру робе и спровести друге мјере царинског надзора над робом која се уноси, износи или остаје у слободној зони.
- (5) Ради омогућавања вршења провјера из става (4) овог члана, потребно је царинском органу предати копију документа, који мора пратити робу приликом њеног уноса или износа или мора бити на располагању код лица које је у ту сврху одредио царински орган. Када се тражи провјера, роба се мора предочити царинском органу.

Члан 186.

(Слобоне зоне на које се примјењују прописи о царинском складишту)

- (1) Царински орган може одредити слободну зону у којој се обављају царинске формалности и примјењују одредбе које се односе на царински дуг у складу са условима поступка царинског складиштења. На тако одређену слободну зону не примјењују се одредбе чл. 188, 194. и 198. овог закона.
- (2) На слободну зону из става (1) овог члана не примјењују се одредбе које се односе на слободну зону из чл. 48, 49. и 229. овог закона.

2. Смјештај робе у слободну зону

Члан 187.

(Смјештај робе у слободну зону)

- (1) У слободну зону може се смјестити домаћа и страна роба.
- (2) Роба која је непосредно унесена у слободну зону како је то наведено у члану 49. став (1) тачка б) овог закона пријављује се царинском органу на основу превозног документа.
- (3) Роба за коју се уношењем у слободну зону завршава неки други царински поступак смјешта се у слободну зону на основу документа којим се завршава претходни поступак.

- (4) Домаћа роба смјешта се у слободну зону на основу фактуре или другог документа који садржи све податке потребне за евиденцију о роби у слободној зони.

- (5) Царински орган може захтијевати да се опасна роба или роба због које се може покварити друга роба или за коју је, из неких других разлога, потребно обезбиједити посебне услове, смјести у просторије које су посебно опремљене за смјештај такве робе.

Члан 188.

(Предочење робе и потврда царинског статуса робе)

- (1) Не доводећи у питање примјену чл. 185. ст. (4) и (5) овог закона, роба која се уноси у слободну зону не мора се предочити царинском органу, нити је потребно за њу подносити царинску декларацију.
- (2) Роба се предочава царинском органу и подијеже царинским формалностима само када:
 - а) је стављена у царински поступак који се завршава смјештајем робе у слободну зону. Ако наведени царински поступак дозвољава изузеће од обавезе предочења робе, такво се предочење не захтијева,
 - б) је смјештена у слободну зону на основу одлуке о одобравању поврата или отпуста увозних дажбина,
 - ц) испуњава услове за примјену мјера из члана 183. тачка б) овог закона,
 - д) се смјешта у слободну зону директно из подручја изван царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (3) Царински орган може захтијевати да буде обавијештен о роби која подијеже плаћању извозних дажбина или на коју се примјењују други прописи којима се регулише извоз.
- (4) На захтјев заинтересованог лица, царински орган потврђује да ли роба смјештена у слободној зони има царински статус домаће или стране робе.

3. Рад слободних зона

Члан 189.

(Рок за смјештај робе)

- (1) Смјештај робе у слободној зони није временски органичен.
- (2) Савјет министара Босне и Херцеговине може прописати посебне рокове за смјештај у слободну зону за робу из члана 183. тачка б) овог закона на коју се примјењују мјере пољопривредне политике.

Члан 190.

(Привредне дјелатности у слободној зони)

- (1) У слободној зони привредне дјелатности обављају се под царинским надзором, под условима који су прописани овим законом. Царински орган мора бити унапријед обавијештен о обављању привредних дјелатности у слободној зони.
- (2) Царински орган може увести мјере забране или ограничења у вези са обављањем привредне дјелатности у слободној зони из става (1) овог члана, зависно од врсте предметне робе или захтјева царинског надзора.
- (3) Царински орган може забранити обављање привредне дјелатности у слободној зони лицу које не пружи неопходне гаранције да ће их обављати у складу с одредбама овог закона и другим прописима.

Члан 191.

(Дјелатности у слободној зони)

- (1) Страна роба, а која је смјештена у слободну зону, док се налази у слободној зони, може се:

- a) пустити у слободан промет под условима прописаним за тај поступак и уз примјену члана 196. овог закона,
 - б) подвргнути уобичајеним облицима поступања из члана 125. став (1) овог закона, без одобрења царинског органа,
 - ц) ставити у поступак унутрашње обраде под условима прописаним за тај поступак,
 - д) ставити у поступак обраде под царинском контролом под условима прописаним за тај поступак,
 - е) ставити у поступак привременог увоза под условима прописаним за тај поступак,
 - ф) уступити у корист државе у складу са чл. 200. и 201. овог закона,
 - г) уништити, под условом да заинтересовано лице достави царинском органу све податке које тај орган сматра потребним.
- (2) Када је роба стављена у један од поступака из става (1) тач. ц), д) или е) овог члана, царински орган може, имајућу у виду услове за рад и спровођење царинског надзора у слободној зони, ако је потребно, тим условима прилагодити мјере контроле.

Члан 192.

(Домаћа роба обухваћена мјерама пољопривредне политике)

Домаћа роба из члана 183. тачка б) овог закона која је обухваћена мјерама пољопривредне политике може се у слободној зони подвргнути само оним облицима поступања који су за ту робу изричито дозвољени у складу са чланом 125. став (2) овог закона. Та поступања могу се предузимати без одобрења царинског органа.

Члан 193.

(Посебни услови)

Страна и домаћа роба из члана 183. тачка б) овог закона не може се користити или трошити у слободној зони, осим у случајевима из чл. 191. и 192. овог закона.

Члан 194.

(Евиденција о роби)

- (1) Лице које у слободној зони обавља дјелатност складиштења, дораде или прераде или продаје или куповине робе, дужно је да води евиденцију о роби, на начин који одобри царински орган. Подаци о роби уносе се у евиденцију чим се роба допреми у просторије тог лица. Евиденција о роби мора царинском органу омогућити идентификацију робе и мора садржавати податке о кретању робе.
- (2) Ако се претовар робе обавља унутар слободне зоне, документа у вези с том радњом морају се дати на увид царинском органу. Краткотрајно смјештање робе, због претовара, сматраће се саставним дијелом претовара. У складу са чл. од 45. до 47. и чл. од 203. до 206. овог закона, подноси се улазна или излазна сажета декларација за робу која се у слободну зону директно уноси из дијелова изван царинског подручја Босне и Херцеговине или се износи из слободне зоне директно напуштајући царинско подручје Босне и Херцеговине.
- (3) Евиденција из става (1) овог члана води се хронолошки, према подацима из докумената који при извозу или увозу прате робу, те на основу норматива утрошка материјала и производње робе.
- (4) Прописом о спровођењу прописује се начин вођења евиденције из става (1) овог члана и начин спровођења мјера царинског надзора у слободној зони.

4. Изношење робе из слободне зоне

Члан 195.

(Изношење робе из слободне зоне)

- (1) Роба која се износи из слободне зоне може се:
 - а) извести или поновно извести из царинског подручја Босне и Херцеговине, или
 - б) унијети у други дио царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (2) Одредбе чл. од 45. до 68. овог закона, осим чл. од 59. до 64. овог закона ако се ради о домаћој роби, примјењују се и при изношењу робе у други дио царинског подручја Босне и Херцеговине, осим за робу која слободну зону напушта ваздушним или морским путем без стављања у поступак провоза или неки други царински поступак.

Члан 196.

(Царинска вриједност и обрачун царинског дуга)

- (1) Када настане царински дуг за страну робу која се из слободне зоне уноси у други дио царинског подручја Босне и Херцеговине, а царинска вриједност се утврђује на основу стварно плаћене цијене, односно цијене коју за ту робу треба платити, која укључује трошкове складиштења и одржавања робе док остаје у слободној зони, ти трошкови не урачунавају се у царинску вриједност ако су исказани одвојено од стварно плаћене цијене, односно цијене коју за робу треба платити.
- (2) Када уносом у други дио царинског подручја Босне и Херцеговине настане царински дуг за производ који је у слободној зони добијен у поступку унутрашње обраде, износ дуга утврђује се на основу вриједности увозне робе садржане у добијеним производима.
- (3) Ако је роба била предмет уобичајених облика поступања из члана 125. став (1) овог закона, декларант може захтијевати, ако је такво поступање царински орган одобрио у складу са чланом 125. став (3) овог закона, да се износ увозних дажбина утврди на основу врсте робе, царинске вриједности и количине робе, на основу које би се износ утврдио у вријеме настанка царинског дуга одређено у складу са чланом 239. овог закона да роба није била предмет таквог поступања.
- (4) Прописом о спровођењу могу се прописати случајеви у којима се неће примјенити одредба става (3) овог члана.

Члан 197.

(Поступање са домаћом робом која подлијеже мјерама пољопривредне политике)

- (1) За домаћу робу из члана 183. тачка б) овог закона која подлијеже мјерама пољопривредне политике и која је унесена у слободну зону одређује се неко од поступања или употребе предвиђених прописима према којем та роба, по основу њеног смјештаја у слободну зону, испуњава услове за примјену мјера које се примјењују приликом извоза такве робе.
- (2) Ако се роба из става (1) овог члана врати у други дио царинског подручја Босне и Херцеговине, или ако јој у року прописаном у складу са чланом 189. став (2) овог закона није одобрено неко од поступања или употребе из става (1) овог члана, царински орган предузима мјере предвиђене одговарајућим прописима који уређују посебна подручја, а које се односе на непоштовање наведеног поступања или употребе.

Члан 198.

(Доказ о царинском статусу робе)

- (1) У случају уношења или поновног уношења робе са подручја слободне зоне у други дио царинског подручја Босне и Херцеговине или ако се роба ставља у царински поступак, потврда царинског органа из члана 188. став (4) овог закона може се употријебити као доказ царинског статуса те робе као домаће робе или стране робе.
- (2) Када се потврдом или на други начин не може доказати да роба има царински статус домаће робе или стране робе, роба се сматра:
 - а) домаћом робом, у сврху плаћања извозних дажбина, добијања извозних дозвола (сертификата) и примјене прописаних трговинских мјера код извоза,
 - б) страном робом, у свим осталим случајевима.

Члан 199.

(Примјена прописа)

Када роба напушта царинско подручје Босне и Херцеговине из слободне зоне, царински орган контролише примјену одредаба које се односе на извоз, спољну обраду, поновни извоз, поступке са одгођеним плаћањем или поступак унутрашњег провоза, као и примјену одредаба чл. од 202. до 206. овог закона.

ОДЈЕЉАК Б. ПОНОВНИ ИЗВОЗ, УНИШТЕЊЕ И УСТУПАЊЕ РОБЕ

Члан 200.

(Поновни извоз, уништење и уступање робе)

Страна роба може се:

- а) поновно извести из царинског подручја Босне и Херцеговине,
- б) уништити,
- ц) уступити у корист државе.

Члан 201.

(Царинске формалности за поновни извоз, уништење и уступање робе)

- (1) На поновни извоз, када је то потребно, примјењују се на одговарајући начин царинске формалности прописане за извоз робе, укључујући и примјену трговинских мјера.
- (2) Прописом о спровођењу прописују се случајеви у којима се за страну робу стављену у поступак са одгођеним плаћањем неће примјењивати трговинске мјере при извозу из Босне и Херцеговине.
- (3) О намјери поновног извоза или уништења робе претходно се мора обавијестити царински орган. Царински орган забраниће поновни извоз робе ако је то прописано или предвиђено мјерама из става (1) и (2) овог члана. Ако се роба која је стављена у поступак са економским дејством поново извози, за ту робу подноси се царинска декларација у складу са чл. од 71. до 92. овог закона. У тим случајевима примјењује се члан 179. ст. (3) и (4) овог закона.
- (4) Роба се уступа у корист државе у складу с одредбама прописа о спровођењу.
- (5) Уништењем или уступањем робе не могу настати трошкови на терет државе.
- (6) За отпад и остатке настале уништењем одређује се царински одобрено поступање или употреба прописана за страну робу, а до тог момента су под царинским надзором.

ДИО ПЕТИ - РОБА КОЈА НАПУШТА ЦАРИНСКО ПОДРУЧЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 202.

(Роба која напушта царинско подручје)

Роба која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине подлијеже царинском надзору. Она може бити предмет контроле царинског органа у складу са важећим прописима. Роба напушта царинско подручје Босне и Херцеговине путем и на начин који, ако је то потребно, одреди царински орган.

Члан 203.

(Подношење царинске декларације и излазне сажете декларације)

- (1) Роба која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине, осим робе која се превози превозним средством које само пролази кроз територијалне воде или ваздушни простор царинског подручја Босне и Херцеговине, без заустављања на том подручју, мора имати царинску декларацију или, ако се не захтијева царинска декларација, излазну сажету декларацију.
- (2) Уз уважавање посебних околности, за одређене врсте промета робе, облике транспорта или за одређене привредне субјекте, или ако су међународним споразумом предвиђени посебни безбједносни поступци, прописом о спровођењу прописују се:
 - а) рокови до којих царинска декларација или сажета излазна декларација мора бити поднесена излазној царинској канцеларији прије изношења робе из царинског подручја Босне и Херцеговине,
 - б) изузећа од примјене прописаних рокова из тачке а) овог става,
 - ц) услови под којима се може примјенити изузеће од обавезе подношења излазне сажете декларације за робу која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине, и
 - д) случајеви у којима и услови под којима се за робу која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине не подноси ни царинска декларација, ни излазна сажета декларација.

Члан 204.

(Царинска декларација за робу која напушта царинско подручје)

- (1) Када се, сходно царинским прописима, захтијева подношење царинске декларације за одређивање царински одобреног поступања или употребе робе која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине, та декларација мора бити поднесена извозној царинској канцеларији прије изношења робе из царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (2) Када се извозна и излазна царинска канцеларија разликују, податке садржане у царинској декларацији из става (1) овога члана извозна царинска канцеларија одмах електронским путем доставља или ставља на располагање излазној царинској канцеларији.
- (3) Царинска декларација из става (1) овог члана мора садржавати најмање оне податке који су неопходни за излазну сажету декларацију прописану чланом 206. став (5) овог закона.
- (4) Ако се царинска декларација подноси на неки други начин осим електронским путем, надлежна царинска канцеларија примјењује исти ниво царинске контроле која се заснива на анализи ризика као и у случају царинске декларације поднесене електронским путем.

Члан 205.

(Излазна сажета декларација за робу која напушта царинско подручје)

- (1) Ако за робу која напушта царинско подручје Босне и Херцеговине није одређено царински одобрено поступање или употреба за коју се захтијева подношење царинске декларације, излазна сажета декларација мора бити поднесена излазној царинској канцеларији прије изношења робе из царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (2) Царински орган може одобрити да излазна сажета декларација из става (1) овог члана буде поднесена и неком другој царинској канцеларији, под условом да та царинска канцеларија податке садржане у тој декларацији одмах електронским путем достави или учини доступним излазној царинској канцеларији.
- (3) Под условом да је надлежној царинској канцеларији омогућен приступ подацима из излазне сажете декларације у компјутерском систему привредног субјекта, та канцеларија умјесто обавезе подношења излазне сажете декларације може прихватити подношење обавјештења.

Члан 206.

(Садржај и облик излазне сажете декларације и подносилац)

- (1) Излазна сажета декларација подноси се електронским путем. Подаци из трговинских, лучких и транспортних докумената могу се користити у сврху подношења излазне сажете декларације под условом да садрже све неопходне појединости.
- (2) Царински орган може, изузетно, прихватити излазну сажету декларацију у писаној форми, ако може примјенити исти ниво царинске контроле која се заснива на анализи ризика као и у случају излазне сажете декларације поднесене електронским путем и ако се такви подаци могу размјенивати са другим царинским канцеларијама.
- (3) Излазну сажету декларацију подноси:
 - а) лице које износи робу или које преузима одговорност за превоз робе из царинског подручја Босне и Херцеговине, или
 - б) лице које надлежној царинској канцеларији може предочити или обезбједити предочење робе, или
 - ц) заступник једног од лица наведеног у тачки а) и б) овог става.
- (4) Царински орган, на захтјев лица из става (3) овог члана, може одобрити измјену или допуну једног или више података у излазној сажетој декларацији, након њеног подношења. Измјена, односно допуна неће бити одобрена након што царински орган:
 - а) обавијести лице које је поднијело излазну сажету декларацију да намјерава да прегледа, или
 - б) утврди да су подаци наведени у излазној сажетој декларацији нетачни, или
 - ц) одобри даље кретање робе.
- (5) Прописом о спровођењу прописују се услови под којима се примјењују одредбе о подношењу излазне сажете декларације, форма и садржај излазне сажете декларације која обухвата податке неопходне за анализу ризика и правилно спровођење царинске контроле, прије свега у сврхе заштите и безбједности, узимајући у обзир, гдје је то могуће, примјењиве међународне стандарде и трговинску праксу.

ДИО ШЕСТИ - ПОВЛАШЋЕНИ ПОСТУПЦИ
ГЛАВА I. ОСЛОБАЂАЊЕ ОД ПЛАЋАЊА УВОЗНИХ
ДАЖБИНА

Члан 207.

(Ослобађање од плаћања увозних дажбина)

Од плаћања увозних дажбина ослобађа се:

- а) при увозу и пуштању у слободан промет:
 - 1) опрема која представља улог страног лица, осим путничких возила, аутомата за забаву и игру на срећу,
 - 2) опрема за производњу која се не производи у Босни и Херцеговини, која се увози за нову или проширење постојеће производње, модернизацију производње, увођење нове односно осавремењење постојеће производне технологије, а којом се обавља непосредна производна дјелатност,
 - 3) роба за војне и полицијске снаге и казнено-поправне установе која се у потпуности финансира од донатора,
 - 4) роба за деминирање,
 - 5) роба за пројекте обнове и реконструкције Босне и Херцеговине, ако је пројекат усвојио Савјет министара Босне и Херцеговине и у потпуности га финансирају донатори или међународне банке за развој или га већим дијелом финансирају страни донатори или међународне банке за развој а мањим дијелом се финансира из буџета,
 - 6) опрема за органе цивилне заштите и ватрогаства намијењена заштити и спасавању цивилног становништва,
 - 7) лична имовина физичког лица које преноси своје уобичајено пребивалиште из друге државе у Босну и Херцеговину,
 - 8) роба која се увози поводом склапања брака - свадбена опрема, предмети домаћинства и поклони, нови или коришћени, који припадају физичком лицу које се ради склапања брака пресељава из друге државе у Босну и Херцеговину,
 - 9) лична имовина коју држављанин Босне и Херцеговине и страни држављанин стално настањен у Босни и Херцеговни наслиједи у другој држави,
 - 10) школска опрема, образовни материјали и с тим повезани предмети домаћинства који припадају ученику или студенту који борави у царинском подручју Босне и Херцеговине у сврху школовања или студирања и који су намијењени за личну употребу током трајања његовог школовања или студирања,
 - 11) роба занемариве вриједности садржана у пошиљци посланој директно из друге државе примаоцу у Босни и Херцеговини,
 - 12) роба некомерцијалног карактера садржана у пошиљци коју бесплатно шаље физичко лице из друге државе физичком лицу у Босни и Херцеговини,
 - 13) производна средства и друга опрема која припада предузећу које дефинитивно прекида своју дјелатност у другој држави и премјешта се у царинско подручје Босне и Херцеговине ради обављања сличне дјелатности,

- 14) пољопривредни, сточарски, пчеларски, хортикултурни и шумски производи добијени са посједа који се налази у пограничном подручју сусједне државе и које је у власништву или посједу пољопривредних произвођача из пограничног подручја Босне и Херцеговине, као и приплод и остали производи добијени од стоке поријеклом из Босне и Херцеговине која се због пољских радова, испаше или зимовања налази на тим посједима;
- 15) сјеме, гнојиво и производи за обрађивање земље и усјеви намијењени за коришћење на посједу који се налази у царинском подручју Босне и Херцеговине и граничи са другом државом и које је у власништву или посједу пољопривредних произвођача које своје главно газдинство имају унутар друге државе које граничи са царинским подручјем Босне и Херцеговине,
- 16) лични пртљак путника, те роба некомерцијалног карактера коју путници уносе са собом из друге државе у прописаној врсти, количини и вриједности,
- 17) образовни, научни и културолошки материјали, научни инструменти и уређаји намијењени образовним, научним или културолошким установама или организацијама,
- 18) животиње посебно припремљене за лабораторијску употребу за научна истраживања; биолошке или хемијске материје намијењене искључиво научном истраживању а које се не производе у Босни и Херцеговини и увозе се искључиво у некомерцијалне сврхе,
- 19) терапеутске супстанце људског поријекла, реагенси за одређивање крвне групе и реагенси за одређивање врсте ткива, намијењени за употребу искључиво у некомерцијалне медицинске или научне сврхе,
- 20) инструменти и уређаји намијењени за медицинско истраживање, медицинско дијагностиковање или лијечење које добротворне или непрофитне организације или физичка лица донирају здравственим установама, болничким одјељењима или установама за медицинско истраживање или које су те здравствене установе, болнице или установе за медицинско истраживање купиле средствима које је у цјелини обезбиједила добротворна или хуманитарна организација или уз помоћ добровољних прилога, као и на њихове резервне дијелове и компоненете или прибор и алате који се користе за њихово одржавање, провјеру, калибрацију или поправку,
- 21) узорци референтних супстанци које је одобрила Свјетска здравствена организација за контролу квалитета материјала који се користе у производњи медицинских производа,
- 22) фармацеутски производи за људску или ветеринарску медицинску употребу за људе или животиње који долазе из других држава ради учешћа на међународним спортским догађајима организованим у царинском подручју Босне и Херцеговине,
- 23) роба која задовољава основне потребе људи (храна, лијекови, одјећа, обућа, средства хигијене и постељина) коју ради бесплатне подјеле у хуманитарне сврхе увозе регистроване хуманитарне организације, те опрема и канцеларијски материјали које лица или организације регистроване изван царинског подручја Босне и Херцеговине, без икакве комерцијалне намјере пошиљаоца, бесплатно паљу регистрованим хуманитарним организацијама искључиво за обављање њихове дјелатности,
- 24) роба која је посебно израђена за образовање, научни или културни развој слијепих лица, а коју увозе слијепи лица за личну употребу, или установе или организације или удружење слијепих лица које се бави образовањем слијепих лица или пружањем помоћи слијепим лицима,
- 25) роба која је посебно израђена и прилагођена за образовање, научни или културни развој физички и ментално хендикепираних лица, коју увози хендикепирано лице за личну употребу или установе, организације или удружења која се баве образовањем хендикепираних лица или пружањем помоћи хендикепираним лицима,
- 26) роба за жртве несреће,
- 27) путнички аутомобил, који једном у пет година, у сврху личне употребе, увозе следећа инвалидна лица: ратни војни инвалид с најмање 70% тјелесног оштећења, као и с утврђеним степеном инвалидности од 50 % и више, ако је ријеч о ампутацијама и тежим оштећењима екстремитета која условљавају употребу возила прилагођених инвалидним лицима, остала инвалидна лица с тјелесним оштећењем од најмање 80%, посебно органа за кретање (доњи екстремитети, карлица, кичма) или органа вида, те инвалидно лице којем је утврђен тежи облик ретардираности или парализе,
- 28) одликовања и признања добијена у оквиру међународних догађаја, која по својој врсти, појединачној вриједности и другим обиљежјима не смију бити такви да указују да се ради о увозу из комерцијалних разлога,
- 29) поклони примљени у оквиру међународних односа,
- 30) роба намијењена монарсима или шефовима државе,
- 31) роба увезена у промотивне сврхе: узорци робе занемарљиве вриједности, штмпани и рекламни материјал и производи који се користе или конзумирају на трговачком сајму или сличном догађају,
- 32) роба намијењена испитивању, анализи или тестирању, у сврху утврђивања и провјере њеног састава, својстава, квалитета или других техничких карактеристика, ради добијања података битних за индустријска или комерцијална истраживања,

- 33) узорак робе која представља робну марку (жиг), патент, модел (индустријски дизајн) и њихове пратеће исправе, као и обрасци који се достављају органу надлежном за заштиту права интелектуалне својине,
 - 34) туристичка информативна литература,
 - 35) разни документи и предмети,
 - 36) помоћни материјали за утовар и заштиту робе током превоза,
 - 37) слама, крма и храна за животиње током превоза,
 - 38) гориво и мазиво садржано у стандардним резервоарима друмских моторних возила или мотоцикала и у посебним spremnicima,
 - 39) роба намијењена градњи, одржавању или украшавању гробља и гробова, те спомен-плоча за жртве рата других држава које су покопане у царинском подручју Босне и Херцеговине,
 - 40) ковчези са тијелима и урне са пепелом умрлог лица и украсни погребни предмети,
 - 41) роба за коју је међународним споразумом који обавезује Босну и Херцеговину предвиђено ослобађање од плаћања увозних дажбина,
- б) одредбе тачке а) овог члана примјењују се на одговарајући начин на ослобађање при извозу, уколико су за извоз предметне робе прописане извозне дажбине.

Члан 208.

(Услови и поступак за остваривање ослобађања од плаћања увозних дажбина)

Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Управног одбора, прописује услове и поступак за остваривање права на ослобађања од плаћања увозних дажбина прописана одредбама члана 207. овог закона, те ограничења у погледу располагања робом која је ослобођена од плаћања увозних дажбина, као и за ослобађања од плаћања извозних дажбина при извозу.

ГЛАВА II. ВРАЋАЊЕ ИЗВЕЗЕНЕ РОБЕ

Члан 209.

(Враћање домаће робе)

- (1) Домаћа роба која се, након извоза из царинског подручја Босне и Херцеговине, враћа у то подручје и пушта у слободан промет у року од три године, на захтјев декларанта, ослобађа се од плаћања увозних дажбина.
- (2) Рок од три године царински орган може продужити, на захтјев декларанта, ако за то постоје оправдани разлози. Ако је враћена роба, прије него што је извезена из царинског подручја Босне и Херцеговине, била пуштена у слободан промет уз смањену или нулту стопу царине због њене употребе у посебне сврхе, изузеће од увозних дажбина из овог члана одобрава се једино ако се роба поново увози у исту сврху.
- (3) Ако се роба не увози поново у исту сврху, износ увозних дажбина који би се обрачунао за ту робу умањује се за износ увозних дажбина који је плаћен приликом првог пуштања те робе у слободан промет. Ако је износ претходно плаћених увозних дажбина већи од износа који би требало да буде плаћен при поновном увозу, поврат увозних дажбина не одобрава се.
- (4) Ослобађање од плаћања увозних дажбина према ставу (1) овог члана не одобрава се у случају:

- а) робе извезене из царинског подручја Босне и Херцеговине према поступку спољне обраде, осим ако је роба остала у истом стању у каквом је извезена,
- б) робе која је подлијегала мјери која је условљавала њен извоз у другу државу. Околности у којима и услови под којима се може одступити од ове одредбе одређују се прописом о спровођењу.

Члан 210.

(Услов приликом увоза робе у истом стању и одступање)

Ослобађање од плаћања увозних дажбина према члану 209. овог закона одобрава се само ако се роба поново увози у истом стању у којем је била извезена. Околности у којима и услови под којима се може одступити од ове одредбе одређују се прописом о спровођењу.

Члан 211.

(Роба из поступка унутрашње обраде)

- (1) Одредбе чл. 209. и 210. овог закона примјењују се на одговарајући начин и на добијене производе који су били првобитно извезени или поново извезени након поступка унутрашње обраде.
- (2) Износ увозних дажбина за робу из става (1) овог члана утврђује се на основу прописа који се примјењују за поступак унутрашње обраде, с тим да се датум поновног извоза сматра датумом пуштања у слободан промет.

ГЛАВА III. ПРОИЗВОДИ МОРСКОГ РИБОЛОВА И ДРУГИ ПРОИЗВОДИ ИЗВАЂЕНИ ИЗ МОРА

Члан 212.

(Производи морског риболова и други производи извађени из мора)

Не доводећи у питање примјену члана 28. став (2) тачка ф) овог закона, сљедећи производи ослобођају се од плаћања увозних дажбина када се пуштају у слободан промет:

- а) производи морског риболова и други производи извађени из територијалног мора других држава бродовима регистрованим или уписаним у одговарајући регистар Босне и Херцеговине и који плоче под заставом Босне и Херцеговине,
- б) производи добијени из производа из тачке а) овог члана на броду фабрика који испуњавају услове из те тачке.

ДИО СЕДМИ - ЦАРИНСКИ ДУГ

ГЛАВА I. ОСИГУРАЊЕ ЗА НАПЛАТУ ЦАРИНСКОГ ДУГА

Члан 213.

(Полагање осигурања за наплату царинског дуга)

- (1) Када царински орган у складу са царинским прописима захтијева полагање осигурања за плаћање царинског дуга, то осигурање дужан је да положи дужник или лице које може постати дужник. Осигурање за плаћање царинског дуга укључује осигурање плаћања свих прописаних увозних дажбина, пореза, акциза и других дажбина које је царински орган, у складу са царинским и другим прописима, дужан да наплаћује приликом увоза и извоза робе.
- (2) Царински орган захтијева полагање једног осигурања за плаћање једног царинског дуга. Осигурање положено за одређену царинску декларацију вриједи за сву робу обухваћену или пуштену према тој декларацији.
- (3) Царински орган може одобрити да друго лице положи осигурање за плаћање царинског дуга умјесто дужника.

- (4) Ако је лице које је дужник или које може постати дужник правосудни орган или орган управе, полагање осигурања се не захтијева.
- (5) Царински орган може одустати од захтјева за полагање осигурања за плаћање царинског дуга који не прелази износ од 1.000,00 конвертибилних марака.
- (6) Прописом о спровођењу могу се прописати и други случајеви у којима се неће захтијевати полагање осигурања, или у којима се може одобрити полагање осигурања у смањеном износу.

Члан 214.

(Други случајеви полагања осигурања)

- (1) Када према царинским прописима полагање осигурања није обавезно, царински орган може захтијевати полагање осигурања ако оцијени да није сигурно да ће плаћање насталог царинског дуга или царинског дуга који би могао настати бити извршено у прописаном року.
- (2) Умјесто осигурања из става (1) овог члана царински орган може од лица из члана 213. став (1) овог закона захтијевати подношење писане изјаве у вези са плаћањем његових обавеза према овом закону.
- (3) Осигурање из става (1) овог члана може се захтијевати:
- у тренутку примјене прописа којима се захтијева полагање осигурања, или
 - накнадно, у сваком тренутку ако царински орган утврди да царински дуг који је настао или би могао настати неће бити измирен у прописаном року.

Члан 215.

(Свеобухватно осигурање)

- (1) На захтјев лица из члана 213. ст. (1) или (3) овог закона, царински орган може одобрити да се за два или више поступака у вези с којима је царински дуг настао или би могао настати положи свеобухватно осигурање.
- (2) Прописом о спровођењу прописују се услови и поступак полагања осигурања из става (1) овог члана.

Члан 216.

(Износ осигурања)

- (1) Када је полагање осигурања према царинским прописима обавезно, уз примјену посебних одредаба које се односе на поступак провоза, царински орган утврђује износ осигурања у висини која одговара:
- тачном износу царинског дуга или дугова за које се осигурање даје, ако се тај износ у тренутку када се полагање осигурања захтијева може са сигурношћу утврдити,
 - у другим случајевима, највишем износу царинског дуга или дугова који су настали или који би могли настати.
- (2) У случају свеобухватног осигурања за више царинских дугова чија висина током осигураног периода подлијеже промјенама, осигурање се утврђује у износу који обезбјеђује наплату царинских дугова у сваком тренутку.
- (3) Ако царински орган захтијева полагање осигурања када према царинским прописима полагање осигурања за наплату царинског дуга није обавезно, износ осигурања не смије бити већи од износа утврђеног примјеном става (1) овог члана.
- (4) Околности у којима и услови под којима се може положити појединачно осигурање утврђују се прописом о спровођењу.

Члан 217.

(Облици осигурања)

Осигурање за плаћање царинског дуга може се дати:

- у облику готовинског депозита, или
- јемством.

Члан 218.

(Готовински депозит и друга средства плаћања)

- Готовински депозит полаже се у валути Босне и Херцеговине.
- Са готовинским депозитом изједначава се полагање било којег другог инструмента који се с обзиром на издаваоца, услове и начин његове наплате прихвата као средство плаћања у Босни и Херцеговини.
- Осигурање у облику готовинског депозита или плаћање које се изједначава са готовинским депозитом полаже се у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини.

Члан 219.

(Јемац)

- Јемац се у писаној форми обавезује да ће солидарно са дужником платити износ обезбијеђеног царинског дуга досијелог за плаћање, укључујући камате и трошкове настале у поступку наплате неплаћеног царинског дуга.
- Јемац мора бити треће лице регистровано у Босни и Херцеговини.
- Царински орган може одбити јемца или предложени облик осигурања ако оцијени да не обезбјеђује сигурну наплату царинског дуга у прописаном року.

Члан 220.

(Избор облика осигурања и одбијање осигурања)

- Лице које има обавезу полагања осигурања слободно је при избору облика осигурања прописаног чланом 217. овог закона.
- Царински орган може одбити предложени облик осигурања ако оцијени да такво осигурање не омогућава правилно функционисање предметног царинског поступка. Исто се примјењује и у погледу предложеног осигурања. Царински орган може захтијевати да изабрани облик осигурања важи у одређеном временском периоду.

Члан 221.

(Други облици осигурања и одбијање осигурања)

- Прописом о спровођењу могу се прописати и други облици осигурања осим оних из члана 217. овог закона.
- Када је то предвиђено прописом из става (1) овог члана, царински орган може прихватити и други облик осигурања ако се њиме на исти начин осигурава плаћање царинског дуга.
- Царински орган одбиће осигурање које предложи дужник ако оцијени да се таквим обликом не осигурава плаћање царинског дуга на исти начин.
- Без одступања од става (3) овог члана, царински орган може прихватити полагање готовинског депозита без испуњавања услова прописаних чланом 218. ст. (1) и (2) овог закона.

Члан 222.

(Додатно или ново осигурање)

Ако царински орган утврди да положено осигурање не осигурава или више није сигурно да ће осигурати наплату царинског дуга у потпуности у прописаном року, он захтијева од лица из члана 213. став (1) овог закона да положи додатно осигурање или да претходно положено осигурање замијени новим.

Члан 223.

(Раздуживање осигурања)

- (1) Осигурање за наплату царинског дуга не раздужује се све док се царински дуг за који је положено осигурање не угаси или док не наступе околности због којих царински дуг више не може настати. Када се царински дуг угаси или наступе околности због којих царински дуг више не може настати, осигурање за наплату тог царинског дуга одмах се раздужује.
- (2) Ако се царински дуг дјелимично угаси или ако може настати само у односу на дио износа за који је положено осигурање, дио осигурања се раздужује на захтјев подносиоца осигурања, осим ако се ради о износу који не оправдава спровођење таквог поступка.

Члан 224.

(Прописивање одступања)

Прописом о спровођењу може се прописати одступање од појединих одредаба чл. од 213. до 223. овог закона, када је то потребно ради испуњавања обавеза преузетих међународним споразумом.

ГЛАВА II. НАСТАНАК ЦАРИНСКОГ ДУГА

Члан 225.

(Настанак царинског дуга)

- (1) Царински дуг при увозу настаје:
 - а) пуштањем у слободан промет робе која подлијеже плаћању увозних дажбина, или
 - б) стављањем такве робе у поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина.
- (2) Царински дуг настаје у тренутку прихватања предметне царинске декларације.
- (3) Дужник је декларант. У случају посредног заступања дужник је и лице за чији је рачун поднесена царинска декларација.
- (4) Ако су у царинској декларацији за један од поступака из става (1) овог члана приказани нетачни подаци који су довели до тога да прописане увозне дажбине нису обрачунате и наплаћене, дјелимично или у цјелини, дужником се сматра и лице које је дало податке наведене у декларацији, а које је знало или могло знати да подаци нису тачни.

Члан 226.

(Царински дуг приликом незаконитог уношења робе)

- (1) Царински дуг приликом увоза настаје:
 - а) незаконитим уношењем у царинско подручје Босне и Херцеговине робе која подлијеже плаћању увозних дажбина,
 - б) незаконитим уношењем робе из тачке а) овог става из слободне зоне у други дио царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (2) Незаконитим уношењем робе у смислу овог члана сматра се уношење робе супротно одредбама чл. од 49. до 52. и члана 195. став (1) тачка б) овог закона.
- (3) Царински дуг настаје у тренутку незаконитог уношења робе у царинско подручје Босне и Херцеговине.
- (4) Ако се износ царинског дуга не може тачно одредити, царински орган одредиће га на основу тарифне ознаке робе чија је царина највећа у одговарајућем тарифном броју.
- (5) Дужник је:
 - а) лице које је незаконито унијело робу,
 - б) свако друго лице које је учествовало у незаконитом уношењу робе, а знало је или је могло знати да је такво уношење незаконито,

- ц) свако друго лице које је стекло власништво или посјед над робом из става (1) овог члана и које је у тренутку стицања или пријема робе знало или је могло знати да је роба незаконито унесена.

Члан 227.

(Царински дуг приликом изузимања робе испод царинског надзора)

- (1) Царински дуг приликом увоза настаје незаконитим изузимањем испод царинског надзора робе која подлијеже плаћању увозних дажбина.
- (2) Царински дуг настаје у тренутку изузимања робе испод царинског надзора.
- (3) Ако се износ царинског дуга не може тачно одредити, царински орган одредиће га на основу тарифне ознаке робе чија је царина највећа у одговарајућем тарифном броју.
- (4) Дужник је:
 - а) лице које је изузело робу испод царинског надзора,
 - б) свако друго лице које је учествовало у изузимању робе испод царинског надзора иако је знало или је могло знати да је роба изузета испод царинског надзора,
 - ц) свако друго лице које је стекло или примило у посјед робу изузету испод царинског надзора, ако је у тренутку стицања односно пријема робе знало или је могло знати да се ради о таквој роби,
 - д) лице које је било дужно да се придржава обавеза које произлазе из привременог смјештаја робе или царинског поступка у који је роба била стављена.

Члан 228.

(Царински дуг због неиспуњавања обавеза или услова)

- (1) Царински дуг при увозу настаје:
 - а) због неиспуњавања једне од обавеза која за робу која подлијеже плаћању увозних дажбина произлази из њеног привременог смјештаја или употребе царинског поступка у који је роба била стављена, или
 - б) због неиспуњавања једног од услова за стављање робе у одређени царински поступак или за одобравање смањене или нулте стопе царине ради употребе робе у посебне сврхе.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, царински дуг не настаје ако се утврди да учињени пропустуци нису битно утицали на правилно спровођење привременог смјештаја или царинског поступка који је у питању.
- (3) Царински дуг настаје у тренутку када престане испуњавање обавезе због чијег неиспуњења настаје царински дуг или у тренутку кад је роба била стављена у одређени царински поступак ако се накнадно утврди да није био испуњен један од прописаних услова за њено стављање у тај поступак или за одобравање смањене или нулте стопе царине ради употребе робе у посебне сврхе.
- (4) Дужник је лице које је, према датим околностима, морало испунити прописане обавезе које произлазе из привременог смјештаја робе или стављања робе у одговарајући царински поступак или које је морало испунити услове за стављање робе у такав поступак.

Члан 229.

(Царински дуг због неправилног поступања или употребе робе у слободној зони)

- (1) Царински дуг при увозу настаје трошењем или употребом робе која подлијеже плаћању увозних дажбина у слободној зони на начин и под условима

другачијим од оних који су прописани важећим прописима. Ако роба нестане у слободној зони и царински орган оцијени да докази у вези са њеним нестанком нису прихватљиви, сматра се да је таква роба потрошена или употребљена у слободној зони супротно прописима.

- (2) Царински дуг настаје у тренутку кад се роба потроши или први пут употребљени под условима који нису у складу са прописима.
- (3) Дужник је лице које је потрошило или употребљено робу, као и лице које је у потрошњи или употреби робе учествовало, ако је знало или је могло знати да се роба троши или користи под условима који нису у складу са прописима.
- (4) Ако царински орган сматра да је роба која је нестала, потрошена или употребљена у слободној зони, а није могуће одредити дужника у смислу става (3) овог члана, лице које је према сазнању царинског органа последње било у посједу робе обавезно је платити царински дуг.

Члан 230.

(Када царински дуг не настаје)

- (1) Изузетно од чл. 226. и 228. став (1) тачка а) овог закона, царински дуг за одређену робу не настаје ако лице докаже да обавезе које произлазе из:
 - а) чл. од 49. до 52. и члана 195. став (1) тачка б) овог закона, или
 - б) привременог смјештаја те робе, или
 - ц) коришћења царинског поступка у који је та роба била стављена, нису испуњене због потпуног уништења или неповратног губитка робе као последице саме природе робе, неподвижених околности, наступања више силе или уз одобрење царинског органа.
- (2) У смислу става (1) овог члана роба се сматра неповратно изгубљеном ако је неупотребљива за било које лице.
- (3) Сматра се да царински дуг није настао за робу која је под условом употребе у посебне сврхе пуштена у слободан промет по смањеној или нултој стопи царине, ако је та роба уз одобрење царинског органа извезена или поново извезена.

Члан 231.

(Правила за остатке и отпаке у поступку употребе робе у посебне сврхе)

Ако, у складу са чланом 230. став (1) овог закона, није настао царински дуг за робу која је под условом употребе у посебне сврхе пуштена у слободан промет уз смањену или нулту стопу царине, остаци и отпаки који настану при уништењу такве робе сматрају се страном робом.

Члан 232.

(Царински дуг за робу у поступку употребе у посебне сврхе)

- (1) Ако је у складу са чл. 227. или 228. овог закона царински дуг настао у вези са робом која је ради употребе у посебне сврхе била пуштена у слободан промет уз смањену или нулту стопу царине, износ плаћен приликом њеног пуштања у слободан промет одбија се од износа насталог царинског дуга.
- (2) Одредба става (1) овог члана примењује се на одговарајући начин у случају када царински дуг нестане у вези са остацима и отпакима који настану при уништењу такве робе.

Члан 233.

(Настанак царинског дуга при извозу када је поднесена царинска декларација)

- (1) Царински дуг при извозу настаје за робу која подлијеже извозним дажбинама, а која се, на основу царинске декларације, извози из царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (2) Царински дуг настаје у тренутку прихватања извозне царинске декларације за ту робу.
- (3) Дужник је декларант. У случају посредног заступања, дужником се сматра и лице за чији је рачун поднесена извозна царинска декларација.

Члан 234.

(Настанак царинског дуга приликом извоза када није поднесена царинска декларација)

- (1) Царински дуг приликом извоза настаје изношењем из царинског подручја Босне и Херцеговине робе која подлијеже извозним дажбинама, иако за њу није поднесена царинска декларација.
- (2) Царински дуг настаје у тренутку када таква роба стварно напусти царинско подручје Босне и Херцеговине.
- (3) Дужник је лице које је:
 - а) изнијело робу,
 - б) учествовало у изношењу такве робе а знало је или је могло знати да царинска декларација, иако је морала бити, није поднесена.

Члан 235.

(Други случајеви настанка царинског дуга приликом извоза)

- (1) Царински дуг приликом извоза настаје због неиспуњавања услова под којима је одобрено да роба напусти царинско подручје Босне и Херцеговине уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања извозних дажбина.
- (2) Царински дуг настаје у тренутку када роба стигне у неко друго одређено различито од оног које је било одређено када је дозвољено да роба иступи из царинског подручја Босне и Херцеговине уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања извозних дажбина или, ако царински орган не може да утврди тај тренутак, истеком рока за подношење доказа о испуњености услова под којима је ослобађање одобрено.
- (3) Дужник је декларант. У случају посредног заступања, дужником се сматра и лице за чији је рачун поднесена извозна царинска декларација.

Члан 236.

(Царински дуг за робу која подлијеже мјерама забране или ограничења)

- (1) Царински дуг из чл. од 225. до 229. и чл. од 233. до 235. овог закона настаје и за робу која подлијеже мјерама било које врсте забране или ограничења приликом увоза или извоза.
- (2) Никакав царински дуг не настаје ако се у царинско подручје Босне и Херцеговине незаконито унесе фалсификовани новац, дрога и психотропне супстанце које не улазе у привредне токове а које због своје употребе у медицинске и научне сврхе подлијежу строгом надзору и контроли надлежних органа.
- (3) У сврху кривичних и прекршајних прописа за радње које су у супротности са царинским прописима, сматра се да је царински дуг настао у случајевима када кривични и прекршајни прописи предвиђају да су увозне или извозне дажбине основ за одређивање казне

или да је постојање царинског дуга основ за покретање кривичног поступка.

Члан 237.

(Царински дуг за робу за коју је прописано повољно тарифно поступање или ослобађање од плаћања увозних дажбина)

Када, у складу са чл. 26, 96, 163. или чл. од 207. до 211. овог закона, царински прописи предвиђају да се за робу због њене врсте или употребе у посебне сврхе може одобрити повољно тарифно поступање, или потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних или извозних дажбина, такво повољно тарифно поступање или потпуно или дјелимично ослобађање примјениће се и када, сходно чл. од 226. до 229, чл. 234. или 235. овог закона, настане царински дуг, под условом да заинтересовано лице није поступало намјерно или са грубом непажњом и ако поднесе доказе да су испуњени сви други услови за повољно тарифно поступање или за потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања дажбина.

Члан 238.

(Солидарна одговорност)

Ако је више лица у обавези да плате исти царински дуг, солидарно су одговорни за плаћање таквог дуга.

Члан 239.

(Вријеме настанка царинског дуга)

- (1) Ако овим законом није другачије одређено и не доводећи у питање став (2) овог члана, износ увозних или извозних дажбина за одређену робу обрачунава се према прописима за одређивање висине дуга који су за ту робу важили на дан настанка царинског дуга.
- (2) Ако није могуће тачно одредити када је царински дуг настао, сматраће се да је дуг настао у вријеме кад царински орган утврди да се роба налази у околностима које условљавају настанак царинског дуга.
- (3) Ако на основу расположивих података царински орган може утврдити да је царински дуг настао прије времена из става (2) овог члана, износ увозних или извозних дажбина за предметну робу утврђује се на основу прописа који су важили за ту робу у најранијем тренутку у којем се на основу расположивих података може утврдити постојање царинског дуга.
- (4) Под условима и околностима утврђеним прописом о спровођењу, на износ царинског дуга наплаћује се компензаторна камата ради спречавања незаконитог стицања финансијске користи због помјерања дана настанка или обрачуна царинског дуга.

Члан 240.

(Мјесто настанка царинског дуга)

- (1) Царински дуг настаје:
 - а) у мјесту у којем се обављала радња због које је дуг настао,
 - б) ако није могуће утврдити мјесто из тачке а) овог става, сматра се да је царински дуг настао у мјесту гдје царински орган закључи да се роба налази у околностима у којима настаје царински дуг,
 - ц) ако је роба стављена у царински поступак који није завршен, а мјесто настанка царинског дуга се не може утврдити у складу са тачком а) и б) овог става у утврђеном року, царински дуг настаје у мјесту где је роба била стављена у царински поступак који је у питању или у мјесту у којем је унесена у царинско подручје Босне и Херцеговине по том поступку.
- (2) Ако на основу расположивих података царински орган може утврдити да је царински дуг настао раније док се роба налазила на неком другом мјесту, сматра се да је

царински дуг настао у мјесту гдје је утврђено да се роба раније налазила, и то у најранијем тренутку у којем се може утврдити постојање царинског дуга.

Члан 241.

(Забрана поврата или изузећа од царине)

- (1) Ако је међународним споразумима закљученим између Босне и Херцеговине и других држава предвиђено одобравање преференцијалне тарифне стопе при увозу робе поријеклом из Босне и Херцеговине у те државе, у складу с тим споразумима, ако је роба добијена у поступку унутрашње обраде, роба која није поријеклом из Босне и Херцеговине или државе с којом је закључен споразум, а садржана је у тој роби са поријеклом, подлијеже плаћању одговарајућих увозних дажбина. Увозни царински дуг настаје овјером документа потребног за добијање такве преференцијалне тарифне стопе у другој држави.
- (2) Царински дуг из става (1) овог члана настаје у моменту прихватања извозне царинске декларације за предметну робу.
- (3) Дужник је декларант. У случају посредног заступања, дужником се сматра и лице за чији рачун је поднесена извозна царинска декларација.
- (4) Висина увозних дажбина која одговара царинском дугу утврђује се на исти начин као да се ради о царинском дугу који би настао да је у том моменту прихваћена царинска декларација за пуштање стране робе у слободан промет у сврху завршетка поступка унутрашње обраде.

ГЛАВА III. ОБРАЧУН И НАПЛАТА ЦАРИНСКОГ ДУГА

ОДЈЕЉАК А. КЊИЖЕЊЕ И ОБАВЈЕШТАВАЊЕ ДУЖНИКА О ИЗНОСУ ДАЖБИНА

Члан 242.

(Књижење дуга)

- (1) Сваки износ увозних или извозних дажбина произашлих из царинског дуга (у даљем тексту: износ дажбина) царински орган мора одмах чим добије потребне податке обрачунати и унијети у књиговодствену или другу одговарајућу евиденцију (књижење).
- (2) Став (1) овог члана не примјењује се:
 - а) када је уведена привремена антидампинска или компензаторна дажбина,
 - б) када је законски деговани износ дажбина већи од износа утврђеног на основу обавезујуће информације,
 - ц) када је износ дажбина мањи од износа дажбина прописаног сходно ставу (5) овог члана.
- (3) Царински орган не мора књижити износ дажбина о којем, у складу са чланом 246. став (4) овог закона, више не може обавијестити дужника.
- (4) Царински орган прописује начин књижења износа дажбина. Књижења се могу разликовати у зависности од тога да ли је царински орган, на основу околности у којима је царински дуг настао, увјерен да ће ти износи бити плаћени.
- (5) Прописом о спровођењу може се прописати износ дажбина који се неће књижити.

Члан 243.

(Рокови књижења дуга)

- (1) Ако је царински дуг настао због прихватања царинске декларације за робу стављену у неки царински поступак, осим у поступак привременог увоза уз дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина,

- или извршењем неке друге радње са истим дејством као и прихватање царинске декларације, износ таквог царинског дуга прокњижиће се чим се заврши његов обрачун, а најкасније идући радни дан након пуштања робе.
- (2) Под условом да је плаћање обезбијеђено, укупан износ царинског дуга за сву робу пуштenu једном истом лицу у року који одреди царински орган, а који не може бити дужи од 31 дана, може се прокњижити једним књижењем на крају тог периода. Књижење се мора извршити у року од пет дана након истека одобреног периода.
 - (3) Када је прописано да се роба може пустити прије него што су услови за одређивање износа насталог царинског дуга или обавезе за плаћање царинског дуга испуњени, тада се дуг књижи најкасније два дана након што се износ царинског дуга обрачуна или обавеза његовог плаћања коначно утврди.
 - (4) Када се царински дуг односи на привремену антидампинску или компензаторну дажбину, та дажбина се књижи најкасније два мјесеца након објављивања одлуке о увођењу коначне антидампинске или компензаторне дажбине.
 - (5) Ако је царински дуг настао под условима другачијим од оних из ст. (1) и (2) овог члана, износ дуга се књижи у року од два дана од дана кад је царински орган у могућности да:
 - а) обрачуна износ дажбина, и
 - б) утврди ко је дужник.

Члан 244.

(Продужење рокова књижења)

- (1) Рокови за књижење прописани чланом 243. овог закона могу се продужити због разлога који се односе на административну организацију царинског органа, а нарочито када је књиговодство централизовано, или ако посебне околности спречавају царински орган да књижење спроведе у прописаном року. Продужени рок не може бити дужи од 14 дана.
- (2) Рокови из става (1) овог члана не примењују се у случају непредвиђених околности или више силе.

Члан 245.

(Накнадно књижење)

- (1) Ако износ дажбина произашлих из царинског дуга није прокњижен у складу са чл. 243. и 244. овог закона или је прокњижен у износу мањем од оног који се законски потражује, износ дуга или његов преостали дио прокњижиће се у року од два дана од дана када царински орган то утврди и буде у могућности да израчуна законски потраживани износ дуга и утврди дужника (накнадно књижење). Ти рокови могу се продужити у складу са чланом 244. овог закона.
- (2) Осим у случајевима из члана 242. ст. (2), (3) и (5) овог закона, накнадно књижење не врши се ако:
 - а) је првобитна одлука да се дажбине не књиже или да се књиже али у мањем износу од износа дажбина који се законски потражује донесена на основу прописа који су накнадно понишгени судском одлуком,
 - б) износ дажбине који се потражује није био књижен због грешке царинског органа коју лице које је дужно да изврши плаћање, поступајући у доброј вјери и у складу са прописима у погледу царинске декларације, није могло открити.
- (3) Када се преференцијални статус робе утврђује у оквиру система административне сарадње који укључује

- органа друге државе, издавање увјерења тих органа, ако се покаже нетачним, представља грешку која се није могла открити у смислу става (2) тачка б) овог члана.
- (4) Издавање нетачног увјерења не представља грешку када се увјерење заснива на томе да извозник није тачно приказао чињенице, осим када је очигледно да је орган који га је издао знао или могао знати да роба не задовољава прописане услове за преференцијални статус.
 - (5) Лице које је дужно да плати царински дуг може се позвати на добру вјеру уколико може доказати да је у обављању односног трговинског посла водило рачуна о томе да сви услови за преференцијални статус буду испуњени.
 - (6) Лице које је дужно да плати царински дуг не може се позвати на добру вјеру, ако је Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, у "Службеном гласнику БиХ", објавило обавјештење о постојању сумње у вези са правилном примјеном преференцијала у држави корисници преференцијала.
 - (7) Прописом о спровођењу прописује се до којег износа дажбина се не врши накнадно књижење царинског дуга.

Члан 246.

(Обавјештавање дужника о дугу и рокови обавјештавања)

- (1) Након што се износ дажбина прокњижи, дужник се, на примјерен начин, о њему обавјештава.
- (2) Ако је износ дажбина који треба платити једнак износу наведеном у царинској декларацији, царински орган дужника посебно не обавјештава о износу дуга и сматра се да је пуштањем робе дужник обавијештен. Ако се износ дажбина наведен у царинској декларацији не подудара са износом који је обрачунао царински орган, царински орган на примјерен начин обавјештава дужника о износу дуга.
- (3) У случају примјене члана 243. став (2) овог закона, пуштање робе сматра се обавјештавањем дужника о прокњиженом износу царинског дуга.
- (4) Дужник се не обавјештава о царинском дугу након истека рока од три године од дана када је дуг настао. У случају подношења жалбе у смислу члана 10. овог закона, наведени рок продужава се за вријеме трајања жалбеног поступка.
- (5) Ако је царински дуг последица радње која је у тренутку када је била извршена подлијегала кривичном поступку, рок од три године из става (4) овог члана продужава се на рок од 10 година.
- (6) Рок из става (4) овог члана прекида се сваком службеном радњом царинског органа и другог надлежног органа која се предузима ради утврђивања или наплате царинског дуга, о којој је дужник упознат, као и сваком радњом предузетом ради утврђивања кривичне и прекршајне одговорности. У том случају рок почиње тећи изнова.

ОДЈЕЉАК Б. РОК И ПОСТУПАК ЗА ПЛАЋАЊЕ ИЗНОСА ДАЖБИНА

Члан 247.

(Рокови за плаћање дуга, продужење рокова, обустава наплате)

- (1) Дужник, који је о износу дуга обавијештен у складу са чланом 246. овог закона, царински дуг плаћа у сљедећим роковима:
 - а) ако нема право ни на једну од погодности за плаћање прописаних чл. од 249. до 254. овог закона, плаћање се врши у року који не прелази 10

дана од дана обавјештавања дужника о износу дуга који се потражује, осим у случају из члана 12. став (1) овог закона. У случају обједињавања књижења под условима прописаним чланом 243. став (2) овог закона, рок се утврђује тако да се дужнику не одобри дужи рок за плаћање од оног којег би добио да му је било одобрено одгођено плаћање. Дужи рок за плаћање одобрава се по службеној дужности ако се утврди да је дужник добио обавјештење прекасно да би могао извршити плаћање у прописаном року. Царински орган, на захтјев дужника, може одобрити продужење рока, када је износ дажбина који треба платити настао као посљедица поступка накнадне наплате, и то, без одступања од члана 254. тачка а) овог закона, за период који није дужи од рока који је дужнику потребан да предузме одговарајуће радње ради измиривања те обавезе,

- б) ако има право на неку од погодности за плаћање прописаних чл. од 249. до 254. овог закона, плаћање се врши најкасније до истека рока или рокова утврђених у оквиру тих погодности.
- (2) Прописом о спровођењу могу се прописати случајеви и услови под којима се обуставља обавеза дужника за плаћање дуга, ако је:
- поднесен захтјев за отпуст дуга у складу са чл. 262, 264. или 265. овог закона, или
 - роба задржана са намјером да се заплијени или одузме у складу са чланом 259. став (1) тачка д) алинеја 2) или тачка е) овог закона, или
 - царински дуг настао у складу са чланом 227. овог закона и има више дужника.

Члан 248.

(Начин плаћања)

Плаћање се врши у готовини или на други начин, у складу са прописима којима се уређује начин плаћања. Плаћање се може извршити и поравнањем потраживања када то дозвољавају важећи прописи.

Члан 249.

(Одгођено плаћање)

Царински орган, на захтјев заинтересованог лица, ако се износ царинског дуга који мора платити односи на робу пријављену за неки царински поступак који за собом повлачи обавезу плаћања тог дуга, може одобрити одгођено плаћање тог износа под условима прописаним чл. 250, 251. и 252. овог закона.

Члан 250.

(Полагање осигурања и обавеза измирења трошкова)

- Одобравање одгођеног плаћања условљава се полагањем осигурања подносиоца захтјева.
- Ако у поступку одобравања одгођеног плаћања за царински орган настану додатни трошкови, те трошкове сноси подносилац захтјева.

Члан 251.

(Поступци приликом одгођеног плаћања)

Царински орган одлучује који се од следећих поступака мора користити приликом одобравања одгођеног плаћања:

- појединачно за сваки износ дажбина прокњижен под условима прописаним чланом 243. став (1) или чланом 245. став (1) овог закона, или
- збирно, за све износе дажбина прокњижене под условима прописаним чланом 243. став (1) овог закона у року који утврди царински орган, а који не прелази 31 дан, или

- ц) збирно, за све износе дажбина који чине једно књижење у складу са чланом 243. став (2) овог закона.

Члан 252.

(Рачунање рокова приликом одгођеног плаћања)

- Рок у којем се плаћање одгађа је 30 дана, а рачуна се на следећи начин:
 - ако се плаћање одгађа у складу са чланом 251. тачка а) овог закона, рок се рачуна од наредног дана од дана када царински орган укњижи износ дажбина. Када се примјењује члан 244. овог закона, рок од 30 дана израчунат на наведени начин скраћује се за број дана који прелазе рок од два дана потребна за књижење износа,
 - ако се плаћање одгађа у складу са чланом 251. тачка б) овог закона, рок се рачуна од наредног дана од дана када истиче збирни рок. Скраћује се за онај број дана који одговара половини броја дана збирног рока,
 - ако се плаћање одгађа у складу са чланом 251. тачка ц) овог закона, рок се рачуна од наредног дана од дана истека рока у којем је предметна роба пуштена. Скраћује се за онај број дана који одговара половини броја дана у оквиру предметног рока.
- Ако је број дана рока из става (1) тач. б) и ц) овог члана непаран број, број дана који се одузима од рока од 30 дана у складу са ставом (1) тач. б) и ц) овог члана једнак је половини следећег нижег парног броја.
- Ако рокови из става (1) тач. б) и ц) овог члана представљају календарску седмицу или календарски мјесец, царински орган, ради поједностављења, може одобрити да се износ дажбина у вези са којим је одобрено одложено плаћање плати на следећи начин:
 - ако је рок календарска седмица, у петак четврте седмице након те календарске седмице,
 - ако је рок календарски мјесец, до 16. у мјесецу који слиједи након тог календарског мјесеца.

Члан 253.

(Посебни случајеви одложеног плаћања)

- Царински орган не може одобрити одгођено плаћање за износ дажбина који се, иако повезан са робом која је пријављена за царински поступак који за собом повлачи обавезу плаћања тих дажбина, укњижи у складу са прописима који се односе на прихватање непотпуне царинске декларације, јер до истека одређеног рока декларант није доставио потребне податке за коначно утврђивање царинске вриједности робе или није доставио податке или документе који су недостајали приликом прихватања непотпуне декларације.
- Царински орган може одобрити одгођено плаћање у случају из става (1) овог члана када се износ дажбина који треба платити укњижи прије истека рока од 30 дана од дана када је био књижен првобитни износ за наплату или, ако није био прокњижен, од дана прихватања царинске декларације за предметну робу. Одгођено плаћање одобрено у таквим околностима не смије трајати дуже од дана истека рока који је, у складу са чланом 252. овог закона, био одобрен у вези са првобитно утврђеним износом дажбина, или који би био одобрен да је законски потраживани износ дажбина био књижен када је предметна роба пријављена.

Члан 254.

(Услови за друге погодности плаћања)

Царински орган може дужнику, осим одложеног плаћања, одобрити и друге погодности плаћања, под следећим условима:

- а) одобравање погодности зависи од полагања осигурања, с тим да се може одустати од захтјева за осигурањем ако би такав захтјев, због ситуације у којој се налази дужник, проузроковао озбиљне економске и социјалне потешкоће,
- б) на износ дажбина за који је одобрена погодност обрачунава се камата. За обрачун камате примјењује се референтна стопа Европске централне банке која је важећа на дан плаћања износа дажбина, плус један процентни поен. Царински орган може одустати од наплате камате када би то, због ситуације у којој се налази дужник, проузроковало озбиљне економске и социјалне тешкоће.

Члан 255.

(Плаћање дажбина прије истека рока)

Без обзира на то каква је погодност плаћања одобрена дужнику, дужник може у сваком случају платити цијелокупан износ дажбина или дио износа дажбина прије истека рока који ми је одобрен за одгођено плаћање.

Члан 256.

(Треће лице)

Износ дажбина може умјесто дужника платити треће лице.

Члан 257.

(Принудна наплата царинског дуга и затезна камата)

- (1) Ако доспјели износ царинског дуга није плаћен у прописаном року:
 - а) царински орган предузима све законом прописане мјере за наплату дуга, укључујући и принудну наплату ради плаћања тог износа. Прописом о спровођењу могу се прописати посебне одредбе за јемца у оквиру поступка провоза,
 - б) царински орган на износ дуга обрачунава затезну камату по стопи прописаној за индиректне порезе, почев од дана истека рока прописаног за плаћање.
- (2) Царински орган може одустати од наплате затезне камате:
 - а) уколико би такав захтјев, на основу докумената о процјени ситуације у којој се налази дужник, могао проузроковати озбиљне економске и социјалне потешкоће,
 - б) када износ затезне камате не прелази висину прописану прописом о спровођењу за који се не врши наплата, или
 - ц) уколико се царински дуг плати у року од пет дана од истека рока прописаног за плаћање.
- (3) Прописом о спровођењу може се прописати:
 - а) минимални период за који се не врши обрачун затезне камате,
 - б) минимални износ затезне камате који се неће наплаћивати.

Члан 258.

(Обрачун затезне камате у поступку накнадне провјере царинске декларације)

- (1) Када царински орган у поступку накнадне провјере царинске декларације у складу са чланом 92. овог закона утврди да је износ царинског дуга плаћен у износу мањем од законски потраживаног износа, обрачунава се и наплаћује затезна камата.

- (2) У случају из става (1) овог члана затезна камата обрачунава се по стопи затезне камате за индиректне порезе која је важила у периоду за који се врши обрачун и наплата камате. Затезна камата обрачунава се од истека рока за плаћање царинског дуга по царинској декларацији која је у питању до дана наплате обрачунатог мање плаћеног царинског дуга. За вријеме паридионог рока за добровољно извршење одлуке о наведеном дугу не обрачунава се затезна камата.
- (3) Затезна камата из става (1) а по стопи из става (2) овог члана примјењује се и на друге дажбине обрачунате у поступку накнадне провјере царинске декларације.

ГЛАВА IV. ГАШЕЊЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА

Члан 259.

(Начин гашења царинског дуга)

- (1) Царински дуг гаси се:
 - а) плаћањем износа дуга,
 - б) отпустом износа дуга,
 - ц) наступањем застарјелости потраживања дуга и у случајевима судски утврђене неспособности плаћања дужника,
 - д) када је за робу пријављену за царински поступак за који настаје обавеза плаћања увозних дажбина:
 - 1) царинска декларација поништена,
 - 2) роба, прије пуштања била задржана и истовремено или накнадно заплијењена или одузета, уништена по налогу царинског органа, уништена или уступљена у корист државе у складу са чл. 200. и 201. овог закона или уништена или неповратно изгубљена због њене врсте или непредвиђених околности или због више силе,
 - е) ако је роба за коју је царински дуг настао према члану 226. овог закона задржана због незаконитог уношења и истовремено или накнадно одузета.
- (2) У случају заплъене и одузимања робе, сматра се да царински дуг није угашен ако је он основ за утврђивање прекршајне или кривичне казне или ако је постојање царинског дуга основ за покретање кривичног или прекршајног поступка.
- (3) Царински дуг настао у складу са чланом 241. овог закона гаси се када се пониште све царинске формалности обављене ради стицања права на преференцијалну царинску стопу како је то наведено у члану 241. овог закона.

Члан 260.

(Застаријевање наплате царинског дуга)

Право на наплату царинског дуга у сваком случају застаријева након истека 10 година рачунајући од дана када је дуг настао.

ГЛАВА V. ПОВРАТ И ОТПУСТ ДАЖБИНА

Члан 261.

(Дефиниције)

Изрази који се користе у одредбама ове главе значе:

- а) "поврат" је потпуни или дјелимични поврат плаћених увозних или извозних дажбина,
- б) "отпуст" је одлука о одустајању од наплате цијелог царинског дуга или дијела дуга, или одлука којом се утврђује неоснованост књижења цијелог царинског дуга који није плаћен или његовог дијела.

Члан 262.

(Услови и начин поврата и отпуста)

- (1) Увозне или извозне дажбине враћају се ако се утврди да у тренутку њиховог плаћања износ таквих дажбина није био законски потраживан или ако је тај износ био књижен супротно одредбама члана 245. став (2) овог закона.
- (2) Увозне или извозне дажбине отпустиће се ако се утврди да у тренутку њиховог књижења износ тих дажбина није био законски потраживан или ако је тај износ био књижен супротно одредбама члана 245. став (2) овог закона.
- (3) Никакав поврат или отпуст од наплате увозних или извозних дажбина не одобрава се када су чињенице које су довеле до плаћања или књижења износа који није био законски потраживан настале као последица намјерног поступања заинтересованог лица.
- (4) Увозне или извозне дажбине враћају се или отпуштају на основу захтјева поднесеног царинском органу прије истека рока од три године. Рок од три године рачуна се од дана када је дужник био обавијештен о износу тих дажбина.
- (5) Временски рок из става (4) овог члана продужава се ако заинтересовано лице пружи доказе да је било спријечено да поднесе захтјев у наведеном року због непредвиђених околности или више силе.
- (6) Царински орган по службеној дужности одобрава поврат или отпуст дажбина ако сам, у року из става (4) овог члана, утврди неправилности из ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 263.

(Поврат дажбина приликом поништења царинске декларације)

Увозне или извозне дажбине на захтјев лица, који је поднесен у роковима прописаним за подношење захтјева за поништење царинске декларације, вратиће се ако се царинска декларација поништи, а дажбине плате.

Члан 264.

(Поврат или отпуст за робу са недостатком)

- (1) Увозне дажбине враћају се или отпуштају ако се утврди да се износ увозних дажбина који је прокњижен односи на робу која је стављена у одређени царински поступак, а коју увозник није прихватио, јер је у тренутку прихватања царинске декларације била са недостацима или није испуњавала услове уговора на основу којег је увезена.
- (2) Робом са недостацима у смислу става (1) овог члана сматра се и роба која је била општењена прије њеног пуштања декларанту.
- (3) Поврат или отпуст увозних дажбина одобрава се под условом:
 - а) да роба није употребљавана, осим ако је почетна употреба била нужна да би се утврдили недостаци робе или њена неусклађеност са одредбама уговора, и
 - б) да је роба извезена из царинског подручја Босне и Херцеговине.
- (4) Царински орган, на захтјев заинтересованог лица, одобриће да се роба уништи или да се, ради поновног извоза, стави у поступак спољног провоза, поступак царинског складиштења или у слободну зону, умјесто да буде извезена. У сврху стављања робе у један од наведених царински одобрених поступања или употребе, сматра се да та роба има статус стране робе.

- (5) Поврат или отпуст дажбина не врши се за робу која је прије него што је пуштена у слободан промет била привремено увезена ради испитивања, осим ако се утврди да таквим испитивањем није било могуће установити чињеницу да роба има недостатке или да не одговара условима из уговора.
- (6) Поврат или отпуст дажбина одобриће се из разлога наведених у ставу (1) овог члана ако се захтјев поднесе царинском органу у року од 12 мјесеци од дана кад је о износу тога дуга обавијештен дужник.
- (7) Царински орган може одобрити продужење рока из става (6) овог члана у изузетно оправданим случајевима.

Члан 265.

(Други случајеви поврата или отпуста)

- (1) Осим у случајевима из чл. 262, 263. и 264. овог закона, прописом о спровођењу могу се прописати и други случајеви поврата или отпуста дажбина, који нису настали као последица преваре или грубе непажње дужника или других учесника у царинском поступку. Прописом о спровођењу могу се прописати посебни услови и поступак за остваривање поврата или отпуста дажбина.
- (2) Поврат или отпуст дажбина у случајевима из става (1) овог члана одобрава се на захтјев поднесен царинском органу у року од 12 мјесеци од дана када је дужник обавијештен о износу дажбина. Царински орган може одобрити продужење тог рока у изузетно оправданим случајевима.

Члан 266.

(Износ дажбина за који се не врши поврат или отпуст)

Увозне или извозне дажбине вратиће се или отпустити под условима утврђеним у одредбама ове главе само ако је износ који је потребно вратити или отпустити већи од износа прописаног у складу са чланом 242. став (5) овог закона.

Члан 267.

(Камата приликом поврата дажбина)

- (1) На износ увозних или извозних дажбина које су враћене основном чланом 262. став (1) овог закона, укључујући и износ камате који је плаћен приликом плаћања тих дажбина, обрачунава се и исплаћује затезна камата од дана плаћања тих дажбина до дана извршења поврата.
- (2) Затезна камата из става (1) овог члана не исплаћује се када се враћене увозне или извозне дажбине односе на царинску декларацију која је прихваћена без провјере царинског органа у складу са чланом 83. став (2) овог закона.
- (3) Затезна камата се обрачунава и исплаћује и у случају када одлука којом је одобрен захтјев за поврат није извршена у року од три мјесеца од дана доношења те одлуке. Затезна камата обрачунава се од дана извршености одлуке до дана извршења поврата.
- (4) Затезна камата из става (1) и (3) овог члана обрачунава се по стопи затезне камате за индиректне порезе која је важила у периоду за који се врши обрачун и исплата затезне камате.

Члан 268.

(Обавезе плаћања првобитно утврђеног царинског дуга и враћање камате)

Ако је царински дуг незаконито или грешком враћен или отпуштен, дужник је обавезан да плати првобитно утврђени дуг. Дужник је обавезан да царинском органу врати и камату евентуално плаћену према члану 267. овог закона.

ДИО ОСМИ - ПРОДАЈА РОБЕЧлан 269.
(Продаја робе)

- (1) Страна роба коју царински орган заплијени или је уступљена у корист државе у складу са одредбама овог закона, као и роба одузета у прекршајном поступку а коју суд уступи царинском органу на располагање, биће изложена продаји.
- (2) Животиње, храну и другу лако кварљиву робу из става (1) овог члана царински орган може одмах и непосредно продати.
- (3) Управни одбор прописује услове и начин продаје робе из става (1) овог члана.

Чланк 270.
(Други начини располагања робом)

- (1) Роба из члана 269. овог закона која се не може продати, односно употребити због здравствених, ветеринарских, фитосанитарних, безбједносних или других разлога прописаних посебним прописима уништава се под царинским надзором.
- (2) Трошкове уништења сноси власник или увозник робе, а ако су они непознати или недоступни, трошкове уништења сноси царински орган.

Члан 271.
(Посебни пропис о другом начину располагања робом)

Робу из члана 269. овог закона Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Управног одбора, може, посебном одлуком, бесплатно уступити или њоме располагати на други начин, уз услове прописане том одлуком.

ДИО ДЕВЕТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕЧлан 272.
(Језик који се користи у службеним царинским документима)

Царинска службена документа у царинском поступку попуњавају се на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

Члан 273.
(Царинске повластице и друге погодности)

Права и обавезе из рјешења и других појединачних управних аката у вези са ослобађањем од плаћања увозних дажбина или другим царинским погодностима која нису или нису у потпуности искористићена или извршена до дана почетка примјене овог закона, искористиће се, односно извршиће се у роковима назначеним у тим актима.

Члан 274.
(Царински поступци)

Царински управни поступци који су започети прије дана почетка примјене овог закона окончаће се у складу са прописима који су важили до дана почетка примјене овог закона.

Члан 275.
(Одобрења)

Одобрења за царинска складишта и одобрења за поједностављене царинске поступке издата прије почетка примјене овог закона остају на снази најдуже шест мјесеци од дана почетка примјене овог закона.

Члан 276.
(Доношење прописа)

- (1) Пропис о спровођењу из члана 4. тачка д) овог закона доноси Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Управног одбора, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

- (2) Пропис из члана 32. став (3) и члана 208. овог закона доноси се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 277.
(Пропис који престаје да важи)
Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 57/04, 51/06, 93/08, 54/10 и 76/11).

Члан 278.
(Однос према другим законима)
У случају да су питања која се односе на царински одобрена поступања или употребу и ослобађања од плаћања увозних дажбина другачије регулисана другим законом, примјењују се одредбе овог закона.

Члан 279.
(Ступање на снагу и почетак примјене)
(1) Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се од дана почетка примјене прописа о спровођењу из члана 276. став (1) овог закона.

- (2) Изузетно од става (1) овог члана:
 - а) одредбе чл. од 45. до 47. и чл. од 203. до 206. овог закона примјењују се од дана успостављања информационог система за електронско подношење улазне и излазне сажете декларације и електронску размјену података, о чему ће Управа за индиректно опорезивање донијети посебну одлуку коју ће објавити у "Службеном гласнику БиХ",
 - б) одредбе члана 207. овог закона примјењују се од дана почетка примјене прописа из члана 208. овог закона.

Број 01,02-02-1-35/14
15. јула 2015. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ

Шефик Џаферовић, с. р.

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
БиХ

Бариша Чолак, с. р.

